

የመጀመሪያ ሐሳብ ላይ በቁጥር 2 ላይ ያነሳውን ጥያቄ በመድገም ወንጌል ያስገኘላቸውን ሁለት በረከቶች ያነሳል። እነዚህ በረከቶች እግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስን መስጠቱና በመካከላቸው ተአምራቶችን መሥራቱ ነው። ለገላትያ አብያተ ክርስቲያናት አማኞች እግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስን የሰጣቸውና በመካከላቸው ያደረገውን ተአምራት ያደረገው የሕጉን ትእዛዛትና ለአይሁድ የተሰጡ ሥርዐቶችን በመፈጸማቸው ሳይሆን በክርስቶስ በማመናቸው ነው።

ታዲያ እንዴት እግዚአብሔር በጸጋ የሠራውንና የሚሠራውን ነገር ከተመለከቱ በኋላ በጸጋ የሚገኘውን ነገር ትተው ወደ ሕግ ሥራ ተመለሱ? መልሱ አዊርና ግልጽ ነው። በሐሰተኛ መምህራን ትምህርት ግራ በመጋባት ዐይኖቻቸው ከተሰቀለው ክሊየሱስ ክርስቶስ ላይ በማንሳታቸው እንዲሁም በሕግ ሥራ በሚገኝ ጽድቅ ላይ እምነታቸውን በማድረጋቸውና ለገባቸው የወንጌል እውነት ባስ መታዘዛቸው ምክንያት ነው። በእውነት ጸንቶ ያለ መኖርና ከእውነት ጋር ቃል-ኪዳን ያለ ማድረግ መንፈሳዊ ሕይወትን አደጋ ላይ ይጥላል። እግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስን የሰጠንም ሆነ በጸጋው በመካከላችን የሚፈጽማቸው ድንቆችና ምልክቶች በክርስቶስ በማመናችን በጸጋ የሚሆኑ እንጂ ሰው ዘንድ በሚታይ ብቃት የተሰጡ (የሚሆኑ) አይደሉም። የዘመናችን ትልቁ ችግር ሰው ባለው መንፈሳዊ ብቃት አንድ ነገር እንደሚያገኝ ማሰቡ ነው። ወንጌል ያስገኘልንን በረከቶች ከእምነት ውጭ ያለ እምነት በሆኑ በጉ ምግባሮች (የሕግ ሥራ) ብንፈልጋቸው ከመካከላችን እናርቃቸዋለን እንጂ እናቀርባቸውም።

ክርስቶስን ምንጩ ያላደረገ "በጉ ምግባር" ከድነት አኳያ በእግዚአብሔር ዘንድ ዋጋ የለውም። በበጉ ምግባራችንም የተቀበልነውና በመካከላችን የሆነ መንፈሳዊ ስጦታ የለም። እግዚአብሔር አምላክ መንፈሱን የሚሰጠን በመካከላችንም መንፈሳዊ ስጦታዎች እንዲሠሩ የሚያደርገው ሕግን በመጠበቃችን ሳይሆን በክርስቶስ በማመናችን ነው።

5. የአብርሃም ልጅነት በእምነት ነው (ገላ 3፡6-9)

በገላትያ የነበሩ አይሁድ አድራጊ ሐሰተኛ አስተማሪዎች በእግዚአብሔር ፊት ለመጽደቅ መገረዝና ሕግን መጠበቅ ብቻ ሳይሆን በሥጋም የአብርሃም ልጅ ሆኖ መገኘት ያስፈልጋል ብለው ያስተምሩ ነበር። ሐዋርያው ጳውሎስ ግን በብሉይ ኪዳን ከዘፍጥረት መጽሐፍ በመጥቀስ አንድ ንጢአተኛ በእግዚአብሔር ፊት በእምነት ብቻ ሊጸድቅ እንደሚችል ያሳያል። ስዚህ እንደ ምሳሌ የሚያቀርበው አብርሃምን ነው። አብርሃም ጽድቅ የተቆጠረበት በሥራ ሳይሆን በእምነት ነበር (ዘፍ 15፡6-11 ሮሜ 4፡1-3)።

"ተቆጠረለት" የሚለው ቃል አዲስ ኪዳን በተጻፈበት የመጀመሪያ ቋንቋ ላይ "በአንድ ሰው ተቀማጭ የሐሳብ መዝገብ ውስጥ ሕጋዊ በሆነ መንገድ የሌላን ሰው ገንዘብ ማስቀመጥ" የሚለውን ሐሳብ የሚያሳይ ነው። አንድ ንጢአተኛ ሰው ካሰበት የኃጢአት አዘቅት ውስጥ ሆኖ ለመውጣት ምንም ጥረት ሳያደርግ ንጢአተኛን ሊያጸድቅ የሚችለውን እግዚአብሔርን ቢያምን የእግዚአብሔር ጽድቅ በእርሱ መዝገብ ላይ ይጻፍና ያ ጽድቅ የእርሱ ጽድቅ ሆኖ ይቆጠርበታል። ወይም ደግሞ ንጢአተኛው ሰው በክርስቶስ አዳኝነት ሲያምን እግዚአብሔር በራሱ ጽድቅ ጽድቅ አድርጎ ይቀበለዋል ማለት ነው። ስዚህ ላይ ግን እግዚአብሔር ንጢአተኛውን ሰው በክርስቶስ በማመኑ ያጸድቀዋል ስንል፣ ንጢአት የለሽ ያደርገዋል ማለት ሳይሆን ጽድቅ አድርጎ ይቆጥረዋል (ይቀበላቸዋል) ማለታችን ነው። እግዚአብሔር የሚያከናውነው ሰውን የማጽደቅ ሥራ በእርሱ ፊት የሰውን ሕጋዊ መረጃ መለወጥ እንጂ ሰውን ራሱን መለወጥ አይደለም። ስምሳሌ አንድ ሰው ተከሰሶ ወደ ፍርድ ቤት ቢቀርብና ዳኛው ጉዳዩን ተመልክቶ ከክሱ ነፃ መሆኑን ካረጋገጠ በኋላ ፍርድ ቤቱ ይህ ሰው ነፃ ነው ብሎ ቢያሰናብተው ሰውየው ከተጠያቂነት ነፃ ይሆናል። ልክ እንዲሁ አንድ ንጢአተኛ በክርስቶስ ሲያምን በችሎቱ ላይ የተቀመጠው እግዚአብሔርም ይህ ሰው በክርስቶስ በማመኑ ጽድቅ ነው ብሎ ብያኔውን በማሰማት ይፈርድበታል።⁴⁹

⁴⁹ L. Berkhof pp 511-513

ይህም ሰው ጽድቅ የሚሆነው ከሚሰጠው የጸጋ ሥራ የተነሣ ነው። ስንጠላትኞች በእምነት የሚቆጠረው የእግዚአብሔር ጽድቅ የገጠላት ይቅርታ መሠረት ነው። የእግዚአብሔር ቃል በእምነት የሚቆጠር ጽድቅ የሚለው በክርስቶስ ኢየሱስ የመሰቀል ሥራ የተገኘውን እግዚአብሔርን ከገጠላተኛው ሰው ገጠላተኛውን ሰው ከእግዚአብሔር ጋር የሚያስታርቀውንና ለሰው ሙሉ የገጠላት ይቅርታን የሚያስገኘውን የጸጋ ሥራ ነው።

ገጠላት እግዚአብሔርን ከሰው ሰውን ደግሞ ከእግዚአብሔር የሚሰይ ታላቅ መንፈሳዊ ግድግዳ ነው። ይህ ክፉ ግድግዳ የፈረሰው በቀራኒዮ መስቀል ላይ የእግዚአብሔር ልጅ በፈጸመው ታላቅ ሥራ ነው። የእግዚአብሔርን ቁጣ ከሰው የሚመልስ የኢየሱስ ክርስቶስ ንጹሕ ደም ነው እንጂ የሰው የጽድቅ ሥራ አይደለም። "ደም ሳይፈስ ሥርዐት አይገኝም" (ዕብ 9፥22)። ከዚህ የተነሣ ኢየሱስ ክርስቶስ ሰለ በደላችን ሞተ (ኢሣ 53)። እኛንም ለማጽደቅ ከሞት ተነሣ (ሮሜ 4፥22-25)። የኢየሱስ ክርስቶስን የምትክነት ሞት አምነው የተቀበሉ ሁሉ በፈሰሰው ደም ገጠላታቸው በሙሉ ተሠርዮላቸዋል። ገጠላት ከሚያመጣውም ኩነኔና ሞት ለእንዴና ለመጨረሻ ጊዜ ድነዋል (ዕብ 7፥24-25፤ 10፥9-18)። በእምነት ስለ ጸደቁ እግዚአብሔር በደላቸውን አይቆጥርባቸውም (መዝ 32፥1-2፤ ሮሜ 4፥6-8፤ ዕብ 10፥14-17፤ ሮሜ 8፥30፤ 1ቆሮ 6፥11)። በወንጌል የተገለጠው የእግዚአብሔር ጽድቅ ባሕርይ ይህ ነው።

ገላ 3፥6 ላይ እንደ ተቀመጠው አብርሃም እምነቱ ጽድቅ ሆኖ የተቆጠረለት በራሱ በእግዚአብሔር ሰላመነ ነው። አብርሃም የመቶ ዓመት ሽማግሌ በነበረበት ወቅት እንደ ምውት የሆነውን የራሱን ሰውነትና የሣራን ማህጸን በእምነት እየተመለከተ እግዚአብሔር ለሙታን ሕይወት የሚሰጥ እንዲሁም የሌለውን ነገር እንዳስ አድርጎ የሚጠራ አምላክ እንደ ሆነ አድርጎ አመነ (ሮሜ 4፥16-17)። ይህ እምነቱ ጽድቅ ሆኖ ተቆጠረለት። እግዚአብሔር እንደ አብርሃም ዓይነት እምነት ያላቸውን እንደ አብርሃም አይነት በሆነ አቀባበል ይቀበላቸዋል። የአብርሃም አይነት እምነት ያላቸው የአብርሃም ልጆች ናቸው (ገላ 3፥8)። በአዲሱ ኪዳን የአብርሃም ልጅነት የእምነት እንጂ የሥጋ አይደለም።

በገላትያ አብያተ ክርስቲያናት ገብተው የነበሩ ሐሰተኛ አስተማሪዎች የመከራከሪያ ነጥባቸው የእይሁዳዊነት ክብር መስኪያው የአብርሃም ልጅነት ነው የሚል ነበር። ይህ የአብርሃም ልጅነት ለእይሁዳውያኑ ከሥጋ ልጅነት ውጭ በግርዘትና የሙሴን ሥርዐት በመጠበቅ የሚገኝ ነበር። ስለዚህ የሐሰተኛ መምህራኑ ትምህርት እረማውያን የእይሁዳዊነትን ክብር እንዲያገኙ ከተፈለገ እስቀድመው የሙሴን ሕግና የግዝረትን ሥርዐት መቀበልና ማድረግ አለባቸው የሚል ነበር። ሐዋርያው ጳውሎስ ግን ይህን የሐሰት ትምህርት ያፈረሰው ከዘፍ 15፥6 ላይ ያለውን ሐሳብ በመውሰድ አብርሃም ራሱ የጸደቀው በእምነት እንደ ሆነ በማሳየት ነው። ከዚህ ሐሳብ በመነሣት እንድት እውነት መጨበጥ እንችላለን። ይኸውም የአብርሃም ልጅነት የሚሰጠው በሕግ ሥራ ለመጽደቅ ለሚፈልጉ ሳይሆን በወንጌል እምነት ለጸደቁ ብቻ መሆኑን ነው። በእምነት ከመጽደቅ ውጭ አብርሃም እባት አለን ማለት ለመዳን ምንም አይረዳም።⁵⁰

ጳውሎስ አሕዛብ አብርሃም የጸደቀበትን ዓይነት ጽድቅ አብርሃም የሄደበትን መንገድ በመሄድ ሊያገኙ እንደሚችሉ በተበፋው ቃል ተረጋግጧል ሲል፤ ከዘፍጥረት መጽሐፍ በመጥቀስ ይናገራል (ገላ 3፥8፤ ዘፍ 12፥3)። እግዚአብሔር ለአብርሃም የምድር ሕዝቦች ሁሉ በእርሱ እንደሚባረኩ ወንጌል ሰብኮለታል (ዘፍ 18፥18፤ 22፥17-18)። ይህን ወንጌል ሕግ ከመሰጠቱ በፊት ለአብርሃም የሰበከ ራሱ እግዚአብሔር ሲሆን ወንጌሉም አብርሃም በእምነት እንደጸደቀ አሕዛብም እንዲሁ በእምነት እንደሚጸደቁ የሚናገር ነው። አብርሃም በእምነት የጸደቀው ከመገረዙ በፊት ነበር (ዘፍ 15፤ 17፤ ሮሜ 4፥9-25)። በዚህ መሠረት ሳይገረዙ የሚያምኑ ወይም እጽድቃለሁ ብለው የማይሠሩ በእምነት ይጸድቃሉ (እግዚአብሔር ይቀበላቸዋል)፤

⁵⁰ R. Alan Cole Tyndale New Testament Commentaries Galatians Revised Edition pp 128-129 እንዲሁም Thomas Hale With General Articles Contributed by Stephen Thorson The Applied New Testament Commentary. Printed in Great Britain 1988 pp 732-733.

ከአብርሃምም ጋር ይባረካሉ። አብርሃም ሳይገረዝ በእምነት መጽደቁት ሳይገረዙ በእምነት ለሚጸድቁ አባት ይሆን ዘንድ ነው።

ያልተገረዙ ለመጽደቅ መገረዝ እንደ ሌላባቸው ሁሉ ልክ እንዲሁ ያልጻፉ ለመጻፍ ምንም መልካም ሥራ መሥራት የሰባቸውም። በእግዚአብሔር ፊት ለመጽደቅ ምንም ዓይነት መልካም ሥራ የሌላቸው ሁሉ በኢየሱስ ክርስቶስ በማመናቸው ብቻ እንዲያው በጸጋው ይጸድቃሉ (ሮሜ 3፥27) ፤ ከአብርሃምም ጋር ይባረካሉ (ገላ 3፥9)። ነገር ግን አሕዛብም ሆኑ አይሁዳውያን ሊባረኩ የሚችሉት በእምነት ብቻ ነው። እዚህ ላይ ግን አንድ ጥያቄ ይነሳል። ይኸውም ከአሕዛብ ወገን የሆኑትና ከአይሁድ ወገን የሆኑት የአብርሃም ልጆች ከሆኑ ለአብርሃም ከሁለት ወገን የሆኑ ልጆች አሉት ማለት ነው? አይደለም። አብርሃም ያሉት አንድ ዓይነት ልጆች ብቻ ሲሆኑ እነርሱም በክርስቶስ ኢየሱስ እምነው የጸደቁት ናቸው። አይሁዳውያን በሥጋ የአብርሃም ልጆች ናቸው። ነገር ግን በሥጋ የአብርሃም ልጆች መሆናቸው የአብርሃምን በረከት ወራሽ አያደርጋቸውም። በሥጋ የአብርሃም ልጆች የሆኑ አይሁዳውያን የአብርሃምን በረከት ለመውረስ የአብርሃም ዓይነት እምነት ያስፈልጋቸዋል።

ይህ እምነት የአብርሃምን በረከት መቀበያ መንገድ ሲሆን የአብርሃም በረከት የተባለውም በእምነት የሚገኘው ጽድቅ ነው። አይሁዳውያን በእምነት የሚገኘውን የእግዚአብሔር ጽድቅ እስካልተቀበሉ ድረስ በሥጋ የአብርሃም ልጆች በመሆናቸው ብቻ አይደሉም (ሮሜ 4፥31 9፥25 ገላ 3፥26-29 4፥29 ሮሜ 9፥6-7 124 10፥12)።

6. በሕግ ሥራ መጽደቅ መፈለግ ከርግማን በታች መሆን ነው (ገላ 3፥10-14)

እግዚአብሔር አምላክ በዘመኑ የኪዳን ሕዝቦች ለነበሩት እስራኤላውያን ሕጉን ሲሰጣቸው የሰጣቸውን ሕግ ካልታዘዙ ሕጉ ራሱ ሊፈርድባቸው እንደሚችል በማስጠንቀቅ ነበር (ዘጸ 27፥26)። በአዲስ ኪዳንም ያዕቆብ ስለዚህ ሁኔታ ተናግሯል (ያዕ 2፥10)። ሐዋርያው ጳውሎስም በገላትያ ይገኙ ለነበሩት ክርስቲያኖች

የሚነግራቸው ይህንኑ እውነታ ነው። ሕግን በመጠበቅ በእግዚአብሔር ፊት ለመጽደቅ የሚሞክሩ የእግዚአብሔርን ጸጋ ሊቀበሉ አይችሉም። ደግሞም በሕግ ሥር ያለ ሰው ሕግን በመጠበቅ ረገድ ከርግማን በታች ያለ እንጂ ፍጹም አይደለም።

እስራኤላውያን ከግብጽ ምድር ከባርነት ቤት የወጡት በእግዚአብሔር ጸጋና ርኅህሌ ነበር። ምድሪቱም የተሰጠቸው በተስፋ ቃል በእግዚአብሔር ጸጋ እንጂ እነርሱ ሕጉን ስለ ጠበቁ አልነበረም። እዚህ ላይ ታዲያ 'ሕጉ ለምን ተሰጣቸው?' የሚል ጥያቄ ይነሳ ይሆናል። ሕጉ የተሰጣቸው ጠብቀውት እንዲድኑ ሳይሆን በሕጉ አማካይነት ኀጢአተኛ ባሕርያቸውን እንዲያውቁ ነው። በብሉይ የነበሩ የእግዚአብሔር ሕዝቦች ምንም እንኳ መሥዋዕት እንዲያቀርቡ ቢታዘዙም መሥዋዕቱ ግን ለአዲስ ኪዳን ጥላና ምላሌ ስለ ነበር የሚድኑት በእምነት በክርስቶስ በኩል ብቻ ነበር። ነገር ግን የሚያቀርቡትን መሥዋዕት የመጽደቂያ መሣሪያ ቢያደርጉት ሕጉ ወደ ርግማን ይመራቸዋል። ምን ጊዜም የሕጉ ዓላማ ኀጢአተኞችን ወደ ክርስቶስ መምራት ነው እንጂ ለሰዎች ድነት መስጠት አይደለም። መጽሐፍ ከሕግ ሥር የሆኑት ከርግማን በታች ናቸው ካለ ከሕግ ርግማን ለመውጣት መንገዱ ክርስቶስ በመስቀል ላይ ያከናውነውን ተግባር አምና መቀበል ነው።

6.1 ሰው በሕግ ሥራ ሊጸድቅ አይችልም (ገላ 3፥11)

ሰዎች ሕግን በመጠበቅ እግዚአብሔርን ደስ የሚያሰኙና በእግዚአብሔር ፊት ተቀባይነት የሚያገኙ ይመስላቸዋል፤ ይሁን እንጂ እግዚአብሔር ለሰው ሕግን የሰጠው ሰው ሕግን በመጠበቅ በእግዚአብሔር ፊት እንዲጸድቅ አይደለም። ሕግ የተሰጠው ሰው በኀጢአት ፈጽሞ የተበላሸ ባሕርይውን እንዲያይበትና ማንነቱን እንዲያውቅ ነው። ሕግ እንደ መስተዋት ነው። መስተዋት በፊትና በሰውነት ላይ ያለውን ጉድፍ ያሳያል፤ ግን መስተዋቱ ራሱ ጉድፍን አያነሳም። አገልግሎቱ ጉድፍን ማሳየት ብቻ ነው። ልክ እንዲሁ ሕግ

ጎጢአትን ያሳያል። ጎጢአት የሚታወቀው ሕግ በመኖሩ ነው፤ ነገር ግን ሕግ ሰውን ከጎጢአት አያድነውም።⁵¹

እግዚአብሔር ለሰው ሕግን የሰጠው ሕግን ጠብቆ ጽድቅን እንዲያገኝ እንዳልሆነ ሐዋርያው ጳውሎስ በገላ 3፡11 ላይ "ጽድቅ በእምነት ይኖራል ስለ ተባለ ግንም በእግዚአብሔር ፊት በሕግ እንደግይጸድቅ ግልጽ ነው" በማለት ይናገራል። ስለዚህ የጎጢአት ዋናው መድሐኒት ሕግ አይደለም። ሕግ ከጎጢአት አያድነንም፤ ነገር ግን ልንጠብቀው በጣርን ቁጥር ባሕርያችንና ተፈጥሮአችን ምን ያህል በጎጢአት እንደ ተበላሽ አጉልቶ ያሳየናል (ሮሜ 7፡21-24)።

ከሰው ልጅ መካከል አንድም ሕግን በፍጹምነቱ ጠብቆ የተገኘ የለም (ዘፍ 6፡5፤ 11፡12፤ መዝ 14፡1-3፤ መዝ 7፡20፤ ሮሜ 3፡9፤ 5፡12)። በጣም ቅዱስና ጽድቅ የተባሉ ሰዎች ሳይቀሩ እንኳን በብዙ መንገድ ሕግን የተላለፉ ሆነው እናገኛቸዋለን (ኢዮብ 4፡17-19፤ 9፡2-3፤ 25፡4-6፤ መዝ 51፡1-12)። ስለዚህ የሕግ አገልግሎት ሰውን ማጽደቅ ሳይሆን በተቃራኒው የሰውን በደል ማባዛትና ሰውን መኮነን ነው (ሮሜ 5፡20፤ 7፡8-10)። ነገር ግን ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ በመስቀል በመሞቱና ዕዳችንን በመክፈሉ በእርሱ ያመኑ ሁሉ ከሕግ ርግማን ነፃ ወጥተዋል። የአንድ ሰው በርግማን ሥር የመሆኑና ያለመሆኑ ጉዳይ የሚወሰነው በሕግ ሥራ ለመጽደቅ በመሞከሩና በክርስቶስ በማመኑ ነው። በሕግ መጽደቅና በክርስቶስ አምኖ መጽደቅ ሁለት እኩል የሆኑ አማራጮች አይደሉም። ሕግ ሁል ጊዜ ልንጽድቅና ልንቀደስበት ብንፈልግ ወደ ርግማን ይመራናል።

እግዚአብሔር አምላክ ለጎጢአተኛ ሰው የመጽደቂያ መንገድ አዘጋጅቷል። ጳውሎስ ስለዚህ የመጽደቂያ መንገድ በገላ 3፡11 ላይ ሲናገር "... ጽድቅ ግን በእምነቱ በሕይወት ይኖራል" ይላል። ይህ ክፍል የተወሰደው ከዕንባቆም 2፡4 ላይ ነው። በዕንባቆም ዘመን የእግዚአብሔር ሕዝቦች የሆኑትን አስራኤላውያንን ለማጥፋት ባቢሎኖውያን ተነሥተው ነበር። በዚያን ጊዜ ነቢዩ ዕንባቆም የመጣለት መልእክት ምንም እንኳን የእግዚአብሔር ሕዝቦች የሆኑት

አስራኤላውያን በአቅማቸው ከባቢሎኖውያን ጋር የሚመጣጡት ባይሆኑም በእምነት ግን በእግዚአብሔር ላይ ስለ ተደገፉ ባቢሎኖውያን ሊያጠፏቸው አይችሉም፤ በሕይወት ይኖራሉ የሚል ነበር።

ጳውሎስ ይህንን ቃል ከዕን 2፡4 ላይ በመውሰድ ለገላትያ አማኞች ሊያስተላልፍ ስፈለገው መልእክት ሲጠቀምበት ሕይወት የሚገኘው በእግዚአብሔር በመታመን እንጂ ሕግን በመጠበቅ እንዳልሆነ ለማሳየት ነው። እንግዲህ ሕግ ጎጢአተኛውን ጽድቅ ነህ ሲለውም ሆነ ጽድቅን ሊሰጠው እንዲሁም የመንፈስ ቅዱስን ስጦታ ሊያስገኝለት ሕይወትንና ለእግዚአብሔር ልጆች የሚገባውን የርስት ዋስትና ሊያስገኝለት አይችልም።

ለመዳን ሕግ እምነትን ሳይሆን የሰውን ድካም ይጠይቃል። ምክንያቱም ሕጉ ራሱ "ሕጉን የሚፈጽም ሁሉ በሕይወት ይኖራል" ይላል (ዘሌ 18፡5)። እውነት ነው፤ ሰው ሕግን ሙሉ በሙሉ ቢታዘዝ በሕይወት ይኖራል። ይህ ግን የማይቻል ነው። ሰው ሕግን በአንድ ነገር እንኳ ባይታዘዝ ከፍርድ በታች ይሆናል።

ሕግ የተመሠረተው በእምነት ላይ ሳይሆን በሰው ሥራ ላይ ነው። የእግዚአብሔር ጸጋ ግን የሰውን ድካም ጠያቂ አይደለም። ጎጢአተኛ ባእግዚአብሔር ፊት መጽደቅ የሚችለው እምነት ላይ ሥራ ደምሮ ሳይሆን በእምነት ብቻ ነው። ሆኖም ቀደም ብለን እንዳነሳነው ሕግን ግን የጽድቅ መሠረትና ሕጋዊ ምክንያት ሊሆን አይችልም። ሐዋርያው ጳውሎስ ለኤፌሶን ክርስቲያኖች በጻፈው መልእክቱ "ጸጋው በእምነት አድናቆት ይላል (ኤፌ 2፡8)። ጸሐፊው እንዲህ ሲል መንገዱ ምን እንደሆነ ማመልከቱ እንጂ ስለ እምነታችን እግዚአብሔር አጽድቆናል ማለቱ አይደለም። እምነት ጽድቅ መቀበያ እንጂ የጽድቅ ማግኛ ምክንያት አይደለም። ይህን ያለመገንዘብ እምነትን እንደ ሥራ እንድንቆጥር ሲያደርገን ይችላል። እምነት እንደ ጽድቅ የእግዚአብሔር ነፃ ስጦታ እንጂ ከእግዚአብሔር

⁵¹ ዉኒ ከግሁ

አንዳች ነገር የሚያስገኝልን የእኛ የሆነ ተፈጥሮአዊ ሀብት አይደለም።⁵²

6.2 ክርስቶስ ከሕግ ርግማን ዋጀን (ገላ 3፡13)

በዚህ ክፍል የተጠቀሰው የሕግ ርግማን የሞት ፍርድ ነው። ክርስቶስ በመስቀል በሞተ ጊዜ የመስቀል ሞቱ አንዱ ምክንያት የሰዎችን ፍርድ በራሱ ላይ በማድረግ ንጢአተኞችን ከሞት ፍርድ መዋጀት ነው። ይህ ፍርድ ከእኛ በክርስቶስ ስለ ተወሰደ በእግዚአብሔር ፊት በተቆጠረ ጽድቅ ጽድቅ ተደርገናል። በጥንት ዘመን ይኖሩ በነበሩ ግሪካውያንና ሮማውያን ዘንድ አንድ ሰው በዕዳ ቢያዝ ባሪያ ይሆን ነበር። ከባርነት ነፃ እንዲወጣ ከተፈለገ እዳውን ከፍሎ ነፃ የሚያወጣው ሰው ያስፈልግ ነበር። ልክ እንዲሁ እኛም ቀድሞ እንደ ባሪያዎች ነበርን። ከዚህ ባርነትም ነፃ የሚያወጣን ያስፈልገን ነበር። ኢየሱስ ክርስቶስ በመስቀል በሞተ ጊዜ በደሙ በተደረገ ቤዛነት ከሕግ ርግማን (ፍርድ) ነፃ አወጣን። ለዚህ የክፍለው ዋጋ ደግሞ ደሙን ነው። ደሙ ሕይወቱ ነው። ስለዚህ አሁን እኛ የክርስቶስ ስለሆንን ከሕግ ርግማን በታች አይደለንም (1ቆሮ 6፡19-20፤ 1 ጴጥ 1፡18-19)።

ፋውሎስ በዚህ ክፍል ውስጥ "በእንጩት የሚሰቀል ሁሉ የተረገመ ነው" የሚለውን ሐሳብ የወሰደው (ከዘፃ 21፡23) ላይ ነው። በሙሴ ሕግ የሞት ፍርድ የተፈረደበት ሰው በድንጋይ ተወግሮ ይገደል ነበር። ነገር ግን ከባድ ወንጀል የፈጸመ ሰው ከሆነ እግዚአብሔር ያንን ሰው እንዳልተቀበለውና የተረገመ መሆኑን ለማሳየት በግንድ ላይ ይሰቀል ነበር (ኢሱ 8፡29፤ 10፡26፤ 12፡4፤ 4፡12)። ሮማውያንም ወንጀለኞችን በውርደት ለመግደል ሲፈልጉ እንዲህ ያደርጉ ነበር። ሆኖም ሬዛውን ሰዎች ከተመለከቱትና ለሌሎች መቀጣጫ ከሆነ በኋላ ይቀበር ነበር። በአዳም መተላለፍ ምክንያት በእኛ ላይ ርግማን (የሞት ፍርድ) መጥቷል። ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ግን ስለ እኛ በመስቀል ላይ በሞተ ጊዜ ሕጉ በእኛ ላይ ያመጣውን ርግማን (የሞት

ፍርድ) ወሰደ እኛን ነፃ አወጣን። በክርስቶስ የሚያምን ሁሉ በሕግና በእስከፈው መርገም ሥር አይደለም።

ክርስቶስን የረገመው የሙሴ ሕግ ነው (ዘፃ 21፡23)። ንጢአተኛ የሆነው የሰው ልጅ በአዳም በኩል አስቀድሞ ባይረገም ኖሮ የሙሴ ሕግ ንጢአተኛን ሁሉ አይረገምም ነበር። ስለዚህ እኛን ከሕግ ርግማን ነፃ ለማውጣት ክርስቶስ ስለ እኛ ርግማን ሆኖ ከሕግ ርግማን ነፃ አወጣን።

6.3. የአብርሃም በረከት (ገላ 3፡14)

የአብርሃም በረከት በእምነት በኩል ልጆቹ ለሆኑት የተሰጠው በተሰፋ ቃል ነው። ይሁን እንጂ ይህ በረከት የእምነት ልጆቹ ለሆንን ለእኛ በተሰፋ ቃል ቢሰጥም በአዳም ንጢአት ምክንያት የርግማን ልጆች ስለ ነበርን በረከቱን ለመቀበል አስቀድሞ ርግማኑ ከእኛ ላይ መነሣት ነበረበት። ርግማኑ ከእኛ አንዲነሣ ደግሞ ክርስቶስ ስለ እኛ መሞት ነበረበት። አሁን ግን ክርስቶስ ስለ ሞተ የተሰፋው ወራሾች ሆነናል። በክርስቶስ በማመናችንም የአብርሃም የእምነት ልጆች ብቻ ሳይሆን የእግዚአብሔር አውነተኛ ልጆች ሆነናል (ሮሜ 8፡16)።

በዚህ ቁጥር ላይ ያለውን ሐሳብ ከማጠቃለላችን በፊት አንድ ጥያቄ እናነሳለን። ይኸውም 'የአብርሃም በረከት የሚለው በወደ-ምንባቡ ውስጥ ባለ ሐሳብ የሚያመለክተው ምንድነው?' የሚለውን ነው። በዚህ ወደ-ምንባብ ውስጥ የአብርሃም በረከት የተባለው ጽድቅ በእምነትና የመንፈስ ቅዱስ ስጦታ ነው። ይህ በረከት ከአሕዛብ ወገን ለሆንን ለእኛ የሚሰጠን በእምነት በክርስቶስ ኢየሱስ ነው። ሆኖም ይህ ነገር ለአሕዛብ ብቻ ሳይሆን ለአይሁድም ጭምር ነው። ይሁን እንጂ ወደ ዘፍጥረት መጽሐፍ ስንመጣ ለአብርሃም ከተገባለት ተስፋ አኳያ ስለ መንፈስ ቅዱስ የተባለ ምንም ነገር አናገኝም። ከዚህ ይልቅ ተጽፎ የምናገኘው ለአብርሃም ቃል ኪዳን መሠረታዊ ነጥብ ከእግዚአብሔር ጋር በግዝረት ዝምድና መመሥረቱ ነው (ዘፍ 17)።

በአዲስ ኪዳን ትምህርት መሠረት ግን የእግዚአብሔር ቤተሰብ መሆን የሚቻለው በእምነት በመንፈስ ቅዱስ በኩል ዳግመኛ በመወለድ ነው።

⁵² ዝኒ ከግሁ

ለአብርሃም የሥጋ ዘሮች የመገረዝ ኪዳንና የከንዓን ርስት እንደ ተሰጠ በእምነት በኩል ልጆቹ ለሆኑ ደግሞ የእግዚአብሔር ጽድቅና መንፈስ ቅዱስ ተሰጥቷል (2ቆሮ 1+21-22I ኤፌ 1+13-14)። በመንፈስ ቅዱስ አማካይነት በክርስቶስ ኢየሱስ የሚገኘው አዲስ ሕይወት በክርስቶስ ባመንንበት ወቅት የሚጀምርና ማለቂያ/ማብቂያ የሌለው መንፈሳዊ ሕይወት ነው።

6.3 ሕጉና የተስፋው ቃል (ገላ 3+15-16)

ጳውሎስ (በገላ 3+15) ላይ እግዚአብሔር ለአብርሃም የሰጠውን ተስፋ ለማብራራት የሰውን የዕለት ተዕለት ሕይወት እንደ ምሳሌ በመውሰድ እንዲህ ይላል "... የሰው ኪዳን እንኳ አንድ ጊዜ ከጸደቀ በኋላ ግንም ሲሸረው ወይም በእርሱ ላይ ሲጨምርበት እንደማይችል ሁሉ በዚህም ጉዳይ ቢሆን እንደዚሁ ነው" በሁለት ሰዎች መካከል የሚደረግ ቃል ኪዳን በፊርማ ከተረጋገጠ በኋላ ሌላ ሦስተኛ አካል ሊያፈርሰውም ሆነ ሌላ ነገር ሊጨምርበት እንደማይችል ሁሉ ልክ እንዲሁ እግዚአብሔር ለአብርሃምና ለዘሩ በጸጋ ላይ ተመሥርቶ የሰጠውን ተስፋ የእሪት ሕግ መመዘኛዎችና ሁኔታዎች ሊለወጡት አይችሉም። ምክንያቱም ከእሪት ሕግ በፊት የመጣው ለአብርሃም የተገባለት ተስፋ ነው (ዘፍ 12+7I 15+15I 17+7I 24+7)። ስለዚህ ሕጉ የተስፋውን ቃል ሲሸር አይችልም። በሌላ አገላለጽ ጽድቅ በእምነት የሚለው ተስፋ ሕግ ከመስጠቱ በፊት ስለ ተሰጠ የሙሴ ሕግ በመምጣቱ የእምነትን አስፈላጊነት አላስቀረም።

እዚህ ላይ መዘንጋት የሌለብን ነገር እግዚአብሔር ለአብርሃም የገባለት ቃል ኪዳን በዚያን ዘመን ከነበረው መልዕክት አኳያ ቀጥተኛ ተያያዥነቱ የከንዓንን ምድርና በምድሪቱ ውስጥ ያሉትን በረከቶች ለዘሩ ከመስጠቱ ጋር ነው። በጊዜው የዚህ ተስፋ ፍጻሜ የሚያመለክተው በምድር የነበረችውን ከንዓን መውረስ ነው።

ነገር ግን ጳውሎስ በገላትያ አብያተ ክርስቲያናት ውስጥ ለሚገኙት ለማኞች በጻፈው መልእክት ውስጥ ባለው ነገረ መለኮት የተስፋው ፍጻሜ የሚያመለክተው ከንዓንን መውረስ ሳይሆን ድነትን መውረስ ነው። ይህም ድነት የሚወረሰው ደግሞ በክርስቶስ ነው። እግዚአብሔር

ለአብርሃምና ለዘሩ (የእርሱን ዓይነት እምነት ላላቸው ልጆቹ) እርግጠኛ የሆነ ቃል ኪዳን የገባለት ያለ ምንም የሕግ ሥራ (እንዲያው በጸጋ) በክርስቶስ ድነትንና መንፈስ ቅዱስን እንደሚቀበሉ ነው።⁵³

ክርስቶስ ኢየሱስ በአዲሱ የእግዚአብሔር ማኅበረሰብ ውስጥ የመጀመሪያው ፍሬ (በኩር) ነው (ሮሜ 8+29I 1ቆሮ 15+20)። እግዚአብሔር ለአብርሃም የሰጠውን የተስፋ ቃል በዚህ ባለንበት ኪዳን ውስጥ ለአብርሃም ዘሮች (የሥጋ ልጆች) ሳይሆን ለክርስቶስና በክርስቶስ ላመኑት ብቻ ነው። እግዚአብሔር አብርሃምን (በዘፍ 22+18) ላይ "... የዓለም ሕዝቦች ሁሉ በዘርህ ይባረካሉ" በማለት የገባለት የተስፋ ቃል በክርስቶስ ኢየሱስ ተፈጽሟል። ሐዋርያው በዚህ ምዕራፍ በቁጥር 16 ላይ "ለብዙዎች እንደሚነገር ለዘሮችህ አይልምህ ነገር ግን ለዘርህ ይላል" በማለት በእጽንኦት ይናገራል። እንዲያውም "ዘር" ክርስቶስ ነው። ለዚህም የቃል ኪዳን ወራሽ ክርስቶስ ነው። ከዚህ የተነሣ ለአብርሃም ቃል ኪዳን የተገባለትን በረከት የሚካፈሉ በእምነት ክርስቶስ ኢየሱስን አዳኞቻቸውና ጌታቸው አድርገው የተቀበሉ እንጂ በሥጋ ከአብርሃም የተወለዱ አይደሉም። ለአብርሃም የተገባለት ቃል ኪዳን ወራሽ ክርስቶስ ኢየሱስ ስለሆነ የአብርሃም በረከት ለአህዛብም ሆነ ለአይሁዳውያን የሚደርሳቸው በክርስቶስ በማመን ነው (ገላ 3+14)። በእምነት የአብርሃምን ልጅነት የሚያገኙት በሥጋ ከእርሱ ተወልደው በሕግ ሥራ እንጸድቃለን የሚሉት ሳይሆኑ የቃል-ኪዳን ወራሽ ከሆነው ከክርስቶስ ጋር በእምነት የሚተባበሩ ናቸው (ገላ 3+26-29)።⁵⁴

6.4 የድነት ተስፋ የተሰጠው ከሕጉ በፊት ነው (ገላ 3+17-18)

⁵³ Bruce FF *The Epistle to the Galatians The New International Greek Testament Commentary* Grand Rapids WMB Eerdmans Publishing Co. 1982

⁵⁴ Luter, Martin *A commentary on St Paul's Epistle to the Galatians*, Reprint Grand Rapids Kregel Publications, 1979 pp 390-392

በዚህ ክፍል ጳውሎስ ሊያስተላልፍልን የሚፈልገው ዋና መልዕክት እግዚአብሔር ለአብርሃም በእምነት የመጽደቅን (የድነትን) ተስፋ የሰጠው ሕጉ ከመሰጠቱ በፊት ነው የሚለውን ነው። የሙሴ ሕግ የመጣው እግዚአብሔር ለአብርሃም የድነትን ተስፋ ከሰጠው ከ430 ዓመት በኋላ ነው። ይህ 430 ዓመት በሌላ ጸሐፊ 400 ዓመት በሚል የተገለጸ ሲሆን የሚያመለክተውም እስራኤላውያን በግብፅ ምድር በባርነት ያሳለፉትን ጊዜ ነው (ዘፀ 12፥40-41፤ ዘፍ 15፥13፤ ሐዋ 7፥16)።

እዚህ ላይ እግዚአብሔር ለአብርሃም በእምነት መጽደቅን የሰጠው ሕግ ከመሰጠቱ ከ430 ዓመት በፊት ከሆነ ታዲያ እነዚህ በገላትያ አብያተ ክርስቲያናት ውስጥ ሾልከው የገቡ አይሁድ አድራጊ ሐሰተኛ አስተማሪዎች እንዴት ሰው ድነትን እንዲያገኝ ሕግን መጠበቅ አለበት ይላሉ? ምን ጊዜም የእግዚአብሔር የድነት ተስፋ በምንም ዓይነት መንገድ በሕግ ሥራ ላይ የተደገፈ አይደለም። የሕጉም መምጣት ለአብርሃም በተገባለት ተስፋ ላይ ተጽዕኖ አያደርግም።

እግዚአብሔር ለአብርሃም ርስቱን ያወረሰው በሕግ ሥራ ላይሆን በእምነት ነው። ይህም የእግዚአብሔርን ልግስና ያሳያል። ልክ እንዲሁ ድነትን መውረስ የሚቻለው በሕግ ሥራ ላይሆን በእምነት ነው። ድነትን ለማግኘት ሕጉ የሚያስፈልግ ቢሆን እግዚአብሔር ለአብርሃም የሰጠው ተስፋ ከንቱ ይሆን ነበር። አለያም ደግሞ የሙሴ ሕግ ለድነት አስፈላጊ ቢሆን ኖሮ እግዚአብሔር ከአብርሃም ጋር የገባው ቃል ኪዳን ይሻር ነበር። ነገር ግን ይህ ሊሆን አይችልም፤ ምክንያቱም የእግዚአብሔር የተስፋ ቃል ሊሻር አይችልምና (ገላ 3፥15)። እግዚአብሔር ለአብርሃምና በእምነት ልጆቹ ለሆኑት የሰጠው ድነት የመጣው በሕግ በኩል ሳይሆን ከእግዚአብሔር ጸጋ መንጭቶ በእምነት በምንቀበለው ተስፋ በኩል ነው።⁵⁵

እግዚአብሔር ለኅጢአተኞች የሰጠውን ድነት በሕግ ሥራ በኩል ወራሾች ብንሆን ኖሮ እምነት ምንም አስፈላጊ ባልሆነ ነበር። ነገር ግን በእምነት ብቻ የአብርሃም መንፈሳዊ በረከት ወራሾች ሆነናል። ሕጉን

ሙሉ በሙሉ ታዝዞ መፈጸም የሚችል ሰው የለም። ስለዚህ እግዚአብሔር የሰጠውን የድነት ተስፋ በሕግ በኩል ጨርሶ መውረስ የማይቻል ነገር ነው። የሕግን ሥራ በመሥራት ተስፋውን ለመቀበል የሚቻል ቢሆን ኖሮ ማንም ሰው ተስፋውን ለመቀበል ባልቻለና ተስፋውም ዋጋ የሌለው ሆኖ በቀረ ነበር።

ሕጉ ቁጣን ያስከትላል። ሕጉ ቁጣን የሚያስከትልበት ምክንያት ሰዎች ሕጉን ሙሉ ለሙሉ መታዘዝ ስለማይችሉና እግዚአብሔርም እነርሱን መቅጣት ስላለበት ነው። ምንም ዓይነት ሕግ ባይኖር ኖሮ ሕጉን ላለመታዘዝ ዕድል ባልኖረ ነበር። ከዚህ ጋር ቅጣትም አይኖርም ነበር። አሁን ግን ሕግ ስላለ ከሕጉ ጋርም ቅጣት አለ።

እግዚአብሔር ለሚያምኑ ሁሉ የሰጠው የድነት ተስፋ ከሕግ ጋር አልመጣም። ይህ ተስፋ ሕግ ተከትሎት ቢመጣ ኖሮ ቁጣን ባስከተለ ነበር። ነገር ግን ሕግ ተከትሎት ስላልመጣ እግዚአብሔር ተስፋውን የሚሰጠው በእምነት በኩል በጸጋ ሆኗል። ይህም ተስፋ በዋስትና የተሰጠው የአብርሃም ዓይነት እምነት ኖሯቸው በእምነት የአብርሃም ልጆች ለሆኑ ብቻ ነው። ስለዚህ ይህን ተስፋ መውረስ የሚቻለው በእምነት እንጂ በሕግ ሥራ በኩል አይደለም።

6.5 ሕጉ ከተስፋው ቃል አይበልጥም (ገላ 3፥19-20)

በእግዚአብሔር ፊት ኅጢአተኛ የሚጸድቀው በእምነት፤ ድነትም የሕግን ሥራ በመፈጸም ሳይሆን በጸጋ ብቻ እንደ ሆነ እስከ አሁን ድረስ በተመለከትነው ሐሳብ ውስጥ አጽንኦት ሰጥተን ተነጋግረናል። ይህን የሐዋርያውን ሐሳብ በቅጡ የተገነዘበ ሰው በሐሳቡ ታዲያ ሕግ የተሰጠበት ዓላማ ምንድን ነው? የሚል ጥያቄ እንደሚጫርበት በማሰብ ስለ ኦሪት ሕግና እግዚአብሔር አስቀድሞ ስለሰጠው የተስፋ ቃል ሐዋርያው ሲያብራራ ከቆየና ከሕጉ የተስፋው ቃል እንደሚበልጥ ካሳየ በኋላ ሕጉ የሰጠበትን ዓላማ ከቁጥር 19-20 ባለው ክፍል ያብራራል።

ሕጉ የተሰጠው ስለው ልጆች ድነትን እንዲያስገኝላቸው ሳይሆን ኅጢአተኞች ሁሉ ድነት እንደሚያስፈልጋቸው ለማሳየት ነው።

⁵⁵ ጳውሎስ

የመጣውም በመተላለፍ ምክንያት ሲሆን የተሰጠበትም ምክንያት ኅጢአትን ለመግለጥና ወደ ብርሃን ለማውጣት ነው ሮሜ 5:20። ሕጉ በመሰጠቱ ሰዎች የእግዚአብሔር ትእዛዛት ምን እንደሆኑ ማወቅ ችለዋል። ነገር ግን ሕግ ከመጣ በኋላ የሰው ኅጢአት እየጨመረ መጣ። በዚህም ሕጉ ኅጢአተኛውን የሰው ልጅ አዳኝ በሚያስፈልገው ደረጃ ላይ አደረገው። ሰው ድነት የሚያስፈልገው ሕጉ ኅጢአተኛ ሰላደረገው (ሰለ ኩነነው) ነው። ሕጉ ኅጢአተኛ እስካላደረገው ድረስ ድነት እንደሚያስፈልገው ላያምን ይችላል።

ሕጉ ከተሰፋው ቃል ያነሰ በመሆኑ የጸጋን መንገድ አመልካች ነው እንጂ ከክርስቶስ ተለይቶ በራሱ የቆመ አይደለም። ሕጉ ከክርስቶስ ተለይቶ በራሱ ከቆመ የሚያመጣው መቅሠፍትን እንጂ ድነትን አይደለም። እኛ ዛሬ በእግዚአብሔር የተሰፋ ቃል ውስጥ የሆንነው በክርስቶስ መተላለፋችን በሰለ ተወገደልንና የኅጢአ ታችንን ሥርየት ስለተቀበልን ነው። ጥላና ምሳሌ የሆነው ሕግ ያገለገለው ተስፋ የተገባለት ዘር (ክርስቶስ) እስኪመጣ ድረስ ነበር፤ ክርስቶስ ከመጣ በኋላ ግን ሕጉ ምንም አስፈላጊነት የለውም። ይሁን እንጂ በሌላ መልኩ ግን የሰውን ኅጢአት በመግለጥና ወደ ብርሃን በማውጣት ረገድ አስፈላጊ ሆኖ ዛሬም ማገልገሉን ይቀጥላል።

እስከ አሁን ብዙ የተነጋገርንበት ይህ ሕግ እንደ ተሰፋው ቃል በቀጥታ ከእግዚአብሔር ወደ ሰው አልመጣም። በለዚህ ሁኔታ ጳውሎስ ሲናገር "እንግዲህ ሕግ ምንድነው ተሰፋው የተሰጠው ዘር እስኪመጣ ድረስ በመካከለኛ እጅ በመላእክት በኩል ስለ ሕግ መተላለፍ ተጨመረ" ይላል (ገላ 3:19)። ሕግ የመጣው መካከለኛ በነበረው በሙሴ በኩል በመላእክት ሥርዐት፤ አጃቢነትና አበተናጋጅነት ነበር (ዘፀ 31:18፤ ዘዳ 33:2፤ ሐዋ 7:53)። የተሰፋው ቃል ግን የመጣው እንደ ሕጉ በሙሴ መካከለኝነትና በመላእክት እገዛ ሳይሆን በቀጥታ በአብርሃም በኩል ነበር። ይህም የተሰፋው ቃል በክብር ከሕግ በላይ መሆኑን ያመለክታል።

በሙሴ በኩል የተሰጠው ኪዳንን እስራኤላውያን በሙሴ አማካይነት ከእግዚአብሔር ጋር ስምምነት እንዲፈጽሙ የተደረገበት ኪዳን ነው። እግዚአብሔርና እስራኤላውያን በሙሴ አማካይነት ኪዳን ሲገቡ

መካከለኛው የነበረው ሙሴ ነበር። ይህ መካከለኛ አንደኛውን ወገን ብቻ ሳይሆን ሁለቱንም የሚወክል ነበር። በዚህ ሁኔታ እግዚአብሔር ሕጉን ለእስራኤላውያን ሰጠ። እነርሱም ደግሞ የመጠበቅ ግዴታ ነበረባቸው። ይህንንም ቃል ኪዳን ለመመሥረት ሁለቱም የየራሳቸው ድርሻ ነበራቸው። ስለዚህ የቀደመው ኪዳን በእግዚአብሔርና በእስራኤል ሕዝብ መካከል ሲቆም አንድ መካከለኛ አስፈልጎ ነበር።

ለአብርሃም የተሰጠው የተሰፋው ቃል ግን ከአንድ ከእግዚአብሔር ጋር በቀጥታ በተደረገ ኪዳን የተሰጠ በመሆኑ ከውል ስምምነት ውጭ ነው። ምን ጊዜም ተሰፋን ለመሰጠት የሚያስፈልገው አንድ ወገን ብቻ ነው። ይህን የድነት ተስፋ ሰጭ ደግሞ እግዚአብሔር ነው። እግዚአብሔር ተሰፋን ሰጭ እንደ ሆነ ሁሉ ተሰፋንም ፈጻሚው እርሱ ብቻ ነው። የሰው ወይም የመላእክት መካከለኛነት ሳያስፈልግ እግዚአብሔር አምላክ የመንፈስ ቅዱስንና በእምነት የመጽደቅን ተስፋ ሰጠን። ኅጢአተኛው ሰው ማድረግ የሚገባው ነገር ቢኖር፤ ይህን ተስፋ በእምነት በኩል በጸጋ ተቀብሎ የራሱ ማድረግ ነው። በዚህም በእምነት በኩል የሚቀበለው የእግዚአብሔር ጽድቅና መንፈስ ቅዱስ ሕግን የመፈጸም ከኅጢአትም ነፃ የመውጣት ኅይል ያገኛል።

6.6. የተሰፋው ቃል በሕጉ አልተሻረም (ገላ 3:21-24)

ሕጉ ለእስራኤላውያን የተሰጣቸው በሙሴ በኩል በመላእክት አጃቢነት እንደ ነበረ ቀደም ብለን ተመልክተናል። የተሰፋው ቃል ግን ለአብርሃም የተሰጠው በቀጥታ ከእግዚአብሔር ነበር። ይሁን እንጂ ከተሰፋው ቃል በኋላ ሕጉ የተሰጠው ኅጢአትን ለመግለጥ እንጂ የተሰፋውን ቃል ለመቃወም (ለመሻር) አይደለም። ሕጉ ሲሰጥ የተሰጠበት ዋና ምክንያት ከክርስቶስ ውጭ አማራጭ የድነት መንገድን ለማሳየት ሳይሆን ከክርስቶስ እስኪመጣ ድረስ በሞግ ዚትነት እንዲያገለግል ነበር። ከዚህም የተነሳ ሕጉ ሕይወትን ሲሰጥ አልቻለም። ኅጢአተኞች ደግሞ ለመዳን ሕይወት ያስፈልጋቸዋል። ይህም ሕይወት የሚገኘው ደግሞ በእግዚአብሔር የተሰፋ ቃል ላይ እምነትን በማድረግ እንጂ ሕጉን በመፈጸም አይደለም። የእግዚአብሔር ቃል የሰው ዘር ሁሉ ለኅጢአት በመገዛት እስረኛ

እንደ ሆነ ይናገራል (ሮሜ 3፥9-10፤ 11፥32)። አሁን ግን ሰው ከጎጠአት እሥራትና ርግግን የሚያመልጥበት መንገድ ተዘጋጅቷል። ይህም መንገድ በክርስቶስ በማመን የሚገኘው የድነት ተስፋ ነው። ይሁን እንጂ ይህን የድነት ተስፋ ለጎጠአተኞች ይዞ የመጣው የክርስቶስ ወንጌል ነው። የክርስቶስ ወንጌል ከመምጣቱ በፊት ግን፤ "በሕግ ለማካሄድነት እስረኞች ሆንን እምነት እስኪገለጥ ድረስ ተዘግቶብን ነበር" (ገላ 3፥23)። የሕግ እስረኛ መሆን ማለት የጎጠአት እስረኛ መሆን ማለት ሲሆን፤ አሁን ግን እምነት (የክርስቶስ ወንጌል) ስለ መጣ፤ ከሕግ ባርነት ነፃ ወጥተናል።

ሰው ጎጠአትን ሠርቷል። ከዚህም የተነሣ በሕግ ሥር መሆን ነበረበት። ጳውሎስ ይህን ሁኔታ ለገላትያ ሰዎች ሲያስረዳ፤ በዘመኑ ሀብታም ሰዎች ያደርጉ የነበረውን ሁኔታ ይገልጻል (ገላ 3፥24)። ጳውሎስ በነበረበት ዘመን የነበሩ ሀብታም ሰዎች ሕጻናት ልጆቻቸውን በቤት ውስጥ የሚያስተምሩላቸው አስተማሪዎችና ሞግዚቶች ነበሯቸው። ይህ ሁኔታ በተለይ በግሪኮችና በሮማውያኖች ዘንድ የተለመደ ባሕል ነበር። ሕጻናቱም ወላጆቻቸው መጥተው እስኪረከቧቸው ድረስ፤ በሞግዚቶቻቸው ሥር ይቆዩ ነበር። ጳውሎስ ለገላትያ አማኞች እንደሚናገረው ልክ እንዲሁ እኛም በሕግ ሥር ነበርን። የክርስቶስ ወንጌል (እምነት) ከመምጣቱ በፊት ሕጉ የእኛ ሞግዚት ነበር። ሞግዚቶች ሕፃናትን ወላጆቻቸው በአጠገባቸው በሌሉበት ጊዜ እንደሚመሯቸው፤ እንደ ሚጠብቋቸውና እንደሚያሳድጓቸው፤ ሕጉም ወደ ክርስቶስ የሚመራ ሞግዚታችን ነበር። አሁን ግን የክርስቶስ ወንጌል (እምነት) ስለ መጣ፤ ከእንግዲህ በሕግ ሞግዚትነት ሥር አይደሉንም። እንደ ሰው አንድ ጊዜ ወደ ክርስቶስ ከመጣ በኋላ፤ ሕግ የሞግዚትነት ሥራውን አቁሟል።

6.7 የእግዚአብሔር ልጆች ነን (ገላ 3፥26-29)

በጥንት ዘመን በአንድ ቤተሰብ ውስጥ ያለ አንድ ወንድ ልጅ በቤተሰቡ ውስጥ የልጅነት መብትና ሥልጣን የሚኖረው ስእቅመ እዳም (በተገቢው የእድሜ ደረጃ) ሲደርስ ነበር። ከዚያ በፊት ግን በሞግዚቱ ጎሳፊነትና ሥልጣን ሥር ይቆይ ነበር። ጳውሎስ በገላ 3፥24-25 ያስውን ሐሳብ የተናገረው ይህን ታሪካዊ ጻራ ተንተርሶ

ነው (ገላ 4፥1-2)። ጸሐፊው ይህን ታሪካዊ እውነታ ተከትሎ ጎጠአተኞች በሕግ ሞግዚትነት ሥር የነበሩበትን ዘመን ከሀጻንነት ጊዜ ጋር ሲያመሳሰለው፤ በቁጥር 26 ላይ ግን በክርስቶስ ያመኑትን ደግሞ በእድሜያቸው እንደ በሰሉ ልጆች እድርጉ የማቅረብ አገላለጽ አሰው። ስለዚህ በክርስቶስ ያመኑ ከሕግ የሞግዚትነት ሥራ ተላቀው አሁን ሙሉ የልጅነት መብት አግኝተዋል። ጳውሎስ ለገላትያ ክርስቲያኖች የሚላቸው፤ አይሁድ ብንሆን የግሪክ ሰው፤ ባሪያ ብትሆኑ ጌታ፤ ወይም ወንድ ብትሆኑ ሴት፤ ሁላችሁ በክርስቶስ በማመናችሁ የእግዚአብሔር ልጆች ሆናችኋል ነው። በክርስቶስ እስካመንን ድረስ በእግዚአብሔር ቤተሰብ ውስጥ ምንም ዓይነት መበላለጥ የለም። እርሱ አባታችን እኛም ልጆቹ ነን።

እዚህ ላይ ቁጥር 26 እና 27 ተዛማጅ የሆነ ሐሳብ እንዳላቸው ልብ ማለት ያሻል። ጳውሎስ በቁጥር 26 ላይ በእምነት በኩል የእግዚአብሔር ልጆች እንደ ሆንን ሲናገር፤ በቁጥር 27 ላይ ደግሞ ከክርስቶስ ጋር እንድንመሆን እንደ ተጠመቅን ይናገራል። እምነት ከልብ የሚመነጭ መንፈሳዊ ተግባር ሲሆን፤ ጥምቀት ደግሞ እምነታችንን የሚጠቁም ውጫዊ ሥርዐት ነው። ይሁን እንጂ ሁለቱም ውስጣዊና ውጫዊ በመሆን የመዛመድ ባሕርይ አላቸው። የልብ እምነት ከሌለ ውጫዊ ጥምቀት ምንም ትርጉም አይሰጥም። ጥምቀት በእምነት ሲፈጸም በትክክል ከክርስቶስ ጋር እንድንመሆናችንን የሚያትምና የሚያመለክት ነው። ከክርስቶስ ጋር እንድንገናኝ የተጠመቅን ክርስቶስን ለብሰናል። በዚህም አንድ አካልና አንድ ቤተሰብ ሆናል፤ እንዲሁም መንፈስ ጠጥተናል (1ቆሮ 12፥13)። ልብስ ከለባች ጋር ተዋህዶ የለባችን መልክና ሁኔታ እንደሚቀይር ሁሉ፤ ክርስቶስን መልበሳችን አሮጌውን ማንነት ቀይሮ የእግዚአብሔርን የልጅነት ክብርና የእርሱን ባሕርይ ሰጥቶናል። ነገር ግን ክርስቶስን መልበሳችን ክርስቶስነትን ወይም መስኮትነትን አልሰጠንም።

በክርስቶስ በማመናችን ሁላችንም በእምነት በኩል የእግዚአብሔር ልጆች ነን። ሁላችንም ከክርስቶስ ጋር ስለ ተጠመቅን እንድንሆንናል። ሁላችንም ክርስቶስን ለብሰናለን። ከዚህ ነገር የተነሣ በክርስቶስ በማመን የእግዚአብሔር ልጆች የሆንን ሁሉ በእግዚአብሔር ፊት

እኩል ነን። የዘር፣ የጾታ፣ የኮሮና የሀብት ልዩነቶችን በእግዚአብሔር የልጅነት ጉዳዮችን ላይ የሚያስ ከትለው ነገር የለም። በላውሎስ ዘመን አይሁዳዊና ግሪካዊ፣ ባሪያና ጌታ፣ ወንድና ሴት የሚል ትልቅ የልዩነት መስመር ነበር። ከዚህ የተነሣ አይሁዳውያን ግሪኮችን ይጸያቸው ነበር። ባሪያዎች በጌቶቻቸው ጉልበታቸው ይመዘገቡ ነበር። ሴቶችም የወንዶች የበታች ሆነው ይታዩ ነበር። በክርስቶስ ግን ሁላችን አንድ ስለሆንን ልዩነት የለም። በእምነት የጸጋ ልጅነትን ስላገኘን በክርስቶስ ባገኘነው አንድነት ውስጥ እነዚህ ልዩነቶች ከንቁና ፋይዳ ቢሰጥ ናቸው።⁵⁶

7. በእምነት ወራሾች ነን (ገላ 4፡1-7)

አዲስ ኪዳን በተጻፈበት ዘመን ይኖሩ በነበሩ ሰዎች ዘንድ አንድ ልምድ ነበር። ይህም ልምድ በአንድ ቤተሰብ ውስጥ አንድ ወንድ ልጅ ቢወለድና ያ የተወለደውም ወንድ ልጅ ለአቅመ አዳም ሳይደርስ ወላጆቹ ቢሞቱ፣ ይህ እድሜው ያልደረሰ ወራሽ ልጅ ከሕፃንነት የእድሜ ክልል ወጥቶ የቤተሰቡ ወራሽ እንዲሆን ድረስ፣ ሕፃኑን ልጅ በታመኑ ሰዎችና በሞግዚቶች አስተዳደር ሥር እንዲቆይ ማድረግ ነበር። ሕፃኑ በሞግዚቶችና በታመኑ ሰዎች አስተዳደር ሥር በሚቆይበት ዘመን የሚኖረው መብት በቤት ውስጥ ካለ ውልድ ባሪያ መብት በምንም የተለየ አልነበረም።

ላውሎስም ለገላትያ አማኞች የሚላቸው እኛም ልክ እንዲሁ "ና ልጆች በነበርንበት ጊዜ ከዓለም መሠረታዊ ትምህርት ሥር በመሆን በባርነት ተገዝን ነበር" ነው። የዓለም የመጀመሪያ ትምህርቶች አዲስ ፍጥረት ከሆነ ሰው የሚመነጩ ትምህርቶች ሳይሆኑ፣ በእረት ሕግ ሥር ከነበረው ከአይሁድ እምነት የመጀመሪያ ትምህርትና በዘልማድ ከሆነው ከአሕዛብ እምነት የመጀመሪያ ትምህርት የሚመነጭ ነው። እኛም ክርስቶስ ከመምጣቱ በፊት ለሕግ ለዚህ ዓለም ወግና ሥርዐት፣ ለዓለማዊ እምነቶችና ልማዶች እንዲሁም ለጣየት አምልኮ ባሪያዎች ነበርን (ገላ 4፡5፡18)። ላውሎስ በእነዚህ ጥቅሶች ላይ የሚኖረው እውነታ ይህንን ነው። እድሜው ሰውርስ ያልደረሰ ሕፃን

ልጅ ሰውርስ እስኪደርስ ድረስ በሕፃንነቱ በታመኑ ሰዎችና በሞግዚቶች አስተዳደር ሥር እንደሚቆይ እንዲሁ እኛም ከዓለም መሠረታዊ ትምህርት ሥር በመሆን ባሪያዎች በነበርንበት ጊዜ፣ ውርስ መቀበል እንደማይችል ሕፃን ነበርን። በዚህም የሕፃንነት ዘመናችን በሞግዚታችን በሕግ አስተዳደር ሥር ነበርን።

ነገር ግን በገላ 4፡4 ላይ ካለው ሐሳብ እንደምንረዳው የተወሰነው ጊዜ ደርሶ ወራሾች ለመሆን እድሜያችን በደረሰ ጊዜ፣ እግዚአብሔር ልጁን ኢየሱስ ክርስቶስን ወደ እዚህ ዓለም ላከው። በዚህ ቁጥር ላይ "የዘመኑ ፍጻሜ በደረሰ ጊዜ" የሚለው ሐረግ፣ የእግዚአብሔር ልጆች ወራሾች ለመሆን የሚበቁበትንና ወደ ብስለት የሚደርሱበትን ጊዜ የሚያመለክት ነው። በዚህን ጊዜ እግዚአብሔር በእምነት በኩል የሚገኘውን ውርስ እውን ለማድረግ ልጁን ላከው (ዮሐ 1፡14፡3፡16 ሮሜ 1፡1-6፣ 1ዮሐ 4፡16)። ይህም ልጅ፣ ከሴት ከሕፃም በታች ሆኖ ተወለደ። ላውሎስ ከሴት የተወለደውን ሲል፣ ወልድ አምላክ-ሰው ሆኖ መምጣቱን ለማሳየት ሲሆን፣ "ከሕግ በታች የተወለደውን" ሲል ደግሞ ለአይሁድ ሕግ የነበረውን ተገዥነት ለማሳየት የተናገረው ነው። ክርስቶስ ኢየሱስ ከሕግ በታች የተወለደው "... የልጅነትን መብት እናገኝ ዘንድ፣ ከሕግ በታች ያሉትን ለመዋጀት (ለመቼገት) ነው"። ሕጉ የፍርድና የኩነቴ መሣሪያ ነው። ሕጉ ካመጣብን ፍርድና ኩነቴ ነፃ የወጣነው ግን በክርስቶስ ቤዛነት ነው። ክርስቶስ በመስቀሉ ላይ ደሙን በማፍሰስ ቤዛ ሲሆንልን ባርነታችን አበቃ። ሙሉ የእግዚአብሔር ልጅነትን መብትና ክብር ተቀበልን። ሆኖም ይህ ልጅነት በጸጋ ግንኙነት ላይ የተመሠረተ ነው (ሮሜ 8፡15፣ ኤፌ 1፡5)።

በጥንት ሮማውያን ዘንድ፣ የማደግ ልጅ ከባሕርይ ልጅ ምንም ያነሰ መብት አልነበረውም። የማደግ ልጅ እንደ ባሕርይ ልጅ የአባቱን ስም የመቀበልና ህብቱንም የመውረስ መብት ነበረው። ሁሉን የሚችል አምላክ እንዲሁ በወንጌል ቃል በክርስቶስ ላመኑት አይሁድና አሕዛብ ከልጁ ከኢየሱስ ክርስቶስ ጋር የወራሽነት መብት ሰጥቶ ቤተሰቡ አድርጎናል።

⁵⁶ ሃይሉ መኮንን (ቁስ) የገላትያ መልእክት ትርጉሜ አዲስ አበባ መስከረም 1991 ዓ.ም. ገጽ 73-75

ዳግመኛ በመወለድ የእግዚአብሔር ልጆች የመሆናችን ዋነኛ ክብርና የልጅነት ማረጋገጫ መንፈስ ቅዱስ በልባችን ማደሩ ነው (ገላ 4፥6)። በልባችን ያደረገው ይህ መንፈስ በቃል መግለጥ በማይቻልና ከውስጥ በሚወጣ ጥልቅ የፍቅር ስሜት እግዚአብሔርን "አባ አባት" ብለን እንድንጣራ ያደርጋል። "አባ አባት" የሚለው ቃል ከእግዚአብሔር ጋር ያለንን አዲስና ልዩ የሆነ ቤተሰባዊ ግንኙነት የሚያመለክት ቃል ነው። ወንጌልን ሰምተን በክርስቶስ ባመንን ጊዜ እግዚአብሔር ያደረገው ነገር ቢኖር መንፈሱን ወደ ልባችን መላክ ነው። ይህም መንፈስ የልጅነትን ጠባይ የሚያስ ተምረንና የሚያሰማምደን አዲስ ሞግዚታችን ነው። ከዚህም የተነሳ መንፈስ ቅዱስ የእግዚአብሔርን አባትነት ለመንፈሳችን መስክሮ እኛ አባታችን ብለን እንድንጠራው ያደርጋል (ሮሜ 8፥15)። በዚህም እኛ የእግዚአብሔር ልጆች መሆናችንን በርግጠኝነት እንድናውቅና የሰማያዊ አባታችንን በሕይወታችን መኖር በግላችን እንድንሰማመድ ያደርገናል። እኛም ባርነታችን ቀርቶ ልጆች እንሆናለን። ልጆች ከሆንን ደግሞ ወራሾች ነን። በብሉይ ኪዳን የአብርሃም ቃል ኪዳን ከእግዚአብሔር ጋር ዝምድናን ብቻ ሳይሆን ርስትንም ይዟል። አዲስ ኪዳንም ይህን እውነትና ርስት አልሻረም። በክርስቶስ በማመን የእግዚአብሔር ልጆች የሆኑ ሁሉ ከዚህ ሕይወት በኋላ ርስታቸውን ይወርሳሉ (2ጴጥ 3፥13፤ ዕብ 11፥10-40)።

7.1 ጳውሎስ ለገላትያውያን ያለው በጉ እስተሳስብ (ገላ 4፥8-20)

የገላትያ ሰዎች በክርስቶስ ከማመናቸው በፊት ጣዖታትን አምላ ኪዎች ነበሩ። ለእነዚህ ጣዖታት በሚሰግዱበት ጊዜ ጣዖቶቹን እማልክቶቻቸው አንደ ሆኑ ስለሚያስቡ ሰይጣን በጣዖት አምልኮ በኩል ባሮች እድርጓቸው ነበር። በክርስቶስ ካመኑ በኋላ ግን እነዚህ ጣዖታት ከንቁ መሆናቸውን ተረድተዋል። ጳውሎስ ግን በወንጌል ለብክት ወደ ክርስቶስ ከመጡ በኋላ ሐሰተኛ መምህራኑ ከንጹሐ የወንጌል ትምህርት ወደ ሕግ ባርነት የመለደቸውን ሁኔታ ከቀድሞው ልምዳቸው ጋር በማንጸጸር ይመክራቸዋል። ምክሩም ለአሕዛብ

ጣዖታት ባሪያ መሆንና ለአይሁድ ሃይማኖት መግዛት ዞሮ ዞሮ ነፃነት ሳይሆን ባርነት መሆኑን ነው።

የገላትያ አማኞች በክርስቶስ በማመናቸው እግዚአብሔርን አወቀው ታል። እነርሱም በእግዚአብሔር ታውቀዋል። አንደ አዲስ ኪዳን ነገረ መለከት "መታወቅ" በቃል ኪዳን አማካይነት የራስ ማድረግን ወይም የእግዚአብሔር መሆንን ያመለክታል። በማቴ 7፥22-23 ባለው ክፍል ላይ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ሐሰተኛ ነቢያቶችን በፍርድ ቀን "ከቶ አላውቃችሁም" እንደሚላቸው ተጽፏል። በክፍሉ "ከቶ አላውቃችሁም" የሚለው ቃል ጥቅም ላይ የዋለው ፈጽሞ አንደማያውቃቸው ለማሳየት ሳይሆን በቃል ኪዳን ዝምድና አንደማያውቃቸው ለማሳየት ነው። በሮሜ 1፥18-19 ባለው ክፍል አረማውያን እግዚአብሔርን እንደማያውቁት ይናገራል። እንዲህ አይነቱ እውቀት የቃል ኪዳን እውቀት አይደለም። በቃል ኪዳን በኩል የሆነ እውቀት ግን በወንጌል በኩል የሚገኝ የድነት ቃል ኪዳን ነው። የገላትያ ክርስቲያኖች በዚህ በኩል በእግዚአብሔር ታውቀዋል፤ እነርሱም እግዚአብሔርን አወቀው ታል። እርሱ አባታቸው እነርሱም ልጆቹ ሆነዋል። በኋላ ግን የዘላለም ሕይወትን ሰጥቷቸው ልጆችና ወራሽ ካደረጋቸው ከእግዚአብሔር በሰ አይሁዳውያን ሃይማኖታዊ ሕግና ሥርዐት ብለው ወደ ኋላ በሰ ተመለሱ ሐዋርያው "ታዲያ እንደገና ወደ ደካማና ወደማይጠቅም ትምህርት እንዴት ትመለሳላችሁ? ዳግም በእርሱ በባርነት ለመጠመድ ትፈልጋላችሁ?" በማለት ይጠይቃቸዋል (ገላ 4፥9)።

በሥርዐት በመልካም ሥነ ምግባር በሕግ በበጉ ሥራ ወይም ባረጀውና በሞተው ልማዳዊ ሃይማኖት ውስጥ ያለው ወግ አጥባቂነት መሆኑ ሰው ሆኖ በማደግ ያለው የልጅነት ነፃነት ምን እንደሆነ በሚያውቁና በተሰማመዱ ሰዎች ፊት ወደ ኋላ መመለስና በባርነት መያዝ ነው። በራሳቸው ወደ ድነት ወይም ወደ ቅድስና ፈጽሞ ሊያደርሱ የማይችሉትን ልዩ ቀኖች ወሮች ወቅቶችና ዓመታቶችን ማክበር ዋጋ ቢሰ ነው። ለድነት ወይም ለቅድስና ምንም አይረዳም። የገላትያ አማኞች የአይሁድን የሃይማኖት ሥርዐት በሰ ተቀበሉ የወር መባቻን የፋሲካ በዓልን የበኩራት ቀንንና ሰባተኛውን ዓመት ወደ

ማከበር ልባቸው ሄዶ ነበር (ዘኁ 28+11-15፤ ኢሣ 1+13-14፤ ዘፀ 2+18፤ ዘሌ 23+10፤ 25+4)።

ይህ ልዩ ወንጌል ነው። ምክንያቱም ገላትያውያን ለመዳን በክርስቶስ ላይ ቀኖችን፣ ወርቆችን፣ ወቅቶችንና ዓመታቶችን መጠበቅ እንዳለባቸው አምነው ወንጌልን ትተው ወደ ሕግ ተመልሰዋል። ከዚህ የተነሣ ድካሙ ከንቱ እንዳይሆን ይፈራል (ገላ 4+11)።

7.2 የጳውሎስ የፍቅር ልመና (ገላ 4+12-20)

ከምእራፍ 1-3 ባለው ክፍል የነገረ መለኮት አዋቂውንና ዐቃቢ እምነታዊ አቋም ያለውን ጳውሎስን ሰንመለከት፤ ከምእራፍ 4+12-20 ካለው ክፍል ጀምሮ ግን እረኛ፣ የነፍሳት አፍቃሪና የአምነት ተግጋች የሆነውን ጳውሎስ እንመለከታለን። ጳውሎስ በክርስቶስ ከማመኑ በፊት እንደ አይሁዳዊነቱ ሕግንና የአይሁድን እምነት ወጉች ለመጠበቅ ብርቱ ነበር። በክርስቶስ ካመነና የሕይወት ለውጥ ካገኘ በኋላ ግን በአሪት ሕግ ሥር ከነበረው የአይሁድ የመጀመሪያ ትምህርት ተላቋል። ስለዚህ በቁጥር 12 ላይ የገላትያን አማኞች "ወንድሞች ሆይ እለምናችኋለሁ፤ እኔ እናንተን እንደመሰልሁ እናንተም እኔን ምሰሉ..." ይላቸዋል። እዚህ ላይ ሐዋርያው "እናንተም እኔን ምሰሉ" ሲል እርሱ ሕግን በመፈጸም ለመጽደቅ መሞከሩን ትቶ በእምነት ብቻ ለመዳን ክርስቶስን ተቀብሏል። እነርሱ ግን አይሁድን ለመምሰል ሲሉ በእምነት የሚገኘውን ጽድቅ ትተው ጳውሎስ ትቶት ወደ መጣው ሃይማኖት በመሄድ አይሁድን ለመምሰል ይሞክራሉ። ቀድሞውኑ ቦካ ሥር አልነበሩም። ጳውሎስ ግን በፍቅር የሚመክራቸው ሕግን በመፈጸም አይሁድን ለመምሰል ወደ ባርነት ከሚመለሱ ክርስቶስን በእምነት በመቀበልና በመዳን እርሱን እንዲመሰሉት ነው። ለእውነተኛ ነገር ራሱን በምላሌነት ማቅረብ የእውነተኛ አገልጋይነት የምንጊዜም ባሕርይ ነው (1ቆሮ 11+1)።

ጳውሎስ ለገላትያ ክርስቲያኖች ወንጌልን የሰበከላቸው በመጀመሪያው ሐዋርያዊ ጉዞው አገሪቱን በጉብኝበት ወቅት ነበር (ሐዋ 13+14-14+23)። በዚህን ጊዜ ጳውሎስ በሕመም ላይ ነበር። ይህን ሕመም አንዳንዶች የዐይን በሽታ ነው ሲሉ፤ ሌሎች ደግሞ የወባ

በሽታ ወይም በልስጥራ በድንጋይ በተወገረ ጊዜ ከመጉዳቱ የተነሣ የመጣ ዓይነቱ ያልታወቀ የጤና ችግር ሊሆን ይችላል ብለው ይገምታሉ (ሐዋ 14+19-21)።

እንግዲህ እነዚህ ወገኖች ጳውሎስ የሰበከውን ወንጌል ለመስማት ዕድል ያገኙት ታሞ ገላትያ በቆየበት ጊዜ ነበር። ገላትያውያን በዚህን ጊዜ ጳውሎስ የሰበከውን የወንጌል እውነት አምኖ ለመዳን የሥጋው ድካም (በሽታ) እንቅፋት አልሆነባቸውም። እንዲያውም በጣም ይወዱት ስለነበር እንደ እግዚአብሔር መልእክና እንደ ኢየሱስ ክርስቶስ አድርገው ተቀብለውት ነበር። እንዲያውም በሰበከላቸው ወንጌል ውስጥ ክርስቶስንና የማዳን ኃይሉን ስለ ተመለከቱ ቢቻላቸውስ ዐይናቸውን እንኳ ቢሰጡት ፈቃደኞች ነበሩ። እሁን ግን የዓለም ሥርዐት ወደ ሆነ ነገርና ወደ አይሁድ ሃይማኖታዊ ልምምድ በመመለሳቸው፤ ከሰህተት ልምምድና አመለካከት እንዲመለሱ አውነቱን ስለ ነገራቸው፤ በተጨማሪም የአይሁድ እምነት ተከታይ ከሆኑት ክርስቲያን ነን ባይ ሰዎች ካላደሩባቸው ከፋ ተጽዕኖ የተነሣ፤ እንደ ጠላት ይመለከቱት ጀምረዋል (ገላ 4+14-16)።

ጳውሎስ ለገላትያ ክርስቲያኖች የደከመላቸው ሰው በመሆኑ ከገቡበት የሐሰት ትምህርትና ልምምድ ውስጥ እንዲመለሱ አውነቱን ገልጦ ስለ ነገራቸው እንደ ጠላት ተመልክተውት ነበር። ዛሬም ይመልሱን ዘንድ እውነትን ገልጠው ትክክለኛውን ነገር የሚነግሩንን፤ የሚመክሩንንና የሚገሥጹንን ሰዎች የምንመለከታቸው እንደ ጠላት ወይስ እንደ ወዳጅ?

7.3 የሐሰተኞች ፍለጋ (ገላ 4+17-20)

በገላትያ አብያተ ክርስቲያናት ውስጥ ገብተው የነበሩት ሐሰተኛ መምህራን የገላትያን ክርስቲያኖች ግብርቱ ይፈልጓቸዋል። ይህን ያደርጉ የነበረው ከጳውሎስና እርሱ ካስተማራቸው የወንጌል እውነት በመነጠልና የራሳቸው በማድረግ በውጭ ሊያስቀርቻቸው በማሰብ ነበር። እነዚህ ሐሰተኛ መምህራን ታዋቂ መሆን ዋነኛ የሕይወታቸው ግብ ነበር። ሆኖም ግን ይህን ለማግኘት የመረጡት መንገድ የገላትያን ክርስቲያኖችንና ጳውሎስን በማለያየት እነርሱን የሚከተሉ፤

የሚሰሙና የሚያገለግሉ ዓይነት ሰዎች እንዲሆኑ ማድረግ ነው። ስለዚህ ጳውሎስ የገላትያን ክርስቲያኖች እንደ እረኛ የሚመክራቸው ነገር እነዚህ ሐሰተኛ መምህራን በጉ እንደሚያስቡላቸው በመቁጠር እንዳይታሰሩ ነው (ገላ 4፡17)።

የገላትያ ክርስቲያኖች በመጀመሪያ ለጳውሎስ የሚያስቡና የሚጨነቁ ስለ ነበር እውነተኛ ፍቅር ነበራቸው (ገላ 4፡14-15)። ለአገልግሎቱም ትልቅ እክብርት የበራቸው በመሆኑ ከእርሱ እፍ የሚወጣውን የወንጌል ቃል ለመስማት ይናፍቁ ነበር። አሁን ግን በእነርሱ ዘንድ ባለ መኖሩ ለሐሰተኛ መምህራኑ ማሰብ ጀምረዋል። ይህ ሐዋርያ የሚመክራቸው ምንም እንኳ አብረው ባይሆኑም፤ ከእርሱ የሰሙትን እውነተኛ የወንጌል ቃል እንዳይተዉ ነው። ጳውሎስ ይህን ምክር የሰጣቸው "ልጆቼ ሆይ" እያለ ነው (ገላ 4፡19)። ቃሉም እርሱ ለእነርሱ ያሰው ፍቅር ምን ያህል እንደ ሆነ አመልካች ነው።

ጳውሎስ የገላትያ ክርስቲያኖች ልጆቹ የሆኑት በወንጌል አማካይነት ነው (1ቆሮ 4፡15፤ 1ጢሞ 1፡2)። አሁን ግን ከወንጌሉ ፈታቸውን በማዞራቸው ምክንያት ክርስቶስ እንደ ገና በውስጣቸው እስኪቀረጽ ድረስ ስለ እነርሱ በምጥ ጭንቀት ላይ እንደ ሆነ ይነግራቸዋል። የአገልግሎቱ ግብ በወንጌል ቃል ዳግመኛ ክርስቶስን በውስጣቸው በመቅረጽ እርሱን እንዲመስሉ ማድረግ ነው።

ዛሬም እንደ ትላንቱ የወንጌልን ቃል ከእኛ የሰሙ ሰዎች በሐሰተኛ አስተማሪዎችና መጽሐፍ ቅዱሳዊ ባለሆኑ ልምምዶች ሊላቡና ሊወሰዱ ይችላሉ። በዚህን ጊዜ የእውነትን ቃል እንዳይጥሱ መምከር፤ ክርስቶስም በእነርሱ ተቀርጾ እንዲመስሉት ማድረግ የእውነተኛ አገልግሎት ግብ ሲሆን (ሮሜ 8፡29፤ ኤፌ 4፡13-15፤ ቆላ 1፡27)፤ ከወንጌል እውነት ስለሚሰቱ ሰዎች ደግሞ በምጥ ጭንቀት ውስጥ መሆን የእውነተኛ አገልጋይነት ባሕርይ ነው። በአገልግሎት ከሰዎች ጋር ባለን ግንኙነት የእግዚአብሔር ደስታ የልጁን መልክ በተገልጋዮች ውስጥ ማየት እንጂ የአገልጋዩን አይደለም። ስለ ክፉ ምኞት በሰዎች ውስጥ ራስን መቅረጽ ወይም ማላደር በመንግሥቱ ሥራ የወንጌል አገልግሎታችን ግብ አይደለም።

የገላትያ ክርስቲያኖች ሕይወትና እስተሳሰብ በሐሰተኛ መምህራኑ ክፉ ትምህርት የተበክለ በመሆኑ ስለ እነርሱ ጳውሎስ ግራ በመጋባትና በጭንቀት ውስጥ ነበር። ይህ ጭንቀትና ግራ መጋባት በጳውሎስ ውስጥ የተከሰተው ምክራን ተቀብለው በወንጌል በኩል ወደ ተቀባሉት እምነትና ጸጋ ይመለሱ ይሆን ወይስ ወደ ሕግ ተመልሰው ክርስቶስን ይክዱ ይሆን ከሚል ጥርጣሬ የመነጨ ነበር (ገላ 4፡20)። ከዚህ የተነሣ ወዴት እንደሚሄዱ በርግጠኝነት ማወቅ ባለ መቻሉ፤ ባለበት ቦታ ሆኖ ስለ እነርሱ በጭንቀት ላይ ነበር። ሐዋርያው ምናልባት የቦታ ርቀት ላይ ባይሆን በመካከላቸው ተገኝቶ ለየት ባለና በሚያሳዝን ቋንቋ ለምኞታቸው ወደ ወንጌል እውነት ቢመለሱ ደስ ባለው ነበር። ነገር ግን ይህን የትምህርት የተግሣጽና የእረኝነት ልብ የሞላበትን መልእክት ከመጻፍ ውጭ ሌላ ምንም ሊያደርግ አልቻለም። ስለዚህ ባለበት ቦታ ሆኖ ስለ እነርሱ በማመንታትና በጭንቀት ላይ ይገኛል። ጥያቄው ዛሬ ሐዋርያው እንዲህ ዓይነት ጥልቅ ስሜት ውስጥ ሊገባ እንዴት ቻለ? የሚል ነው። መልሱ አዋርያ ግልጽ ነው። ይኸውም ዋጋ ከፍሎ በወንጌል አማካኝነት ያፈራቸው በመሆኑ ነው። ሰዎች ከእውነት ስተው ምንም ዓይነት የሐዘን ስሜት ከውስጣችን ከጠፋ በእንድ ወቅት ያለ ዋጋና ድካም ያገኘናቸው መሆኑን ያመለክታል።

7.4 የአጋርና የሣራ ምሳሌ (ገላ 4፡21-31)

ጳውሎስ በእነዚህ ዐሥር ቁጥሮች ውስጥ ክብሉይ ኪዳን መጽሐፍ ስለ አጋርና ሣራ በምሳሌነት እንድ ታሪካዊ እውነታን በመውሰድ፤ የተስፋውን ቃልና ሕጉን በማነጻጸር ያስተምራል። እዚህ ላይ ልብ ልንለው የሚገባ ነገር፤ የእነዚህ ሁለት ሴቶች ታሪክ እውነት መሆኑን ነው። ሐዋርያው የአጋርንና የሣራን ታሪክ ስተስፋው ቃልና ለሕጉ እንደ ምሣሌ አድርጎ ሲያቀርብ መንፈሳዊ ትርጉም መስጠቱ ወይም ደግሞ ታሪካዊነቱን በመተው እንደ ተለዋጭ አድርጎ ለማቅረብ ሳይሆን፤ ነገራ-መለኮታዊ እውነትን ለመግለጽ ፈልጎ ነው። ጳውሎስ ለገላትያን እማኞች በቁጥር 21 ላይ "እናንተ ከሐሪት ሕግ ቢታች ለመኖር የምትሹ እስቲ ንገሩኝ፤ ሕግ ምን እንደሚል አልሰማችሁም?" በማለት ይጠይቃቸዋል። እዚህ ላይ "ሕግ ምን እንደሚል

አልሰጥችሁም? በማለት በጥያቄ መልክ የቀረበው ሐሳብ የብሉይ ኪዳን ታሪክ ስለ ሣራና አጋር የሚናገረውን እውነት ለማሳየት ጥቅም ላይ የዋለ ነው። በክፍሉ ጳውሎስ የሣራንና የአጋርን ታሪክ ለማሳየት "ሕግ" የሚለውን ቃል በተለዋጭነት ተጠቅሞበታል።

ታዲያ ይህ የብሉይ ኪዳን ታሪክ ምን ይላል? "ለአብርሃም ለንዱ ከባሪያይቱ ሌላው ደግሞ ከነጻይቱ ሴት የሆኑ ሁለት ልጆች እንደነበሩት ይናገራል።" እነዚህ ሁለት ልጆች እስማኤልና ይስሐቅ ናቸው። የዘፍጥረት መጽሐፍ ስለ እነዚህ ሁለት ልጆች አወሳሰደ፤ ስለ አጋር መባረርና እስማኤል ተስፋውን ወራሽ ሰላሰመሆኑ ይናገራል (ዘፍ 16፤ 21+1-6፤ 21+7-12)።

7.4.1 እስማኤልና ይስሐቅ (ገላ 4፤28-31)

እስማኤል የእግዚአብሔር ተስፋ ወራሽ ያልተደረገው "እንደ ሥጋ ልማድ" ስለ ተወለደ ነው። "እንደ ሥጋ ልማድ" መወለድ ማለት በወንድና ሴት መካከል በሚሆን የተፈጥሮ ሥርዐት መወለድ ማለት ነው። ይህ የሆነው በዚያን ጊዜ አብርሃም በእርጅና የመውለድ ዕድሜው ስላለፈ ነው (ሮሜ 4፤17-22)። ይስሐቅ ግን በሣራና በአብርሃም የእርጅና ጊዜ በልዩ ተአምር የተወለደ ነው። እግዚአብሔር በሰጣቸው ተስፋ ቆሞ በሕይወታቸው በተአምር ባይገባ፤ ይስሐቅ ተፀንሶ አይወለድም ነበር (ዘፍ 17፤15-16)። የእግዚአብሔር ተአምር ለአብርሃም ጥንካሬ፤ ለሣራም የማህጸን መክፈት ምክንያት ስለሆነ፤ ይስሐቅ እንደ ተስፋው ቃል በእምነት በመንፈስ ቅዱስ ንይል ተወለደ (ዘፍ 9፤15፤ ገላ 4፤20)። ይህ ትልቅ ልዩነት ነው። ለዚህ ትልቅ ልዩነት መሠረቱ የተስፋው ቃል ሲሆን፤ ተስፋውንም የሚፈጽመው ንይል ልዩነቱን እያጉላው ይሄዳል። ለሰዚህ ርስታችን የሆነው ይህ የተስፋ ቃል ምልክታችንና መለያችን ነው።⁵⁷

⁵⁷ Spurgeon Charles *Grace God's Unmerited Favor*, Printed in the united in the U.S.A. copy right 1996 pp 77-98

የእነዚህ ሁለት ልጆች ታሪክ በድነት ጉዳይ በጸጋ የሆነ የእግዚአብሔርን መለኮታዊ አሠራርና የሰውን ጥረት በምሳሌነት ያሳየናል። የአብርሃም ልጆች የሚባሉት በመንፈስ ቅዱስ ንይል ዳግመኛ በመወለድ በንስሐና በእምነት በጸጋ በእግዚአብሔር የሚድኑ እንጂ ድነት ለማግኘት ሕግን የሚፈጽሙ አይደሉም። ስለዚህ ይስሐቅ በመንፈስ ቅዱስ ንይል በተአምር መወለዱ በተስፋ ቃል በእምነት በመንፈስ ቅዱስ ዳግመኛ ለሚወለዱ የአብርሃም ልጆች ምሳሌ ነው ማለት ይቻላል። ይስሐቅ በመንፈስ ቅዱስ ዳግመኛ በመወለድ በእምነት በጸጋ ለሚድኑ ምሳሌ ሲሆን፤ እስማኤል ግን በሕግ ሥራ በእግዚአብሔር ፊት ተቀባይነት ማግኘት የሚፈልጉ ሰዎችን ያመለክታል።

እዚህ ላይ አንድ ጥያቄ እናነሳለን። ወደ ራሳችሁ የድነት ታሪክ መለስ ብላችሁ ስትመለከቱ የተለወጣችሁት እንዴት ነበር? በራሳችሁ ወይስ በሰዎች ግፊት? በሰብዓዊ ጥረት ወይስ በእግዚአብሔር መንፈስ አሠራር? ዳግመኛ ስለ መወለዳችሁ ትናገሩ ይሆናል፤ ሆኖም ይህ ዳግመኛ ልደት ከየት ተገኘ? ከእግዚአብሔር የተስፋ ቃል ወይስ ከራስ ጥረት? በእስማኤል ወይም በይስሐቅ ቦታ በመሆን? ዋነኛው ነገር መንፈሳዊ ሕይወታችን እንዴት እንደ ጀመረና ምንጩን መለየት ነው። ሃይማኖት ጸጋ የሚመስል ተፈጥሮአዊ ነገር ተለብጦ የሚታይበት ሁኔታ ነው። ኀጢአተኛው ሰው፤ የእሮጌ ማንነቱን አድፈት ቢታጠብ አዲስ ሊሆን ይችላል ብሎ ሊያስብ ይችላል። ያደፈን ማጠብ መልካም ነው። ሆኖም እስማኤልን ማጠብ ይስሐቅን አያደርገውም። ምክንያቱም ከእሮጌው ማንነት በሚመነጭ ሰብአዊ ንይልና በእግዚአብሔር ጸጋ መካከል ትልቅ ልዩነት ስላለ ተፈጥሮን ወደ ጸጋ ከፍ ልናደርገው አንችልም። ከሰብአዊ ማንነት በሚመነጭ ነገር፤ ሰብአዊ ማንነት ድረስ ሊያድግ ይችላል። ዳሩ ግን ወደ መለኮታዊ ነገር ሊደርስ አይችልም።⁵⁸

እግዚአብሔር የተስፋን ቃል ሰጥቷል። ይህንንም የተስፋ ቃል የሰጠው በልጁ በኢየሱስ ክርስቶስ ማዳን ለሚታመኑ ሁሉ ነው። እኛም በእርሱ ለእምናምን፤ እግዚአብሔር ተስፋውን በመፈጸም

⁵⁸ ዝኒ ከግሁ

እንደሚባርከን ማመን አለብን። ሰማያዊውንም በረከት መናፈቅ ይገባናል። ይህንንም ማድረግ የሚጠበቅብን ስለ ራሳችን ጥረት ሳይሆን ስለ እግዚአብሔር ምህረትና ነፃ ስጦታ ነው። ተስፋችን የተመሠረተው እግዚአብሔር ልጁን ኢየሱስ ክርስቶስን ስለ ኀጢአታችን ሥርየት መስጠቱ ላይ ነው። እግዚአብሔር በምሕረቱና በቸርነቱ የዘላለምን ሕይወት በረከት ሰጥቶናል (ቲቶ 3፡7)።

መቼም እውነተኛ እምነት የአማኙ ሥራ እንደ ሆነ ሁሉ፤ እውነተኛ ንስሐም ንስሐ የሚገባው ሰው ሥራ ነው። ሆኖም ይስሐቅ የአብርሃምና የሣራ ልጅ ሆኖ ሳለ፤ ከዚያ በላይ ግን የእግዚአብሔር ስጦታ እንደሆነ ሁሉ፤ በውድቀት ምክንያት ኀጢአተኛው ሰው ፈቃዱ "ጥራት ሰላጣ/ሰለጉደለው" በይበልጥ እምነትና ንስሐም የእግዚአብሔር ሥራ ናቸው። እመኑ ብሎ ትእዛዝ የሰጠን እግዚአብሔር እንድናምን ደግሞ ያስችለናል። በእግዚአብሔር ፊት ተቀባይነት ያለው ድርጊት ስንፈጽም ያን በውስጣችን የሚፈጽም እግዚአብሔር ነው (ፊል 2፡13)። በውድቀት ጥራት ሰላጣን የማድረግ ፈቃዳችንን የሚያግዝ ኀይል (ጸጋ) የሚገኘው ከእርሱ ነው። እምነታችንም በውስጣችን የሚኖረው የመንፈስ ቅዱስ ሥራ ነው። በዚህ ጊዜ ይስሐቅ የአብርሃም ልጅ እንደ ሆነ ሁሉ፤ የጸጋ ሕይወት የእኛ ይሆናል። ከዚህ በላይ ግን ሁሉም የእግዚአብሔር ነው።

ጳውሎስ የአብርሃም ልጆች የነበሩትን የእስማኤልንና የይስሐቅን ታሪክ ከብሉይ ኪዳን ወስዶ በምሳሌነት ካስተማረበት በኋላ፤ በመቀጠል የእናቶቻቸውን ታሪክ በምሳሌነት በመውሰድ እንደ ገና ያስተምርበታል። እንደ ሐዋርያው ጳውሎስ የትምህርት አሰጣጥ እነዚህ ሁለት ሴቶች የብሉይና የአዲስ ኪዳን ምሳሌዎች ናቸው (ገላ 4፡24)። ሕግ በሙሴ መካከለኝነት በሲና ተራራ ላይ ተሰጥቷል (ዘጸ 31፡18)። አጋር በዚህ ተራራ ላይ በሙሴ አማካይነት ለተሰጠው ሕግ ምሳሌ በመሆን፤ ኀጢአተኛ በሕግ ሥራ ይጸድቃል የሚል እምነትና አመለካከት ያላቸውን አይሁድ አድራጊ ሐሰተኛ መምህራኖችንና በሰባው ዓመተ ምሕረት ላይ ሊፈረድባት ተዘጋጅታ የነበረችውን ኢየሩሳሌምን ትወክላለች። እዚህ ላይ ጳውሎስ አጋር ምድራዊቷን ኢየሩሳሌም የምትወክል አድርጎ ሲያቀርባት ምናልባት ወደ ገላትያ

አብያተ ክርስቲያናት የመጡት አይሁድ አድራጊዎች የመጡት ከኢየሩሳሌም ስለ ሆነ ሊሆን ይችላል።

አጋር የአብርሃም ቤት አገልጋይ ነበረች። ኢየሩሳሌም የአይሁድ ሃይማኖት ማዕከል በመሆኗ፤ ከሲና ተራራ (ከአጋር) ጋር ልትመሳሰል ትችላለች። ምክንያቱም የአይሁድ ሃይማኖት በዘመኑ በሲና ተራራ ላይ በተሰጠው የአረት ሕግ ሥር ያለ ሃይማኖት ነበር። ሐሰተኛ መምህራኑ ወደ ገላትያ መጥተው ያስፋፉት የዚህን ኃይማኖት ትምህርት ነው። በእምነት ሳይሆን ይህን ትምህርት ተቀብለው በሕግ ሥራ እንጸድቃለን የሚል እምነትና አመለካከት ያላቸው ሁሉ የሕግ ባሪያዎች ናቸው። እዚህ ላይ ታዲያ የምሳሌው ትርጉም የተገኘው ከታሪኩ ትርጉም ስለሆነ፤ ሐዋርያው ጳውሎስ ለምሳሌው የሰጠው ትርጓሜ ከእውነተኛው ታሪክ ውጭ እንደ ሆነ ልናስብ አይገባም።

በክርስቶስ ከማመን ይልቅ በአይሁድ ወግና ሥርዐት ድነት እናገኛለን ብለው የሚያምኑ ሁሉ፤ ከኀጢአት ፍርድና ኩነኔ ሥር ናቸው። እንደ አጋርና እስማኤል የተሰፋው ተካፋዮች አይሆኑም። ምክንያቱም የሣራ ልጆች ሳይሆኑ የአጋር፤ የይስሐቅ ሳይሆኑ የእስማኤል ወንድሞች ናቸውና። የይስሐቅ ወንድሞች የሆኑ ሁሉ እንደ ተሰፋው ቃል የአብርሃም ልጆች ናቸው።

ሐዋርያው ጳውሎስ በሕግ ሥራ እንጸድቃለን የሚል እምነትና አመለካከት ያላቸውን ሰዎች ለማስተማር አጋርንና ምድራዊቷን ኢየሩሳሌም እንደምሳሌ አድርጎ እንዳነሣ፤ በተሰፋው ቃል በመንፈስ ቅዱስ ዳግመኛ ተወልደው የእግዚአብሔርን መንግሥት ወራሾች ለሆኑ ልጆች፤ እንደ እናት በምሳሌነት የሚያነሳት ሣራን ነው (ገላ 4፡26)። ሣራ ከላይ የሆነችው ኢየሩሳሌም ምሣሌ ናት። ይህ መልእክት በተጻፈበት ዘመን በነበሩ በረበናት ትምህርት መሠረት፤ "ኀይል የሆነችው ኢየሩሳሌም" በመሲሁ ዘመን ወደ ምድር የምትወርደውን ኢየሩሳሌምን የምታመለክት ነች (ራዕ 21፡2)። ይህቺም ክርስቶስ የነገሠባትና ክርስቲያኖች ዜጎች ሆነው የሚኖሩባትን የእግዚአብሔር ዘላለማዊ ከተማ ናት። እርሷም እሁን ያለችው ኢየሩሳሌም አይደለችም (ገላ 4፡25)። በክርስቶስ በማመን

ዳግመኛ በመንፈስ ቅዱስ የተወለዱ ግን የሰማያዊቱ ኢየሩሳሌም ኬጉች በመሆናቸው ልጆቿ ናቸው።

በመቀጠል ጳውሎስ በገላ 4፡27 ላይ "አንቺ የማትወልጅ መካንን ደስ ይበልሽ፤ አንቺ እምጠሽ የማታውቁት እልል በይና ጩኸት ገላ ካላቱ ይልቅ የብቸኛይቱ ልጆች በዝተዋልና ተብሎ ተጽፏል።" ይህ ክፍል እስከ አሁን ከተመለከትነው ሐሳብ ጋር ተያያዥነት ያለው ሲሆን የተጠቀሰውም ከትንቢተ ኢሳይያስ 54፡1 ላይ ነው። በዚህ ክፍል ጳውሎስ ነቢዩ ኢሳይያስ ልጆችን ባለመውለድ መካን ስለ ነበረችው ግዙተኛዋ ኢየሩሳሌም የተናገረውን አስደሳች ተስፋ፣ "የኢየሩሳሌም" ልጆች በሚበዙበት በወንጌል ከሚሆነው የእማኞች ስብሰብ ጋር አዛምዶ ጠቅሷል።

የኢሳይያስ ትንቢት በቀጥታ ተያያዥነቱ ወደ ባቢሎን በምርኮ ከተወሰዱት እስራኤላውያን ጋር ነው። መልዕክቱም ከምርኮ ወደ ገዛ አገራቸው የመመለሳቸው ጊዜ ስለ ደረሰ፣ በትንቢቱ ቃል ውስጥ የወደፊቱን የጽዮንን ክብር ተስፋ እያዩ እንዲጽናኑ ነው። በዘመኑ መካከንነት በመካከለኛው ምሥራቅና አካባቢው እንደ ትልቅ ጎፍረት ይቆጠር ነበር (ኢሳ 4፡1)። ይሁን እንጂ በክፍሉ "መካን ሴት" የሚለው ቃል የተጠቀሰው እስራኤል በምርኮ ወደ ባቢሎን በተወሰደች ጊዜ ልጆች በመገደላቸው ምክንያት የኢየሩሳሌም እንደ ሣራ የመካን መልክ ይዛ በመገኘቷ ነው። ጳውሎስ በዚህ በገላ 4፡27 ላይ "ገላ ካላቱ ይልቅ" በማለት ከኢሳይያስ የጠቀሰው ሐረግ በትንቢተ ኢሳይያስ ውስጥ ከተነገረው ሐሳብ ባሻገር በዘፍጥረት 16፡1-4 ወደ ተጻፈው ታሪክ ይወስደናል።

ሣራ ልጅ ባልወለደች ጊዜ አብርሃም አጋርን ሁለተኛ ሚስቱ አድርጎ ወሰዳት፤ ሣራ ባል እንደ ሌላት ስትሆን አጋር ግን ባል ያላት ሴት ሆናለች። ምንም እንኳን የሣራ መካንነት በጊዜው ያለ ልጅ ቢያደርጋትም በእግዚአብሔር የተሰፋ ቃል በጊዜው ይሰሐቅን በመውለዱ ደስታዋ ከአጋር በልጧል። እግዚአብሔር እንደ ተሰፋው ቃል ኪዳንን ከይሰሐቅ ጋር አደረገ። ለአብርሃም እንደገባውም የተሰፋ ቃል ዘሩ እንደ ምድር አሸዋና እንደ ሰማይ ከዋከብት በዝቷል። ልክ እንዲሁ በሕግ ሥራ ሰው ይጽድቃል ብሎ ከሚያስተምረው የአይሁድ

ሃይማኖት ክብር ይልቅ በተሰፋ ቃል የዳነችው የቤተክርስቲያን ክብር ይበልጣል። በክርስቶስ በማመን በጸጋ የዳኑ ሁሉ የተሰፋው ልጆች ሆነዋል (ገላ 4፡28)። በእግዚአብሔር የተሰፋ ቃል መሠረት የእግዚአብሔር ልጅ ለመሆን አስፈላጊው ነገር ደግሞ እግዚአብሔር ለኅጢአተኞች ያዘጋጀውን ተስፋ በእምነት መቀበል ነው (ሮሜ 3፡29፤9፡8)።

7.5 ከተስፋ ቃል የተነሣ የሚመጣ ስደት (ገላ 4፡28-30)

በይስሐቅና በእስማኤል መካከል አለመግባባት ቢፈጠር የሚያስ ደንቅ ነገር አይደለም። ሣራ ልጇን ይስሐቅን ጡት ባስጣለችበት እስት፣ የባሪያይቱ ልጅ እስማኤል በይስሐቅ ላይ ሲሳለቅበት ተመለከተች (ዘፍ 21፡8-10)። በክፍሉ እንደምንመለከተው የይስሐቅና የእስማኤል ያወሳለዳቸው ልዩነት ገና ከመጀመሪያው በዚህ ዓይነት ሁኔታ ራሱን ገለጠ። ጳውሎስ ለገላትያ ሰዎች በጻፈው መልዕክት ይህ ከምንም ነገር በላይ የሚያመለክተው ከመንፈስ ቅዱስ ዳግመኛ ተወልደው እንደ ተሰፋው ቃል ወራሾች የሆኑ ሁሉ የሚጠብቃቸው ይህን መሰል ነገር መሆኑን ነው። ጳውሎስ ይህን ሐሳብ የገላትያ እማኞች የአይሁድ እምነት ተከታይ የሆኑትን ከቤተክርስቲያን ውስጥ እንዲያሰወጡ ከዘፍ 21፡10 ጠቅሶ ያስተማረው ነው። ይሁን እንጂ ምን ጊዜም በሕግ ባርነት ሥር ያሉ በእግዚአብሔር የጸጋ ወንጌል ዳግመኛ ተወልደው እንደተ ሰፋው ቃል ወራሾች የሆኑትን እንደሚያሳ ድደቸው ለማሳየት ጳውሎስ በዚህ ቁጥር ላይ ሌላ ምሳሌ ተጠቅሟል። ይህም ምሳሌ የእስማኤል በይስሐቅ ላይ መሳለቅ ነው። አያሌ ውድ የእግዚአብሔር ልጆች ወንድሞች እንደ ሆኑ በሚነገርላቸው ሰዎች በቤተክርስቲያን ውስጥ መከራ፣ ጥላቻና ጭካኔ ደርሶባቸዋል። እስማኤል ይስሐቅ ከእርሱ በላይ ሆኖ መታየቱን ሰላወደደ ተሳለቀበት። ምናልባት የዚህ ሰው ችግር ቅንፃት ሊሆን ይችላል። ጳውሎስ ግን የእስማኤልን በይስሐቅ ላይ መሳለቅ እንደማሳደድ ተመልክቶታል።

የሰም ክርስቲያኖች የእግዚአብሔርን ጸጋ ለራሳቸው ስለማይፈልጉ ራሳቸውን በጸጋ ከዳኑት ሰዎች በታች አሳንሰው ይመለከታሉ። ደካሞችም የእግዚአብሔርን ጸጋ ተቀብለው ሲያዩ መቋቋም ያቅታ

ቸዋል። እንደ እነዚህ ዓይነት ሰዎች ቅዱሳን ሰላላቸው ተስፋ፣ ስለ ሰላማቸውና በእግዚአብሔር ፊት ሰላገኙት ሞገስ ስለሚቀኑት የእግዚአብሔር ልጆች እንዲህ ዓይነት ነገር ቢያጋጥሟቸው ሊደነቁ አይገባም። በባርነት ውስጥ ያለ ሰው በወንጌል ነፃነት ውስጥ ያለን ሰው ሊመለከተው አይፈልግም። በሰብአዊ ጥንካሬውና በራሱ ምግባር ከእግዚአብሔር ጽድቅን ለማግኘት የሚፈልግ ሰው በጸጋ በዳኑ ሰዎች ላይ ይቆጣል፤ በእነርሱም ደስተኛ አይሆንም።

በየአካባቢው ካሉ ሰዎች ይልቅ እንደ እንግዳ ሰው የሚታይ ቢኖር፣ በእግዚአብሔር ጸጋ የዳነ ሰው ነው ማለት ይቻላል። በዓለም ላይ ካሉ ትክክለኛ ነገሮች ውስጥ አንዱ በእግዚአብሔር ጸጋ ላይ ታምኖ መኖር ነው። እንዲህ የሚኖሩ ሁሉ ግን እንደ እንግዳ ነገር ሊታዩ ይችላሉ። እስማኤል የይስሐቅ ጠላት የሆነው በአብርሃም ድንኳን ውስጥ እያለ በመሆኑ ልክ እንዲሁ የጸጋን ልጆች የሚያሳድዱ በቤተ ክርስቲያን ውስጥ ይኖራሉ። እነዚህ ዓይነት ሰዎች በቤተ ክርስቲያን ውስጥ አብረውን ቢኖሩም እንኳ በልባቸው ግን ከቅዱሳን ኅብረት ውጭ ናቸው። እውነተኛ አማኞችንም ባይተዋር መሰለው እንዲታዩ ያደርጋሉ።

ይስሐቅና እስማኤል ለተወሰነ ጊዜ አብረው ኖረዋል። ይሁን እንጂ በመጨረሻ መለያየታቸው አልቀረም (ዘፍ 21+10፣ ገላ 4+30)። ምንም እንኳ መለያየት እጅግ አላዛኝ ሁኔታ ቢሆንም፣ የእግዚአብሔር ፈቃድ ግን የማይጠይቀው ምንም ዓይነት ጠንካራ ርምጃ ስለሌለ እስማኤል ከአብርሃም ቤት ተባረረ። ድርሻውንም ሰላገኘ ከሰማያዊው ቃል ኪዳንና በረከት ተካፋይ ለመሆን አልቻለም። ከእግዚአብሔር ጸጋ ይልቅ ሰብአዊ በሆነ ኀይልና ጥንካሬ የእግዚአብሔርን የተስፋ ቃል አገኛለሁ ብሎ የሚያምን ሰው የእግዚአብሔር የተስፋ ቃል የሚገኘው በጸጋ በመሆኑ ራሱን ማታለል የለበትም። ምክንያቱም ምንም ዓይነት የኀይል ተግባር እስማኤልን ይስሐቅ አያደርገውም።

ክርስትና መከራ አለበት። የእግዚአብሔርን ተስፋ በጸጋ የተቀበሉ ሁሉ ይህን ያውቃሉ። ነገር ግን በውጫዊ ሁኔታ ሲታይ፣ እግዚአብሔር ለልጆቹ ያዘጋጀው ርስት ወደፊት የሚገኝ በመሆኑ

የተስፋው ወራሾች የሆኑ ሁሉ በዚህ ዓለም ውስጥ ምንም ዓይነት መልካም ነገር የሚጠብቃቸው አይመስልም። ነገር ግን የእግዚአብሔር ልጆች በመጨረሻው ጊዜ የሚጠብቃቸው መልካም ነገር አለ።

ይስሐቅ የእስማኤልን መሳለቅ ተቀበለ። በመጨረሻ ደግሞ ለመሠዋት በመሠዊያው ላይ ተጋደመ። የተስፋውም ወራሽ በመሆኑ መከራ ውስጥ አለፈ። እኛም ልክ እንዲሁ የስፋው ወራሾች ከሆንን ይስሐቅ መከራን እንደ ተቀበለ ልዩ ልዩ መከራዎችን ልንቀበል እንችላለን። ሆኖም ዋጋችንን የምንቀበለው ወደፊት ስለሆነ በመከራዎቻችን እያሰፍን ወደ ፊት ልንራመድ ይገባል። ከእስማኤል ቅጥ ካጣ ነፃነት የይስሐቅ የመሥዋዕትነት ሕይወት ይሻላል።

በራሳቸው ምግባራዊ ኀይል መንግሥተ ሰማይ ለመግባት የሚሞክሩ ሁሉ ይባረራሉ፤ ፈጽሞም ሊገቡባት አይችሉም (ገላ 4+30)። የዘላለም ሕይወትና ከብርም የተዘጋጀው በጸጋ ለዳኑ ነው እንጂ በምግባራቸው ኀይል ለሚታመኑ አይደለም። በመጨረሻው ጊዜ እስማኤልና ይስሐቅ እንደ ተለያዩ ልክ እንዲሁ በእግዚአብሔር ፊት የራሳቸውን ጽድቅ የሚያቆሙ እና በጸጋ የዳኑ ይለያያሉ። ምክንያቱም በጸጋ የመዳንና በሕግ ሥራ የመጽደቅ መርህ በመንግሥተ ሰማይ ውስጥ አብሮ ሊሄድ አይችልምና። ስለዚህ ግማሽ በራሱ ኀይል፣ ግማሽ ደግሞ በእግዚአብሔር ጸጋ የመዳን ነገር ስለሌለ ገና ከአሁኑ ከአእምሮአችን ድነትን በራስ ጥረትና በእግዚአብሔር ጸጋ የማግኘት መርህና አስተሳሰብ ጨርሶ መወገድ ይኖርበታል።

ድነትንና ክብሩን መከፋፈል ስለማይቻል፣ ምርጫችን ወይ በእግዚአብሔር ብቻ ወይም በሰው ብቻ መሆን አለበት። በምንም ዓይነት መልኩ ድነት ግማሽ በሰው ጥረትና ግማሽ በእግዚአብሔር ጸጋ ሊሆን አይችልም። እንደ ብርሃንና ጨለማ የተለያዩትን ሁለት መመሪያዎች ከመደባለቅ መቆጠብ የክርስትና ትምህርት መርህ ነው። የድነታችን ዋስትና የእግዚአብሔር ተስፋ ብቻ ሊሆን ይገባል።

በሕግ ወይም በመልካም ሥራ የእንድናለን አስተሳሰብ በጸጋ ብቻ ከመዳን ጋር ስለማይገናኝ ከክርስቲያኖች አእምሮ መወገድ አለበት።

ክርስቲያን በመንፈስ ጀምሮ በሥጋ ለመፈጸም ተስፋ ማድረግ የለበትም (ገላ 3፥3)፤ እምነታችን እንደ ወጥ መሆን ይኖርበታል። ድነት በሰብአዊ ገይልና ጥንካሬ የሚሰው ሐሳብ ወደ እእምሮአችን በገባ ጊዜ ምንም እንኳ ይህን አስተሳሰብ እስማኤል ሰአብርሃም የተወደደውን ያህል ብንወደውም ከተስፋ ወራሽነት ስለሚያባርር ፈጥነን ማስወገድ አለብን።

እምነት ማየት እንዳይደለገ ሥጋም መንፈስ እንዳልሆነ ልክ እንዲሁ ደግሞ የሰብአውያን ምግባር ውጤት የለውም። ስለዚህ በሕግ ሥራ እንድናለን ብለን ከጸጋ እንዳንወድቅ ከክርስቶስም ተለይተን ከመንግሥቱ እንዳንባርር እንጠንቀቅ።

8. በክርስቶስ ነፃ ወጥተናል (ገላ 5፥1-12)

የገላትያ ክርስቲያኖች በክርስቶስ ባመኑ ጊዜ ከሕግ ርግማን (ከሞት ፍርድ) ነፃ ወጥተው ነበር። ነገር ግን በሐሰተኛ መምህራት ትምህርት ምክንያት መልሰው ራሳቸውን ወደ ባርነትና እስራት ውስጥ ጨምረዋል። ስለዚህ ሐዋርያው በገላ 5፥1 ላይ "ክርስቶስ ነፃ ያወጣን በነፃነት እንድንኖር ነው። ስለዚህ ጸንታችሁ ቁሙ፤ ላገመኛም በባርነት ቀንበር አትጠመዱ" በማለት ይመክራቸዋል። "አትጠመዱ" የሚለው ቃል በግሪኩ በቁጥጥር ሥር ያለመዋልን ያለመጠመድን ያሳያል። ንጢአተኛ የእሪትን ሕግ በመፈጸም በእግዚአብሔር ፊት ተቀባይነት ለማግኘት ቢሞክርገሩ ሕጉ በእርሱ ላይ የተጫነ እድካሚ ሸክም ሆኖበት ይቆጣጠረዋል (ሐዋ 15፥10-11)። በክርስቶስ ነፃነት ያገኘነው ከሙሴ ወገን ሥርዐት ብቻ ሳይሆን ከሕጉ ርግማን (የሞት ፍርድ) ጭምር ነው። ስለዚህ ተመልሰን በባርነት ሥር መውደቅ የለብንም። ሕግ ከክርስቶስ ውጭ የሞት ፍርድን እንጂ ሕይወትን አይሰጥም። ክርስቶስ ኢየሱስ ግን በመለቀል ሞቱ ከሕግ ፍርድ አድኖናል። ዕዳችንም ስለ ተከፈለ በሞግዚት ሥርና በፍርድ ጥላ ሥር አይደለንም።⁵⁹

⁵⁹ Thomas Hale With General Articles Contributed by Stephen Thorson, *The Applied New Testament, Commentary*. Printed in Great Britain 1988 pp. 748-759

እዚህ ላይ ግን ልብ ሊባል የሚገባ ሐሳብ አለ። ንጢአተኛ ከሙሴ (ከብሉይ ኪዳን) ወገን ሥርዐት ነጻ ወጣ ማለት ዐሥርቱ ትእዛዛት አይመለከቱትም ማለት አይደለም። ዐሥርቱ ትእዛዛት ደግሞ ይመለከቱታል ማለት በሰው ሥራና ድካም ድነት ይገኛል ማለትም አይደለም። ጽድቅ በእምነት ድነት በጸጋ የሚሰው የወንጌል ትምህርትና የወንጌላውያን ሥነ መለኮት አራማጆች ጽኑ እቋም፤ ዛሬም እቋማችን ነው። ነገር ግን ዐሥርቱ ትእዛዛት ይመለከቱናል ስንል በክርስቶስ ላለ ሰው የእግዚአብሔርን ፈቃድ የሚገልጡ የሕይወት መመሪያዎች ናቸው ማለታችን ነው። ሕጉ ድነትን ባገኘ ሰው ሕይወት ውስጥ አስፈላጊ የሚሆነው ጽድቅን የማግኛ መንገድ በመሆን ሳይሆን የሥነ ምግባር መመሪያ በመሆን ነው።

የመንግሥተ ሰማያት ፍጹምነት ሕግ በዚያ በፍጹምነት መከበሩ ነው። በድነት ጉዳይ ክርስቶስ ላይ ብቻ ተመሥርቶ ሕጉን የሚያስተናግድ ሰው ሕይወት ውስጥ ሕጉ ያለው ሥራ የእግዚአብሔርን ፈቃድ ማሳየት እንጂ ፍርድ አይደለም።⁶⁰ ምክንያቱም በክርስቶስ ሞት ከሕጉ ፍርድ ነፃ ወጥቷልና። በክርስቶስ የተገኘው አዲስ ማንነት የሚመራው በቃሉና በመንፈስ ቅዱስ ገይል እንጂ በሕጉ ትእዛዝ አይደለም። ሕጉ የእግዚአብሔርን ፈቃድ ገልጦ ሲያሳየን በውስጣችን ያደረገው መንፈስ ቅዱስ ደግሞ የመታዘዝን ገይል ይሰጠናል።

በገላትያ አብያተ ክርስቲያናት ውስጥ የነበሩት ክርስቲያኖች ራሳቸውን ከባርነት በታች ካደረጉባቸው ነገሮች ውስጥ አንዱ የግርዘት ሥርዐት ነበር። ይህን ሥርዐት ይፈጽሙ የነበረው እግዚአብሔር በዚህ ሥርዐት በኩል እንደሚቀበላቸው በማሰብ ነበር። መገረዝ ስህተት ባይሆንም ነገር ግን ድነትን ለማግኘት ሲባል መገረዝ ትልቅ ስህተት ነው። የግርዘትን ሥርዐት በመፈጸም ወይም እጽድቃለሁ ብሎ አንድን መልካም ሥራ በማድረግና ባለማድረግ በእግዚአብሔር ፊት ተቀባይነት አገኛለሁ ብሎ ለሚያስብ ሰው ክርስቶስ ምንም አይጠቅመውም (ገላ 5፥2)። ሐዋርያው የገላትያን አማኞች የሚመክራቸው ይህንን ነው። የግርዘትን ሥርዐት መፈጸም

⁶⁰ Luter Martin, *A commentary on St Paul's Epistle to the Galatians*, Reprint Grand Rapids Kregel Publications, 1979 pp 390-392

ክርስቶስ ከመምጣቱ በፊት ይጠቅም ነበር። ክርስቶስ ከመጣ በኋላ ግን ክርስቶስ ራሱን የቻለ የመዳኛ መንገድ በመሆኑ መገረዝ አይጠቅምም። ንጢአተኛ የሚድነው ክርስቶስን በማመን ብቻ እንጂ በክርስቶስ ላይ ሕግን በመጨመር አይደለም። በክርስቶስ ላይ ሕግን በመጨመር እንደሚድን የሚያምን (ተስፋ) የሚያደርግ ሰው ክርስቶስ ለመዳኔ አይበቃኝም ብሎ የሚያስብ ሰው ነው። እንደን ሥርዐት በመፈጸሙ (በመገረዙ) እንደሚድን ለሚያስብ ሰው ጳውሎስ እንደ ወጥ የሆነውን የብሉይ ኪዳንን ሕግ ጨምሮ መታዘዙ አማራጭ የሌለው ግዴታው መሆኑን በግልጽ ይናገራል (ገላ 5+3)። ከክርስቶስ ውጭ በሕግ ለመጽደቅ የሚፈልግ እንዱን ብቻ ሳይሆን ሁሉንም ሕግ መፈጸም ይጠበቅበታል።

ሕግና ጸጋ ሁለት የማይገናኙ ነገሮች ናቸው። ከዚህ የተነሣ ሁለቱንም በአንድ ጊዜ ማስኬድ አይቻልም። የገላትያ ክርስቲያኖች የዳኑት በእግዚአብሔር ጸጋ ነው። አሁን ግን በሕግ ለመጽደቅ በለሚፈልጉ ከክርስቶስ ተስይተው ከጸጋ ርቀዋል (ገላ 5+4)። ሕግን በመጠበቅ በእግዚአብሔር ፊት ተቀባይነት ለማግኘት መፈለግ ከእግዚአብሔር መለኮታዊ ጸጋና ፍቅር ውጭ መሆንንና ከክርስቶስ መለየትን ያስከትላል።

በክርስቶስ ሕይወት ውስጥ ጽድቅ በክርስቶስ በማመንና ከእርሱ ጋር በመተባበር የሚገኝ በረከት ነው። ይህን በረከት በእምነት አማካኝነት ተቀብለናል። ሐዋርያው እግዚአብሔር በመጨረሻው ጊዜ ቅዱሳን ከበደል ነፃ መሆናቸውን የሚሰጠው ቅን ፍርድ፣ ዛሬም በእምነትና ቀዳሽ በሆነው በመንፈስ ቅዱስ ሥራ አማካይነት እንደ ተረጋገጠ ሲናገር "እኛ ግን ተስፋ የምናደርገውን ጽድቅ በመንፈስ ቅዱስ አማካይነት በእምነት ሆነን በፍፍት እንጠባበቃለን" ይላል (ገላ 5+5)።

በክርስቶስ ኢየሱስ የሚሰጠውን ጽድቅ ተስፋ የምናደርግ ሁሉ በሕጉ እንታመንም። በሕጉ የምንታመን ቢሆን ኖሮ፣ ጽድቅን የምንቀበለው በሕግ ሳይሆን በሥራ ይሆን ነበር። አሁን ግን ተስፋችን ክርስቶስ በመሆኑ ጽድቅን የተቀበልነው ሕግን ጠብቀን ሳይሆን በእምነት ነው። በእምነት የጸደቁ በመጨረሻው ጊዜ በክርስቶስ ጽድቅ

በእግዚአብሔር ፊት ሲቆሙ በሕግ ሥራ በእግዚአብሔር ፊት ተቀባይነት ለማግኘት የሚፈልጉ ግን ይፈረድባቸዋል። በክርስቶስ ያመንን ግን በአሁኑም ሆነ በመጭው ሕይወታችን ከፍርድ ድን በክርስቶስ ጽድቅ ውስጥ ነን (ሮሜ 5+118+1)። ጌታ ዳግም ሲመጣ በክርስቶስ ለሆኑ ሁሉ የእግዚአብሔር የጽድቅ ተስፋ ይታወቃል። ይህ የጽድቅ ተስፋ ደግሞ የዘለዓለምን ክብር የሚያመለክት ነው (2ኛ ጥ 3+14)።⁶¹

በክርስቶስ ውስጥ ለመሆን አስፈላጊው ነገር እምነት ነው እንጂ መገረዝ አይደለም። ጳውሎስ ይህን እውነት በገላትያ ለሚገኙ ክርስቲያኖች በርግጠኝነት ተናግሯል። ወደ ገላትያ አብያተ ክርስቲያኖች ውስጥ ሾልከው የገቡት ሐሰተኛ መምህራን ግን ጳውሎስ መልካም ሥራን ይቃወማል በማለት እንደ ሕግ አፍራሽ ይመለከቱት ነበር። ሐዋርያው ግን ይህን ሐሰተኛ ክስ ለማፍረስ ሕያው እምነት በፍቅር የሚሠራ ነው ይላል (ገላ 5+6)።

እምነት ሕያውነቱን የሚገልጸው በፍቅር ነው። ሕያውነቱን በፍቅር የማይገልጥ እምነት ግን የሞተ ወይም ሐሰተኛ እምነት ነው (ያዕ 2+14-26)። ፍቅር ማለት በሕጉ መሠረት መጓዝ ማለት እንጂ፣ የሕጉን ተቃራኒ መጓዝ ማለት አይደለም (ሮሜ 13+8-10)። በክርስቶስ በማመን በመንፈስ ቅዱስ አዲስ ሕይወት በተቀበሉ ሁሉ ሕያው እምነት ሁል ጊዜ ራሱን በፍቅር ይገልጣል።

በአዲስ ኪዳን መጻሕፍት ውስጥ የክርስቶስ ሕይወት ጉዞ ከፋጫ ጋር ተመሳስሏል (2ጢሞ 4+71 ዕብ 12+1)። የገላትያ ክርስቲያኖች ሐሰተኛ መምህራኑ ወደ እነርሱ ከመምጣታቸውና ሐሳባቸውን ከመበረዛቸው በፊት "በመልካም ይርጡ ነበር" (ገላ 5+7)። አሁን ግን ከፋጫው የውድድር መስመር ወጥተዋል። ሐዋርያው ግን ይህ ከፋጫው መስመር የሚያወጣቸው ትምህርት ከእግዚአብሔር እንዳልመጣ ይነገራቸዋል። በዚህ ምእራፍ ወደ ገላትያ አብያተ ክርስቲያኖች የገባው ሐሰተኛ ትምህርት "በጥቂት እርሾ" ተመስሎ በዘይቤያዊ ንግግር ቀርቧል (ገላ 5+9)። እርሾ ጥቂት ነገር ሆኖ ሳለ፣

⁶¹ ዝኒ ከግሁ

ከተወሰነ ጊዜ በኋላ ብዙ ሊጥን ሊያበካ እንደሚችል ወደ ገላትያ አብያተ ክርስቲያናትም የገባው ሐሰተኛ ትምህርት ምንም እንኳ ትንሽ ቢመስል በመጨረሻ ግን ከክርስቶስ ሊለያቸው ይችላል። በክርስቶስ ሕይወት ውስጥ ሰው ከክርስቶስ የሚለየው ነገር መነሻው ትንሽ ነገር ሊሆን ይችላል።

የገላትያ አማኞች በክርስቶስ ጸጋ እነርሱን ከጠራቸው ከአግዚአብሔር ፈጥነው ወደ ስህተት ትምህርት ዘወር እንዳሉ ቀደም ብለን ተመልክተናል። ሆኖም ግን ጳውሎስ ክርስቶስን ሙሉ በሙሉ ከደው ወደ ሙሴ ሕግ ዘወር እንደማይሉ በጌታ ይታመናል (ገላ 5፥10)። ሐዋርያው በጌታ የታመነው ጌታ በደሙ የዋጀውን ሕዝቡን ስለሚጠብቅ ነው። ይሁን እንጂ ጌታ በደሙ የዋጀውን ሕዝቡን እንደሚጠብቅ ቢናገርም፤ ሕዝቡን ያሳቱና ግራ ያጋቡ ሐሰተኛ አስተማሪዎች ግን ከፍርድ እንደማያማልጡም ይናገራል። ቤተክርስቲያን እግዚአብሔር የልጁ ደም የፈሰሰላት ተቋም ናት። ይህችን ቤተክርስቲያን በእግዚአብሔር ቃል ትምህርት ምክርና ተግሣጽ መጠበቅ የቤተክርስቲያን እረኞች ኅላፊነት ነው። ሆኖም እረኞች ኅላፊነታቸውን ተወጡም አልተወጡም፤ ሐሰተኛ ነቢያትና መምህራን ሕዝቡን ቢያሰቱ እግዚአብሔር ፍርዳቸውን ያሸክማቸዋል (ራእ 2፥20-23)።

ጳውሎስ መገረዝን ይደግፋል እያሉ ሐሰተኛ ወሬ የሚያስወፍበት ሰዎች በገላትያ ነበሩ (ገላ 5፥11-12)። እነዚህ ሰዎች ከምን በመነሣት እንዲህ እንደሚያስወፍበት በክፍሉ የተጠቀሰ ነገር የለም። ምናልባት ግን እንደ አንዳንድ የመጽሐፍ ቅዱስ ምሁራን ግምት በአይሁድ ዘንድ የነበረው ሥራ እንዳይደናቀፍበት በማሰብ ጢሞቴዎስን ይዞ ስለ ገረዘው ሊሆን ይችላል (ሐዋ 16፥3)። ሆኖም ጳውሎስ ግን በሰዎች ዘንድ ተቀባይነት ለማግኘት ሲል ይህን አላደረገም (ገላ 6፥12)።

በጳውሎስ ነገረ መለኮት ግዝረት ለድነት አስፈላጊ ነገር አይደለም። ጳውሎስ ግዝረት ለድነት አስፈላጊ እንደሆነ በማመን ቢያስተምር ኖሮ፤ ክርስቶስ ሰዎችን ከዘላለም ፍርድ ለማዳን በመስቀል ላይ መሞቱን መሰበክ ባላስፈለገው መስቀልም እንቅፋት መሆኑ በቀረ ነበር።

የአይሁድ ሃይማኖት በመስቀል የተሰቀለውን ኢየሱስ እንደ ወንጀለኛ እንጂ እንደ አዳኝ የሚቆጥር አይደለም። ስለዚህ የክርስቶስ መስቀል ለአይሁዳውያን እንቅፋትና የማሰናከያ ድንጋይ ነው (1ቆሮ 1፥23፤ 1ጴጥ 2፥7-8)። ጳውሎስ ይህ የተሰቀለው ኢየሱስ ለሰው ልጆች ድነት ሊያሰገኝ እንደሚችል ስለሚሰብክ ይቃወሙት ነበር። የዚያን ዘመን ሰዎች ስለ መስቀል ለሌሎች እንዲነገርም ሆነ ራሳቸው ለመስማት አይፈልጉም ነበር። ዛሬም እንዲሁ ነው። የወደቀው የሰው ልጅ ማንነት በራሱ ጥበብ ጎይልና ጥንካሬ እየታመነ የመስቀሉን ቃል ይቃወማል። በራሱ ጽድቅ በእግዚአብሔር ፊት ተቀባይነት ለማግኘት ደፋ ቀና ለሚለው የሰው ልጅ፤ የክርስቶስ የመስቀል ሞቱም ሆነ ትንሣኤው ምንም የሚፈይድለት ነገር የለም። የመስቀሉ ቃል መገረዝን ስለ ሻረና በሕግ ሥራ (በራስ ጥረት) የሚገኝ ጽድቅን ለላስቀረ፤ ለአይሁዶች ትልቅ መሰናክል ሆኗል። ጌታም በራሳቸው ጥረትና ብቃት የሚደገፉትን ይቃወማል።

በእግዚአብሔር ፊት ተቀባይነት ማግኘት የሚቻለው በክርስቶስ ሞትና ትንሣኤ እንጂ በግርዘት ያለመሆኑን ለማሳየት የገላትያን አብያተ ክርስቲያናት አማኞችን ግራ ስለሚያጋቡት አይሁድ አድራጊ ሐሰተኛ አስተማሪዎች ሐዋርያው ጳውሎስ በቁጥር 12 ላይ እንዲህ በማለት የሚከተለውን ትእዛዝ ያስተላልፋል፤ "... የራሳቸውን መገረዝ ብቻ ሳይሆን ይጉንደሉ"። በዚህ ክፍል ላይ "ይጉንደሉ" ተብሎ የተቀመጠው የአማርኛ ቃል በግሪኩ መቆረጥን መጉመድን መቀጥቀጥን ያመለክታል። በቀደመው ኪዳን የመራቢያ ብልቱን የተቆረጠ ሰው በእግዚአብሔር ሕዝብ መካከል ዕድል ፈንታ አልነበረውም (ዘዳ 23፥1)። ልክ እንዲሁ መገረዝን የሚሰብኩት ሐሰተኛ አስተማሪዎች በእግዚአብሔር የጸጋ አሠራር ውስጥ ምንም ዓይነት አድል ፈንታ የላቸውም።

ከክርስቶስ ኢየሱስ ሞትና ትንሣኤ ወዲህ ግርዘት ውጫዊ ተግባር ብቻ በመሆኑ በእግዚአብሔር ፊት ተቀባይነት ከማግኘት አኳያ ምንም ዓይነት መንፈሣዊ ዋጋ የለውም። በእግዚአብሔር ጸጋ መለኮት ውስጥ የሚኖር ክርስቲያን ነፃ ባለ ጸጋና ወደ ሽልማት በሚያደርሰው የሕይወት መንገድ ላይ የሚጓዝ ነው። የክርስቶስን ጸጋ በሕግ ሥራ

የለወጠ አማኝ ግን ባሪያና በትክክለኛው መንገድ መሄድ ጀምሮ ልክ ባልሆነ መንገድ የሚጓዝ ነው። ድል ነጂ ከመሆኛ መንገዶች አንዱ ትግንና ጸጋን ከሚደባልቁ ከሐሰተኞች አርሾ ተጠብቆ ራስን ለመንፈስ ቅዱስ መስጠት ነው። የእግዚአብሔር ጸጋ ወደ ክርስትና ሕይወት ከመጣን በኋላ ለሚያስፈልገን ነገር ሁሉ ብቁ ንይል ነው (ኤፌ 2፡8-10፤ 1ቆሮ 15፡9-10፤ 2ቆሮ 12፡2፤ 2 ጢሞ 2፡1)። እኛ ሁላችን ከሙላቱ ተቀብለን በጸጋ ላይ ጸጋ ተሰጥቶናል (1ዮሐ 1፡16)።

9. ሕጉን በመንፈስ ቅዱስ መፈጸም ይቻላል (ገላ 5፡13-15)

እኛ የሰው ልጆች ብዙውን ጊዜ የተማጠነ (ሚዛናዊ) ሕይወት ይዞ ከመኖር ይልቅ በአንድ አቅጣጫ ጸንፎ የመሄድ ዝንባሌ ይታይ ብናል። አንዳንድ አማኞች በክርስቶስ ያገኙትን ነፃነት በተሳሳተ መንገድ በመረዳት የሚፈልጉትን ሁሉ ለማድረግ እንደሚችሉ ሲያስቡ ሌሎች ደግሞ የእነዚህን ሰዎች ስህተት በመመልከት ሌላ ጽንፋዊ አቅጣጫን በመያዝ በሰዎች ላይ የወግና ሥርዐት ሕጎችን ይጭናሉ። እውነተኛው የክርስትና ሕይወት ነፃነት የሚገኘው ግን እንደፈለጉ በመኖርና በሕግ አክራሪነት መካከል በሚሄደው የሚዛናዊነት ሕይወት መስመር ላይ ነው።

ሐዋርያው በገላ 5፡13-15 ባሉት ቁጥሮች ላይ የገላትያ አማኞች በክርስቶስ ለነፃነት እንደ ተጠሩ በመግለጽ ሐሳቡን ይጀምራል (ገላ 5፡13)። እነዚህ ወገኖች በክርስቶስ በማመን የጎጢአት ሥርዐት ስለ ተቀበሉ በጎጢአት እዳ ከመጠየቅ ፍጹም ነፃ ናቸው። እንዲሁም ክርስቶስ ስለ ጎጢአታቸው በመስቀል ላይ ስለሞተ ከፍርድና ከኩነኔ ነፃ ሆነዋል። በዚህ መሠረታዊ ሽኑት ጎጢአት በዕለት ተዕለት ሕይወታቸው ከሚያመጣው መስናክልና የውድቀት ሕይወት በመንፈስ ቅዱስ አማካይነት ነፃ ሆነዋል። ምክንያቱም ክርስቶስ ኢየሱስ በመስቀል ላይ በሞተና ሕጉ በሰው ልጆች ሕይወት ላይ ያመጣውን ርግማን በተሸከመ ጊዜ ሕጉ ያመጣውን ፍርድ ለአንዴና

ለመጨረሻ ጊዜ አስወግዷል። የተጠሩት "በክርስቶስ ጸጋ" በመሆኑ ነፃነትን አግኝተዋል (ገላ 1፡6)።

ዳውሎስ ስለዚህ ጥሪ ከተናገረ በኋላ "ይህን ነፃነታችን ግን ሥጋዊ ምኞታችሁን መፈጸሚያ አታድርጉት ይልቁንም አንዱ ሌላውን በፍቅር ያገልግል" በማለት ይመከራል። አርነት የወጣነው እግዚአብሔርንና እርስ በእርሳችንን ለማገልገል ነው። ከዚህ ውጭ ግን ነፃነታችን ጎጢአትን ለማድረግ ፈቃድን የምናገኝበት መንገድ አይደለም። ይህ አርነታችን የሥነ ምግባር ጥያቄ አለው። አንድ አማኝ የዚህን አርነት የሥነ ምግባር ጥያቄ በመቃወም በክርስቶስ ሞት ምክንያት ያገኘውን የእግዚአብሔርን ጸጋ ያለ አግባብ ቢጠቀም በክርስቶስ ያገኘውን አርነቱን የሥጋዊ ምኞት ማስፈጸሚያ ሊያደርገው ይችላል (ሮሜ 6፡1፤ 1ኢሞ 2፡16)። በክርስቶስ ከሕግ ባርነት ነፃ ወጥተናል፤ ሕግን ለመተላለፍ ግን ነፃነት የለንም።

የእግዚአብሔር ጸጋና በክርስቶስ ያገኘው ነፃነታችን በአንድ አማኝ ሕይወት ውስጥ አብረው የሚጓዙ ጉዳዮች ናቸው። በክርስቶስ አምነው የዳኑ ክርስቲያኖች የእግዚአብሔር ጸጋ ምንነት በሚገባ ካልገባቸው በክርስቶስ ያገኙትን ነፃነታቸውን ያለ አግባብ ሊጠቀሙበት ይችላሉ። በእንዲህ ዓይነት መልኩ ይህን አምላካዊ ጸጋ በሴስኝነት በመለወጥ ልቅ የሆነ የሕይወትንና ኑሮን የሚለ ማመዱ መለኮታዊ ተግሣጽ ያገኛቸዋል። በክርስቶስ ጸጋ የተገኘው መንፈሳዊ ነፃነት ሌሎችን ለማገልገል የሚያስችል እድል እንጂ ጎጢአትን የማድረጊያ ፈቃድ አይደለም (ገላ 5፡13)።

በገላ 5፡13 ላይ "በፍቅር እርስ በእርሳችሁ እንደ ባሪያዎች ሁኑ" በማለት የተቀመጠው ዐረፍተ ነገር ወደ እንደ ልንለማመደው የሚገባ ነገር የሚመራን ነው። በዚህ ዐረፍተ ነገር ውስጥ ቁልፍ ቃሉ "ፍቅር" የሚለው ሲሆን እግዚአብሔር ለሰው ልጅ የሰጣቸውን ሕጎች ሰብስቦ የያዘ ነው። "ጌታ ለምሳክህን በፍጹም ልብህ በፍጹም ነፍህ በፍጹም ጋይህና በፍጹም ሐሳብ ውድድ፤ ባልገጀራህንም እንደ ራህ ውድድ" (ዘሌ 19፡18፤ ዘዳ 6፡5፤ ሉቃ 10፡27) የሚለው ለምሳካዊ ትእዛዝ እኛ ሰዎች ከአምላካችን ከእግዚአብሔርና እርስ በእርሳችን ያለብንን ችግር ይፈታል (ሮሜ 13፡8-14)። ለክርስቶስ

ካለን ፍቅር የተነሣ ሰዎችን የምንወድ ከሆነ ሕጉን የተላለፈ የትኛውንም ክፉ ነገር አናደርግባቸውም። ሕጉን ለመፈጸም የሚችል የእኛ ደካማ ማንነት ላይሆን በክርስቶስ ያገኘው ፍቅር ነው። ሰዎችን መውደድ እንዳለብን ሰናሰብ ታዲያ እንዲህ ዓይነቱ ፍቅር የሚመጣው ከየት ነው? ብለን ልንጨነቅና ልንጠበብ አይገባም። የእግዚአብሔር ፍቅር በመንፈስ ቅዱስ በልባችን ፈፀል (ሮሜ 5፥5)። ጌታ መንፈስ ቅዱስን ስንታመን እርሱ በዚህ ሕይወት ገይል ይመራናል። ሰዎችንም ሁሉ ልንወድ የምንችለበትን ጸጋ ይሰጠናል።

እኛ ከሕግ ባርነት ነፃ የወጣን ለፍቅር እንደ ባሪያዎች ስለሆንን በክርስቶስ ኢየሱስ ለሆኑ ወንድሞቻችን ሁሉ አገልጋዮች ነን። እያንዳንዳችን ሌላችንን በፍቅር ለማገልገል ነፃነት አለን። ይህ የፍቅር ነጻነት ግን እርስ በርሳችን ለፍቅር እንደ ባሪያዎች እንድሆን የሚያዘው እንደ አይሁድ ሃይማኖት ሥርዐትና ወግ እንድንጸድቅ አይደለም። የአይሁድ ሃይማኖትና ሥርዐት ሰዎችን እንድን ነገር እንዲያደርጉ የሚያዘው እንዲድኑ ነው። በክርስቶስ በማመን የጸንን ግን ባልንጀሮቻችን መውደድ ያለብን ለመጻን ላይሆን መጻንን ሰላገኘን ነው።

እንግዲህ የገላትያ አማኞች እርስ በርሳቸው በመዋደድ አንዳቸው ሌላቸውን በማገልገል ሊኖሩ ይገባ ነበር። ነገር ግን በመካከላቸው ከነበረው ያለመግባባት ችግር የተነሳ "እርስ በርሳቸው ይበላሉና ይነካከሉ" ስለ ነበር የመጠፋፋት አደጋ ላይ ነበሩ (ገላ 5፥15)።

በዚህ ክፍል "እርስ በርሳችሁ የምትነካከሉና የምትበላሉ ከሆነ እርስ በርሳችሁ እንዳትጠፋፉ ተጠንቀቁ" የሚለው ሐሳብ መጽሐፍ ቅዱስ በተጻፈበት የመጀመሪያው ቋንቋ እርስ በርሳቸው ተጠቃ ቅተው የሚበላሉ ክፉ አውሬዎችን የሚያሳይ አገላለጽ ሆኖ እናገኘዋለን። ቀበሮዎች አብረው ሲኖሩም ሆነ ለአደን በጋራ ሲወጡ እንዳይነካከሉ ተጠንቅቀው ይኖራሉ። በመራቢያ ወራታ ቸው ወይም ምግብን አድነው በሚበሉ ጊዜ በሚፈጠር ግጭት ከተነካከሉ ግን ይበላላሉ። ልክ እንዲሁ ሕግን በመጠበቅ ረገድ ገላትያውያኑ በሰውና በእግዚአብሔር ፊት ተቀባይነት ለማግኘት ሲሉ በሚያደርጉት መሯሯጥና ተመጻጻቂነት በመካከላቸው በተፈጠረው ግጭት

እንዳይጠፋፉ ሐዋርያው ያስጠነቅቃቸዋል። በክርስቶስ ባገኘው ነፃነት በፍቅር እርስ በርሳችን እንደ ባሪያዎች ሆነን መመላለሳችንን ከቆምንና በጥላቻ ከተሞላን ልንጠፋፉ እርስ በርሳችንም ልንተጣጣ እንችላለን።

10. በመንፈስ ቅዱስ ገይል የሆነ የድል ሕይወት (ገላ 5፥16-21)

ቀደም ባሉት ቁጥሮች ላይ ከርስትና በፍቅር ሕይወት የሚኖር መሆኑን ተመልክተናል። በዚህ ክፍል ላይ ደግሞ ሐዋርያው ይህን የፍቅር ሕይወት ሊያስገኝልን የሚችለው መንፈስ ቅዱስ እንደ ሆነ ይነግረናል። ፍቅር ከመንፈስ ፍሬ እንዱና ዋነኛው ነው። ጥያቄው ግን መንፈስ ቅዱስ ይህን ፍሬ በየዕለት ሕይወታችን ሂደታዊ በሆነ መልኩ እንዲገለጥ የሚያደርገው እንዴት ነው? በዚህ ውስጥ የእኛ ኅላፊነት ምንድነው? የሚለው ነው። ለዚህ ጥያቄ መልሱ ሐዋርያው በገላ 5፥16 ላይ "እንግዲህ በመንፈስ ኑሩ እሳለሁ፤ የሥጋንም ምኞት አትፈጽሙ" በማለት ያስተላለፈው ትእዛዝ ነው። በዚህ ክፍል ላይ "ኑሩ" የሚለው ቃል ሁል ጊዜ ማድረግ የሚገባንን ነገር አመልካች ነው። ፈቃዳችንን እንዲያግዝ እየጠየቅን ራሳችንን ለመንፈስ ቅዱስ ፈቃድ እያስገዛን እንደ መንፈስ ፈቃድ ስንመላለስ ወይም ስንኖር የሥጋን ምኞት ማሸነፍ እንችላለን።

በዚህ ክፍል "የሥጋ ምኞት" የሚለው ሐረግ በሰው ልጅ ውስጥ ያለን "አሮጌ ማንነት" ወይም "በኃጢአት የተበከለን ሰብአዊ ባሕርይ" ለማለት ጥቅም ላይ የዋለ ቃል ነው። እንግዲህ እኛ ከክርስቶስን በማመን እንደ መንፈስ ቅዱስ ፈቃድ ለመመላለስ (ለመኖር) ዕለት ዕለት በእግዚአብሔር ጸጋ ራሳችንን በእምነት እየተወን ስንመጣ፤ መንፈስ ቅዱስ በአሮጌ ማንነታችን ላይ በመሠልጠን በውስጣችን የእርሱን ፍሬ እንድናፈራ ያስችለናል (ገላ 5፥22)።

እኛ በክርስቶስ በማመንና ወደ እግዚአብሔር መንግሥት ከፈለስንበት ጊዜ ጀምሮ ባለ ሁለት ባሕርይ ሆነናል፤ ሁለትም ፍላጎቶች አድረውብናል። እነዚህን ሁለት ዓይነት ፍላጎቶች "እርስ በርሳቸው ይቀዋማሉ"። ከዚህም የተነሣ የምንፈልገውን (የምንወደውን) ነገር

ማድረግ አንችልም (ሮሜ 7፥15-19፤ ገላ 5፥17)። ታዲያ ድል እየነሠ መኖር የሚቻለው እንዴት ነው? ጎጠኦችን አሸንፎ በቅድስና ለመኖር በየጊዜው ጠንካራ ውሳኔዎችን በመወሰን ይህን ጎጠኦችን የማሸነፍን ድል በራሳችን ልናገኘው አንችልም። ይህን ድል ማግኘት ወይም መጨበጥ የምንችለው ፈቃዳችንን ከአሮጌው ማንነታችን ከፋ ፍላጎቶች ጋር በማታገል ሳይሆን ሐዋርያው ጳውሎስ እንደሚመከረን እንደ መንፈስ ቅዱስ ፈቃድ በመኖር (በመመላለሳችን) ነው።

በመንፈስ መኖር ማለት እኛ በራሳችን ማድረግ የማንችለውን መንፈስ ቅዱስ በእኛ ማድረግ እንዲችል መታመን ወይም ደግሞ ጌታ እኛን አንድ ነገር እንድናደርግ በጠየቀን ጊዜ እርሱ የሚፈልገውን በእኛ ሆኖ እንዲያደርግ ወደ እርሱ መመልከትና እርሱን ተስፋ ማድረግ ማለት ነው። መንፈሳዊ ድልን የምንቀዳጀው በየዕለቱ ራሳችንን ለመለወጥ በምናደርገው ቁርጠኛ ውሳኔ ሳይሆን ራሳችንን ለመንፈስ ቅዱስ ሐሳብ በማሰገዝታችን ነው። እግዚአብሔር በእኛ ሕይወት ማየት የሚፈልገውን ፍሬ ለማፍራት መንገዱ በመንፈስ መኖር ነው። ፈቃዳችንን እያላወሰን (Passive/ጉልት ባለማድረግ) በእምነት የእግዚአብሔር ጸጋ እኛነታችንን እንዲወርስ እያሰረከብን ስንመጣ መንፈስ ቅዱስ እኛን በጎጠኦት ላይ ድል ነሽዎች እያደረገ ያራምደናል። እርሱ እኛን በድል ሕይወት ለማኖር የሰብአዊ ጎይል ጥረትና ርዳታ እያሰፈለገውም። ጌታ ኢየሱስ የድሉ ባለቤትና ምንጭ ነው።

የሰይጣን ቀዳሚ ፈተና ጎጠኦትን ለማሸነፍ እኛን በሰብአዊ ጎይልና ጥንካሬ እንድንቀላቀስ ማድረግ ነው። ይህ ቀዳሚ ፈተናው ከተሳካለት በቀላሉ ጎጠኦትን ልናደርግ እንችላለን። በራሳችን መታመናችንን አቁመን በአዳኝነት ጌታ ከታመን ግን በእኛ ላይ ድል ሊያገኝ አይችልም። መለኮታዊ የድል መንገዳችን "በመንፈስ መኖር" ነው። ይህ የድል መንገድ ከክርስቶስ ውጭ ምንም ነገር እንድናደርግ አይፈቅድም።

በዚህ ሕይወት እስካለን "ሥጋ መንፈስ የማይፈለገውን መንፈስም ሥጋ የማይፈለገውን" ይመኛል። በዚህ ትግል ውስጥ ድልን

የሚያቀዳጀን ግን ጌታ ነው። በመንፈስ ብንኖርና ከሞት የተነሣውን ጌታ ታምነን ብንመላለስ መንፈስ ቅዱስ በየዕለቱ የአሮጌውን ማንነታችንን ጎይል እየገታ ድልን ሲያቀዳጀን መመልከት እንችላለን። ክርስቶስ የሞተልን ከዘላለም ሞትና ከገሃነም ጎይል ሊያድነን ብቻ ሳይሆን አሁን በብልቶቻችን ውስጥ ከሚሠራው የጎጠኦት ጎይል ሊያድነን ነው። ሆኖም ግን ጎጠኦትን ድል የምንነሳው በክርስቶስ ውስጥ በመስወርና በውስጣችን የሚኖረው መንፈስ ቅዱስ ይህን "ሥጋዊ ምኞት" እንዲያሸንፍ በመታመን ስናርፍ ነው። ክርስቶስ ኢየሱስ በመለቀል ላይ ሞቶ ድነት አስገኘልን፤ መንፈስ ቅዱስ ደግሞ ይህን የድነት ጎይል በውስጣችን እውን ያደርገዋል። የክርስቶስ ሞትና ትንሣኤ ድነታችን የቆመበት መሠረት ሲሆን መንፈስ ቅዱስ ግን የዚህ ድነት ጎይል ነው። መንፈስ ቅዱስን የተቀበልን እኛ በመንፈስ ልንኖር በመንፈስም ልንመራ ይገባናል። አሮጌው ማንነታችንም በመንፈስ ቅዱስ ቁጥጥር ሥር ልናውለው ይገባናል። ይህን ስናደርግ መንፈስ ቅዱስ ድልን ይሰጠናል።

በክርስትና ውስጥ አንድን አማኝ ከሕግ በላይ ሆኖ እንዲኖር የሚረዳው መንፈስ ቅዱስ ነው (ገላ 5፥18)። በመንፈስ ቅዱስ ከሕግ በላይ ሆኖ መኖር ማለት ግን ሕገ ወጥነት ማለት አይደለም። እኛ ከሕግ ባርነት ነፃ የወጣነው ለፍቅር ባሪያዎች በመሆን ሕጉ ፍፃሜ እንዲያገኝ ነው። ክርስቶስ ከሕግ ባርነት ነፃ ያወጣን ሁሉ በመንፈስ እንመራለን፤ ከዚህም የተነሣ በሕግ እንደ ባሪያ አንገዛም። ይህ ሲባል በየዕለት ተዕለት ሕይወታችን በሥጋና በመንፈስ መካከል ብርቱ የሆነ ትግል የለም ማለት አይደለም። በየዕለቱ ሕይወታችን ፍልሚያ አለ። ነገር ግን በዚህ ፍልሚያ ውስጥ መንፈስ ቅዱስ ጎይላችን ስለሆነ አሸናፊዎች እንሆናለን። ይህም አሸናፊነት የሚገኘው ፈቃዳችንን ለእግዚ አብሔር በማሰገዛት ነው። የጥንት አይሁዳውያን የሙሴን ወግና ሥርዐት መጠበቃቸው ከውድቀት ሊያድናቸው እንደሚችል ያምኑ ነበር። ይህ የተሳሳተ ግንዛቤ ነው። እነዚህ ሕግጋቶች ሰዎች ጎጠኦት እንዳያደርጉ አቅም ሊሰጡ የሰውንም ልብ ከጎጠኦት ሊያነጹ አይችሉም። ሰውን ከጎጠኦት ባርነት ነፃ ሊያደርገው ድልንም ሊሰጠው የሚችል መንፈስ ቅዱስ ነው።

11. የሥጋ ሥራና የመንፈስ ፍሬ (ገላ 5፡19-25)

ሐዋርያው ጳውሎስ በመንፈስ በመኖር አሮጌው ማንነታችንን ማሸነፍ እንደሚቻል ከተናገረ በኋላ በመቀጠል የሚያነሳው ሐሳብ ስለ ሥጋ ሥራና ስለ መንፈስ ፍሬ ነው። የሥጋ ሥራ ከአሮጌው ማንነታችን የሚፈልቅ ክፉ አስተሳሰብና ድርጊት ሲሆን የመንፈስ ፍሬ ግን በክርስቶስ በማመን በመንፈስ ቅዱስ የሚገኝ የሕይወት እድገት መገለጫዎች ናቸው።⁶²

11.1 የሥጋ ሥራ (ገላ 5፡19)

11.1.1 ዝሙት

ዝሙት እንደ እግዚአብሔር ቃል ትምህርት ከጋብቻ ውጭ የሚደረግ ወሲባዊ ግንኙነት ዝሙት ይባላል (1ቆሮ 5፡11-1ቆሮ 6፡13-18)። እዚህ ላይ ስለ ዝሙት ስናነሳ አብሮ መታየት ያለበት ምንዝርናም ነው። በሁለቱ ቃላት መካከል መሠረታዊ የሐሳብ ልዩነት አለ። ልዩነቱም ዝሙት ያላገቡ (በትዳር ያልተጠመዱ) ሰዎች ከተቃራኒ ጾታ ጋር የሚፈጽሙትን የወሲብ ንጢአት የሚያመለክት ሲሆን ማመንዘር ግን ያገቡ ሰዎች ከትዳር ጓደኞቻቸው ውጭ ከሌላ ሰው ጋር የሚያደርጉት የወሲብን ንጢአት ነው። ልክ እንዲሁ ማመንዘርም የዝሙት ንጢአት ነው።

በመንፈስ የሚኖሩ እማኞች ሁሉ ከዝሙት ንጢአት በመራቅና በቅድስና በመኖር በጋብቻ ውስጥ በመጽናትና በንጽህና እንዲኖሩ የእግዚአብሔር ፈቃድ ነው (1ተሰ 4፡3-4)። ከዚህ ውጭ የዝሙት ሥራ የሚፈጽሙትን የጋብቻን ቃል ኪዳን የሚያፈርሱትን እግዚአብሔር እንደሚቀጣቸው በቃሉ ተጽፏል (ዕብ 13፡4)። ምንም እንኳን ይህ ተግባር ንጢአት ቢሆንም ምሕረት የሌለው ንጢአት ግን አይደለም (1ቆሮ 6፡9-11)።

⁶² ዝኒ ከማሁ

11.1.2 ርኩሳት

ርኩሳት የእንድን ሰው የሕሊና እድፈት የሚያመለክት ቃል ነው። በእንድን ሰው ሕይወት ውስጥ እንዲህ ዓይነቱ መንፈሳዊ እድፈት ከሰው ልብ ሊመነጭና ሰውንም ሊያረክስ እንደሚችል ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ በወንጌላት ውስጥ አስተምሯል (ማቴ 15፡18-20፤ ማር 7፡21-23)። ለእንዲህ ዓይነቱ ችግር ግን የመዳኛ መንገዱ ንስሐ መግባት በእምነት የኅጢአት ይቅርታን መቀበልና እሳት እሳት በመንፈስ ቅዱስ በሚመራ ሕይወት መኖር ነው።

11.1.3 መዳራት

መዳራት በመዝገበ ቃላታዊ ፍቺው መቃብጥ መላፋት ማለት ሲሆን ከሥነ-ምግባር ሕይወት አኳያ የዘቀጠና የወረደን ሞራላዊ ሕይወት በመያዝ ከእንዲት ሴት ወይም ከእንድን ወንድ ጋር ወሲብ ለመፈጸም የሚያነሳ ድርጊት መፈጸም ነው። እንዲህ ዓይነቱ ባሕርይ ምንም ዓይነት ንፍረት የሌለበት ልቅ ፍላጎት ነው። መጽሐፍ ቅዱስ በሌላ ሥፍራ ላይ እንዲህ ዓይነቱን ተግባር ሲሰነድ ይለዋል (ማር 7፡22፤ ሮሜ 13፡13፤ 2ቆሮ 12፡21፤ ኤፌ 4፡19፤ 1ኢጥ 4፡33፤ 2ኢጥ 2፡7-18፤ ይሁዳ 4)።

11.1.4 ጣኦትን ማምለክ

ጣኦትን ማምለክ ማለት ለፍጡር የፈጣሪነትን ቦታ መስጠት፤ በአምላክ ቦታ እንድን ነገር ተከቶ እግዚአብሔርን ይወክልልኛል ብሎ ማምለክ ነው። በጥንት ኅብረተሰብ ይህ ጉዳይ ጎልቶ የሚታይ የሰው ልጅ ችግር ስለነበር እግዚአብሔር የቀደመው የኪዳን ሕዝቡ ከጣኦት አምልኮ እንዲጠበቁ በቃሉ ተናግሯል (ዘፀ 20፡3)። የአዲስ ኪዳንም ጸሐፊዎች ክርስቲያኖች ራሳችንን ከጣኦት እንድንጠበቅ አስተምረዋል (1ዮሐ5፡21)።

ክርስቲያኖች ሆነን ስንኖር ከምናመልከው ከእግዚአብሔር ይልቅ ለሰዎች ለገንዘብና ለቁሳቁሶች ቅድሚያ የምንሰጥ የምንጉመጅላቸው ከሆነን ጣኦትን በማምለክ ችግር ውስጥ እንዳለን ልንገነዘብ

ይገባል (ቆላ 3፥5)። መጉምጀት አምልኮተ ጣለት ነው። እንደ አማኝ አንድን ነገር ከመጠን በላይ ወደ መፈለግ ሕይወት ሲገባ ወደ ጣለት አምልኮ ይመጣል። ለምንድነው አንድን ነገር በመጉምጀት መፈለግ ጣለትን ማምለክ የሚሆነው? ብለን ብንጠይቅ መልሱ በሙሉ ልባችንን ሐሳባችንን ነይላችን እግዚአብሔርን ሰላወደድነው የሚል ይሆናል። አንድን ነገር እግዚአብሔርን እንደምንፈልግ አጥብቀን ከፈለግነው የመጉምጀት ኃጢአት ነው፤ መጉምጀት ደግሞ ጣለትን እንደ ማምለክ ይሆናል።

11.1.5 ሟርት

ሟርት የሚለው የአማርኛ ቃል በግሪክ ፋርማኪያ ከሚለው የተተረጎመ ነው። በጥንት ዘመን ይኖሩ የነበሩ ሰዎች የሟርተኝነትንና የአስማተኝነትን ከፋ ተግባር ይፈጽሙ የነበረው መርዘኛ መድኃኒቶችን በመቀመም ነበር። ይህን ነገር ያደርጉ የነበረው በባዕድ አምልኮ ሥር ሆነው በስይጣን ኃይል ነበር። ስይጣን ሥራውን የሚሠራው በረከስ ስብአዊ ጥበብና ኃይል ነው። ሰው ከእግዚአብሔር ፈቃድ ውጭ በራሱ አንድ ነገር ሲያደርግ ስይጣን የሚያደርገውን ነገር ተመርኩዞ በቁጥጥሩ ሥር ያውለዋል፤ በሐሳቡም ላይ ይመሽጋል። ሰው በእግዚአብሔር ላይሆን በራሱ ኃይል እየታመነ ሲመጣ ወደ አስማተኝነት ሥራ ያዘነብላል። ሟርተኝነት አንድም የሥጋ አንድም የስይጣን ሥራ በመሆኑ ክርስቲያኖች በዚህ ሕይወት ውስጥ እንዳንገኝ በእግዚአብሔር ቃል ተከልክለናል ነው (ዘጸ 18፥9-22፤ ገላ 5፥19)።

11.1.6 ጥላቻ

ጥላቻ ሌሎችን የማንቋሸሽና የመናቅ ስሜት ነው። የጥላቻ ስሜት በነገሠበት ሕይወት ፍቅር ሊኖር አይችልም። ብዙ ጊዜ በአንድ ሰው ሕይወት ውስጥ ጥላቻ የሚበቅለው መብቱና ክብሩ የሆነ ነገር የተደፈረ በመስለው ጊዜ ነው። ከዚህ ዓይነት ሕይወት የመዳኛ መንገዱ በመንፈስ በመኖር መብታችንንና ክብራችንን የሚያስጥለውን የደቀ መዝሙርነት መለያ መስቀል ስንሸከም ነው።

11.1.7 ክርክር

ክርክር በሐሳብ መለያየት ምክንያት የሚፈጠር የባሕርይ ክስተት ሲሆን አንዱ የሌላውን ሰው ሕሊና የሚያደማበት መሣሪያ ነው። ክርክር የአንድን ሰው ስብዕናና ክብር ባልነካ መልኩ ወደ ጋራ አስተሳሰብ ላይ ለመድረስ ወይም ደግሞ በፍቅር በሐሳብ እንደ ተለያዩ ለመቅረት ከሆነ መልካም ነው። ከዚህ ውጭ የሰውን ስብዕና ለመንካት ከሆነ ግን ወደ ጠብ ስለሚመራ የሥጋ ሥራ ነው። ክርክር ሲነሣ ስሜታችንን ወደ መጥፎ አቅጣጫ እየገፋው እንዳለ ከተረዳን የሥጋ ሥራ መሆኑን ተገንዝበን ራሳችንን በመግዛት ቶሎ ልናቆም ይገባል።

11.1.8 ቁጣ

ቁጣ የንዴት መገለጫ ነው። ሰው ሲናደድ ይቆጣል፤ ከተቆጣ በኋላ ስሜቱ ስለሚገነፍል በክርስትና ሕይወት ውስጥ የማይገቡና የማይፈቀዱ ነገሮችን ለማድረግ ሊነሣ ይችላል። እንዲህ ዓይነቱ ነገር የመንፈስ ፍሬ ሳይሆን የሥጋ ሥራ በመሆኑ መንፈስ ቅዱስንም ሊያሳዝን፤ ሕሊናችንንም ሊያሳድፍና ለክፉውም ዕድል ፈንታ ሊስጥ ይችላል (ኤፌ 4፥26-31)።

11.1.9 አድመኝነት

አድመኝነት በክፉ ሐሳብና ዓላማ የተመሠረተ የቡድናዊነት ስሜት፤ አስተሳሰብና ሥራ ነው። እንዲህ ዓይነቱ ነገር በቤተክርስቲያን ውስጥ ቶሎ ካልታረመ አንድነትን አጥፍቶ መከፋፈልን ሊያመጣ ይችላል። አድመኝነት የቅዱሳንን አንድነት አጥፍቶ የክርስቶስን አካል የሚያፈርስና ሰይጣን የሚጠቀምበት የሥጋ ሥራ ነው (2ቆሮ 12፥20፤ ፊሊ 1፥17፤ 2፥3)።

11.1.10 መለያየትና መናፍቅነት

መለያየትና መናፍቅነት ቃሉ በጥንት ግሪካውያን ዘንድ ጥቅም ላይ የዋለው በፖለቲካ ሳቢያ የሚመጣ መለያየትን ለማመልከት ነው። በገላትያ አብያተ ክርስቲያናት ውስጥ ገብተው የነበሩት ሐሰተኛ መምህራን የገላትያ ምዕመናን ጌታን ሳይሆን እነርሱን እንዲከተሏቸው አጥብቀው ይመኙ ነበር። ይህ የመለያየት ተግባር የሥጋ ሥራ በመሆኑ በእኛ ዘንድ ፈጽሞ ሊገኝ አይገባም። ከዚህ ጋር አያይዘን የምንመለከተው "መናፍቅነት" የሚለውን ነው። መናፍቅነት የሚለው ኑፋቄ ከሚለው ቃል የተገኘ ሲሆን ሊቃውንት መለያየት መከፈል የሚል መዝገበ ቃላታዊ ፍቺ ሰጥተውታል። ከዚህ በመነሣት መናፍቅነትን ቡድንን በመመሥረት እንድንትን መከፋፈል የሚል ፍቺ ልንሰጠው እንችላለን። በቤተክርስቲያን ውስጥ እንዳንድ ወገኖች የአድመኝነት ጠባይ ይጠናወታቸዋል፤ በመቀጠል ማቆሚያ በሌለው ሐሜተኝነታቸው በማገበሩ ውስጥ መለያየትን ይፈጥራሉ። በመጨረሻም የራሳቸውን ቡድን ይዘው ቤተክርስቲያንን ከፍለው ይወጣሉ። ይህ የሥጋ ሥራ ነው። የመንፈስ ቅዱስ ፍሬ ግን ፍቅርና አንድነት ነው።

11.1.11 ምቀኝነት

ምቀኝነት ለሌላው ሰው በጎነትና በገጠመው መልካም ዕድል ደስ አለመሰኘት እንዲሁም ያገኘውን ሐብት ለመቀማት የመፈለግ ልብ ማለት ነው። ይህ ደግሞ የቅናት ስሜት ነው። እንዲህ ዓይነቱ ባሕርይ እግዚአብሔርን ያስመፍራት ውጤት ነው (ምሳ 3፥81 14፥30)። ሰውን መጥላትና የሌላን ሰው ንብረት ሰራስ መመኘት በሕጉ እንኳ ከአለክላ ነው (ዘፀ 20፥17)።

11.1.12 መግደል

ይህን ቃል በቁሙ ለንተረጉመው የሰውን ነፍስ ማጥፋት ማለት ነው። እንዲህ አይነቱ ድርጊት ከምቀኝነት ባሕርይ ይመነጫል። ችግሩ በክርስቲያኖች መካከል ጎልቶ አይታይ እንጂ ከጥላቻ የሚወጣ

የነፍስ ገዳይነት ልምምድ ግን በአማኞች መካከል አለ። ጥላቻ ካለ ነፍስ ገዳይነት አለ (1ዮሐ 3፥14-15)። የጥላቻ ፍሬ ነፍስ ገዳይነት ነው። ወንድማችንን የምንጠላ ከሆንን ያን የጠላነውን ሰው ምንም እንኳ በእጃችን ባንገድሰው በሐሳባችን እንገድለዋለን። ወንድማችን ከጠላን (በእርሱ ላይ ከተቆጣጠን) እንደ ነፍስ ገዳይ እንደሚፈረድብን ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ አስተምሯል (ማቴ 5፥21-22)። ጥላቻ ወደ መንፈሳዊ ግድያ ያመራል። እንዲህ ዓይነቱም ጠባይ የሥጋ ሥራ ነው።

11.1.13 ስካር

ስካር የሚያሰክር መጠጥ ያለ ልክ ከመጠጣት የሚመጣ የአእምሮ መደንዘዝ ተብሎ ሊተረጎም ይችላል። እንዲህ ዓይነቱ ተግባር ራስን ለመንፈስ ቅዱስ ከመስጠትና ከማስገዛት ይልቅ ራስን የአልኮል ባሪያ ከማድረግ የሚመጣ ነው። በመንፈስ ቁጥጥር ሥር እንዲኖር ጥሪ ለተደረገለት ክርስቲያን ግን እንዲህ ዓይነቱ ነገር የተገባ አይደለም (ኤፌ 5፥18)። መስክር ንጢአት ነው። አንድ ሰው ከሰካረ ሌሎች ንጢአቶችን ሊሠራ ይችላል። ብዙ ጊዜ ሰዎች የሚጠጡት ደስታን ለማግኘት ብለው ነው። ይሁን እንጂ ሰው ያለበትን ሁኔታ ያስረሳል እንጂ ደስታን አይሰጥም። ከመንፈስ ቅዱስ የሚገኘው ደስታ ግን የማያቋርጥ የሰላም ወንዝ ነው።

11.1.14 ዘፋኝነት

በዚህ ሥፍራ ላይ "ዘፋኝነት" ተብሎ የቀመጠው ቃል ከስካር ጋር ተያይዞ የሚመጣን የአስረሽ ምችው ጭፈራን እንደሚያሳይ እንዳንዶች ሲናገሩ ሌሎች ደግሞ ለጣሉት አምልኮ የሚደረግን የዜማና የውዝዋዜ መለዋወጥ (በጣሉት አምልኮ ዙሪያ የሚደረግ ጭፈራን) እንደሚያሳይ ይናገራሉ። ክርስቲያኖች በእግዚአብሔር ምትክ በዘፈን ከሚደነቅና ከሚልቅ የትኛውም ነገር ልንርቅ ይገባል። የዚህ ነገር ተካፋዮች ልንሆን አይገባንም። ክርስቲያኖች በወይን ጠጅ ከመጥላት ይልቅ በመንፈስ ልንሞላ፤ ከዘፈን ይልቅ ለጌታ በልባችን እንድንቀኝ ታዘናል ኤፌ 5፥18-20።

ጳውሎስ የሥጋን ሥራ ዘርዘር ከተናገረ በኋላ "በእንዲህ ሁኔታ የሚኖሩ ሁሉ የእግዚአብሔርን መንግሥት አይወርሱም" ይላል (ገላ 5+21)። "በእንዲህ ሁኔታ የሚኖሩ ሁሉ" የሚለውን የግሪኩ ቃል ግሣ ያስቀመጠው የልማድ ድርጊት/ሱስ የሆነ የጎጢአት ልምም ድን ጠቋሚ አድርጎ ነው። በእግዚአብሔር ቤት ቁጭ ብለው ያለ ንስሐና ያለ ጸጸት ጎጢአትን የሚለማመዱ በእምነት የጸደቀና ዳግመኛ የተወለደ ሰው ባህርይ ስለሌላቸው የእግዚአብሔርን መንግሥት አይወርሱም። ከጸጋ እንጂ ከሕግ በታች ያለመሆናችን እውነታ ጎጢአት እንድንለማመድ ምክንያት ሊሆን አይችልም (ሮሜ 6+15)። ራስን ለቀዳሹ መንፈስና ለእግዚአብሔር ጸጋ ዕለት ዕለት በእምነት እየሰጠ ከሕግ በላይ መኖር የቅድስና ሕይወት ምንጭ ጎይል ነው።

እዚህ ላይ ይህን ሐሳብ ከማጠቃለላችን በፊት ለአጽንኦት ያህል አንድ ጥያቄ እናንሣ። ይኸውም አንድ አማኝ በዕለታዊ ሕይወቱ የጎጢአት ምንጭ የሆነውን አሮጌ ማንነት እያሸነፈ መኖር እንዴት ይችላል? የሚለውን ነው። ሕግ የሰውን አሮጌ ማንነት ሊያሻሽልና ሊቀድስ አይችልም። ሰለዚህ በእኛ ውስጥ ያለ የጎጢአት ባሕርይ (የጎጢአት ሥጋ) ይሻር ዘንድ አሮጌው ማንነት መስቀል አለበት (ሮሜ 6+61 ገላ 5+24)።

ሐዋርያው ጳውሎስ በሮሜ መልእክቱ ክርስቶስ ኢየሱስን በሞቱና በትንሣኤው እንድንመስለው ጽፎልናል (ሮሜ 6+5)። ኢየሱስ ክርስቶስ ስለ እኛ ሞቷል፤ እኛም ደግሞ ከእርሱ ጋር ሞተናል። ይሁን እንጂ እርሱ ስለ እኛ የሞተው ጎጢአት በእኛ ላይ ያመጣውን ፍርድ ለማሰወገድ ነው። እኛ ግን ከእርሱ ጋር የሞትነው ጎጢአትን አሸንፈን በአዲስ ሕይወት እንድንኖር ነው። ከዚህም የተነሣ የጎጢአት ጎይል በእኛ ላይ ሊሰለጥን አይችልም።

12. የመንፈስ ፍሬ (ገላ 5+22-23)

በመንፈስ በሚኖር ክርስቲያን ሕይወት ውስጥ መንፈስ ቅዱስ ምን ዓይነት ፍሬ ሊያፈራ እንደሚችል ሐዋርያው በእነዚህ ቁጥሮች ላይ በግልጽ ይናገራል። እነዚህ ፍሬዎች በአማኝ ሕይወት ውስጥ የመንፈስ ቅዱስ ሥራና መግለጥ ናቸው። መንፈስ ቅዱስ በዳኑ ሰዎች

ሕይወት ውስጥ በተለያዩ መንገዶች ራሱን ይገልጣል። ከእነዚህም መንገዶች ውስጥ አንዱ በዳነው ሰው ሕይወት ቀጥሎ በሚኖረው ምድራዊ ሕይወት ውስጥ የአኗኗርና የአመለካከት ለውጥ የሚያሳይበትን ባሕርያዊ ለውጥ የሚያመጣ ፍሬን ማፍራት ነው።

በዚህ ምእራፍ ውስጥ ይህን የመንፈስ ፍሬ የወከሉት ዘጠኝ ቃላት አሉ። ከእነዚህ ዘጠኝ ቃላት ውስጥ ለፍቅር ብቻ ሰፊ ትንተና ሰጥተን እያንዳንዱን ነጥብ በነጥብ በማንሣት አጠር አድርገን እንመለከታለን። ይሁን እንጂ እነዚህ ዘጠኝ ቃላት ተሸክመው የምናገኛቸው ሐሳብ የክርስቲያን ባሕርይን ምንነት ነው። ክርስቶስ ኢየሱስ በዚህ ምድር በሰው ልጆች መካከል በኖረበት ዘመን የመንፈስ ፍሬ የባሕርይው መግለጫ ነበሩ። ይህ እውነታ እኛ "እዚህና አሁን" ሊኖረን የሚገባው ሕይወት ምን መምስል እንደሚገባው የሚያሳይ ነው። አማኞች በእምነት የጸደቅን በመንፈስ ቅዱስ አዲስ ሕይወት አግኝተን ለማያዊ ዜግነት ያለን ከመሆናችን የተነሣ እነዚህ ፍሬ በሕይወታችን ሊታዩ ይገባል (ኤፌ 4+1-2)። ከአብና ከወልድ ጋር ያለን ክቡር ኅብረት በእነዚህ መለኮታዊ ባሕርያት መግለጥ አለበት። የእግዚአብሔር ባሕርይ የሚመስል ነገር በእኛ ቢገኝ ያንን ነገር እንድናፈራ ያሰቻለን መንፈስ ቅዱስ ነው። ምክንያቱም ከእርሱ ካልሆነ በቀር እንዲህ ዐይነት በግ ነገር በእኛ ሊታይ አይችልም (ሮሜ 7+18)።

"የመንፈስ ፍሬን" በወደቀው ሰው ባሕርይ ውስጥ መግለጥ በሰው አቅም የሚሞከር አይደለም። ለሰውም በጥረቱ ላይ የመንፈስ ቅዱስ ርዳታ (ጎይል) ቢታከልለት፤ በሰው ጥረት ላይ የመንፈስ ቅዱስ ጎይል ተደምሮ "ፍሬ" ሊሆን አይችልም። ፍሬው የመንፈስ ቅዱስ ብቻ እንጂ የሰው ሰብአዊ ጥረት ውጤት አይደለም። ሰለዚህ በሕይወታችን ክርስቲያናዊ ባሕርይ ተገልጦ ሊታይ የሚችለው በእኛ ጥረት ሳይሆን በመንፈስ ቅዱስ ሥራ ብቻ ነው። በመንፈስ ሰንኖር እርሱ በእኛ ባሕርይ በኩል ፍሬውን ያፈራል። ከእርሱ በስተቀር በእኛ ውስጥ ይህን ውጤት ሊያመጣ የሚችል ማንም የለም። ከእርሱ ጋር ያለን ኅብረት ሲጠበቅ ግን ይሆናል።

አንዳንድ ጸሐፊዎች ይህን "የመንፈስ ፍሬ" ለአቀራረብ ይመች ዘንድ "ፍቅር ሰላምና ደስታ" የአማኞች የልብ ሁኔታ "ትዕግስት ቸርነትንና በጉነትን" ደግሞ የእርስ በእርስ ግንኙነት ሲሉት "እምነት የውሃትንና ራስ መግዛትን" የአማኝ የየዕለት ኑሮ መምሪያ በማለት ምድብ በጥተዋቸዋል። እኛም በዚሁ አከፋ ፈል መሠረት ሐሳቦቹን ነጥብ በነጥብ አንሥተን እንመለከታለን።

12.1 የአማኝን የልብ ሁኔታ የሚያመለክት ፍሬ

12.1.1 ፍቅር

በዓለማችን ላይ ሰብአዊ ፍቅር አለ፤ ነገር ግን እንደ ሐዋርያው ጳውሎስ ነገረ-መለኮታዊ አገላለጽ እውነተኛ ክርስቲያናዊ ፍቅር ሁሉ በሰው ልብ አማካይነት የሚተላለፍ የእግዚአብሔር ፍቅር መገለጫ ነው (ሮሜ 5፥5)። እንዲህ ዓይነቱ ፍቅር በአማኞች ውስጥ በሚኖረው መንፈስ ቅዱስ የሚወጣ እንጂ ክስው የሆነ አይደለም። የእግዚአብሔር ፍቅር በመንፈስ ቅዱስ በሰው ልብ ውስጥ ፈለሶ በቀጥታ የሚገለጥ የእግዚአብሔር ባሕርይ እንጂ ከሰብአዊ ማንነት የሚፈልቅ አይደለም።

የሰው ፍቅር ተከትሎ የሚሄደው የሚወደው ነው። የእግዚአብሔር ፍቅር ግን መለኮታዊ ጸጋና ፍቅር ወደሚያስፈልጋቸው ጠላቶቹ ይሄዳል። እንዲህ ዓይነቱን የፍቅር ልብ ማግኘት የእግዚአብሔርን መንግሥት ደስታ መስማመድ ነው። ይህን ዓይነቱን ፍቅር ግን ሰዎች በክርስቶስ ካልዳኑ በስተቀር ሊለማመዱት አይችሉም (ሮሜ 5፥4)።

ያልዳኑ ሰዎች ዳግመኛ ልደት ባለማግኘታቸው ምክንያት የእግዚአብሔርን ፍቅር የሚለማመዱት አይሁኑ እንጂ ነገር ግን ይህ ፍቅር ወደ ዓለም ሁሉ የሚደርስ ነው (ዮሐ 3፥16፤ ዕብ 9፥2፤ 1ዮሐ 2፥2)። እግዚአብሔር ለገጢአተኞች ያለው ፍቅር የሚገባቸው አይደለም (ሮሜ 5፥6-8)። ይህ ፍቅር ክርስቶስን ክስማይ እንዲወርድ አድርጎታል። ለጠፋት ወንጌልን የማድረስ ፍቅር በመከራ በሚደረግ የሰዎች ፍቅር የሚሆን አይደለም። በመንፈስ ቅዱስ የእግዚአብሔር

ፍቅር በልባችን ከሞላ ግን ወዲያው ይሆናል። ልባችን በእግዚአብሔር ፍቅር ሲሞላ የሚኖረን የመጀመሪያ ሐሳብ የሌሎችን መዳን መመኘት ነው።

እንዲህ ዓይነቱ መለኮታዊ ፍቅር የራሱ የሆነ ባሕርይ አለው። የዚህን ዓለም ሥርዐት ይጠላል (1ዮሐ 2፥15-16)። ዓለምና በዓለም ያሉትን የማይወድ አማኝ ገጽሕ የሆነ መንፈሳዊ ልምምድ ይኖረዋል። በተቃራኒው ደግሞ ዓለምን ከመውደድ ወጥቶ የዚህን ፍቅር አውነታነት ለዓለም ያረጋግጣል (ዮሐ 13፥34-35፤ 1ዮሐ 4፥12)። በዓለም ፊት በክርስቶስ ወንድማማች የመሆናችን መታወቂያ ይህ የመንፈስ ፍሬ የሆነው ፍቅር ነው (1ዮሐ 3፥14-17)።

12.1.2 ደስታ

በዚህ ክፍል ደስታ የሚለው የአማርኛ ቃል በግሪኩ "ካራ" ማለት ሲሆን የሚያመለክተውም ከእግዚአብሔር ጋር ባለ ግንኙነት የሚገኝ ሐሴት ነው። በባሕርይውም በሁኔታዎች የማይወሰን ነው። ይህ ዓይነቱ ደስታ ከዓለም የሚገኝ ሳይሆን ከመንፈስ ቅዱስ የሚሰጥ ነው። አንድ አማኝ ሌሎችን አየወደደ በፍቅር ክልል በሚኖርበት ጊዜ ሰይጣንም ሆነ ክፉ ሰዎች በሚፈጥሩት ውጫዊ ሁኔታ እንዳይኖወጥ መንፈስ ቅዱስ ውስጣዊ ሰላምና ደስታን ይሰጠዋል። ምንጩ መለኮት የሆነው ይህ ደስታ በአስቸጋሪ ሁኔታዎች ውስጥ ስናልፍ ልባችን በደስታ እንዲሞላና እንዲጠበቅ ያደርጋል (2ቆሮ 6፥10፤ ፈል 4፥7)።

ደስታ የመንፈስ ፍሬ እንደ መሆኑ በውጫዊ ሁኔታዎቻችን ላይ የተመሠረተ አይደለም። እንዲህ ዓይነቱ ደስታ በመንፈስ ቅዱስ አማካይነት በውስጣችን ሰለሚጉሰብት በመክራ ውስጥ እንኳ ይጸናል። ሐዋርያው ጳውሎስ ለተሰሎንቄ ክርስቲያኖች ሲጽፍ ይህን በመገንዘብ ነበር፤ "እናንተ ቃሉን በብዙ መክራ ከመንፈስ ቅዱስ ደስታ ጋር ተቀብላችሁ" (1ተስ 1፥6)። የመንፈስ ፍሬ የሆነው ደስታ ዓለም ልትሰጥ ከምትችለው ደስታ የላቀ ነው። በእግዚአብሔር በማመናችን የምናገኘው በመሆኑ ዓለም ከምት ሰጠው ፈጽሞ የተለየ ነው (ሮሜ 15፥13)።

12.1.3 ሰላም

ሰላም ማለት ታላቅ ፀጥታ (እርጋታ) ማለት ነው። ይህም አንድነትን ገብረትንና በእግዚአብሔር መታመንን ያመለክታል። ይህ የመንፈስ ፍሬ የሆነው ሰላም ሁል ጊዜ ከራሳችን ጋር ከሌሎችና ከእግዚአብሔር ጋር ባለን ግንኙነት የሚታይ ነው። ወደ ራሳችን ወደ ሌሎችና ወደ እግዚአብሔር ባለ ግንኙነት ሁል ጊዜ ገሊናችን የሚታወክብን ከሆነ የመንፈስ ፍሬ የሆነው ሰላም አለን ለማለት ያጠራጥራል። ከማንም ጋር በሰላም መኖር እንዳለብን የእግዚአብሔር ቃል ያስተምራል (ዕብ 12፡14)። ከሰው ሁሉ ጋር በሰላም መኖር አዳጋች ነው። መንፈስ ቅዱስ ይህን ፍሬ በሕይወታችን ሲያፈራ ግን ጠላት በሆኑብን ሰዎች መካከል የሰላም ሰንደቅ ያደርገናል። ይህም ከእግዚአብሔር ጋር ትክክለኛ ገብረት የመመሥረታችን ውጤት ሲሆን ሰላም ከፍቅርና ከደስታ ጋር ሌሎቹን የመንፈስ ፍሬ በሕይወታችን እንዲያድጉ ያደርጋል።

በገላትያ ይኖሩ የነበሩ ክርስቲያኖች በመካከላቸው ገብቶ ከነበረው ከሐሰት ትምህርት የተነሳ በመካከላቸው ግጭት ተፈጥሮ ነበር (ገላ 5፡15)። ከመንፈስ ፍሬ ይልቅ የሥጋ ሥራ (ጥላቻ ክርክር ቅንፃት ራስ ወዳድነትና ምቀኝነት) በመካከላቸው ነበር። ያለ ምንም ጥርጥር ገላትያውያኑ ገብረትን አንድነትንና የመንፈስ እርጋታን የሚያመጣው የመንፈስ ፍሬ የሆነው ፍቅር ደስታና ሰላም ጎድጓዳቸው ነበር። ገብረታቸውንና አንድነታቸውን ለመጠ በቅ ግን ይህ የመንፈስ ፍሬ የሆነው ሰላም ያሰፈልጋቸው ነበር።

ያለ እርሱ በቅዱሳን እንድንት ውስጥ እርጋታ (ሰላም) የለም። የሰላም ሰው ከሆንን የፈለግነውን ለማድረግ እንደማንችል እንገነዘባለን። ሰላማዊ ለመሆን ሰዎችን መረዳትና ልዩነቶች ባሉበት ደግሞ የራስን አቅጣጫ የመለወጥ ፈቃደኝነትን ይጠይቃል። በባሕርያችን በባል ክርስቲያኖች ሰንሆን ልዩነቶቻችንን በአግባብ በመያዝ እርስ በርሳችን መከባበርና መቀበልን እንማራለን (ኤፌ 4፡3-4)።

12.2 የአማኞችን የእርስ በእርስ ግንኙነት የሚገልጥ የመንፈስ ፍሬ

12.2.1 ትዕግሥት

ትዕግሥት የሚለው ቃል በግሪኩ "ማክሮቶምያ" ማለት ሲሆን በትዕግሥት መጽናትንና መረጋጋትን ወይም ደግሞ ባለ መሰልቸትና ባለ መታከት ከግብ መድረስን ያመለክታል። ከእግዚአብሔር የባሕርይ መገለጫዎች አንዱ ትዕግሥት ነው። እግዚአብሔር በኅጢአተኞች ላይ ቶሎ መፍረድ ሲችል በባሕርይው ይታገሣል (ዘፀ 34፡6 ዘጎ 14፡18 መዝ 86፡15 ሮሜ 2፡4)። ልክ እንዲሁ መንፈስ ቅዱስ ይህን የመንፈስ ፍሬ የሆኑትን ተግባራት በውስጣችን ፍሬ እድርጎ ሲያመጣው ሰዎችን እንታገሣለን በመክራ ውስጥም ጸንተን እንቆማለን (ሮሜ 5፡3-4 ኤፌ 4፡2)። በእስቸጋሪ ሁኔታ ውስጥ እጅ አንሰጥም (አንንበረከክም)። የትዕግሥት ጽናት በውስጣችን የሚያድረው በመክራችን ውስጥ ነው። መክራዎቻችን በእያንዳንዱ ቀን የየራሳቸው ቀለም ቢኖራቸውም ነገር ግን ክርስቶስን ወደ መምሰል የሚያደርሱን የእድገት ምክንያቶች ናቸው (ያዕ 1፡2-3 ደኅ 1፡5-8)።

12.2.2 ቸርነትና በጎነት

ቸርነት "ክርስቲስ" ከሚለው የግሪክ ቃል የመጣ ሲሆን ለጋህነትን ርኅሩኅነትንና መልካምነትን ያሳያል። በጎነት የሚለው ደግሞ "አጋቶሱኒ" ማለት ነው። ይህም መልካም የሆነ ነገር ሁሉ ማድረግን የሚያመለክት ነው (ሮሜ 15፡14 ኤፌ 5፡9 2ተሰ 1፡11)።

ቸርነትና በጎነት ፍቅርን በተግባር የማሳያ (የመግለጫ) መንገዶች ናቸው (1ዮሐ 3፡16-17)። ፍቅር ያለው ክርስቲያን በሚቃወሙት ላይ ከፋ ነገር አያደርግም። እጅግ የሚጎዳ ነገር ባደረጉበት ሰዎች ላይ እንኳ ደግኖ ለጋስ ይሆናል። ይሁን እንጂ ለሰዎች በጎና ቸር ሆነን በምንገኝበት ነገር ሕግን ተላላፊዎች ሆነን መገኘት የለብንም። ቸርነት የጽድቅን ሚዛን ማጓደል የለበትም። እግዚአብሔር ፍቅሩን ሲገልጽልን ጽድቁን ጠብቆ ነው (ሮሜ 3፡26 ሮሜ 2፡4 1ተሰ 22)።

የመንፈስ ፍሬ በክርስቲያን ስብእዊ ባሕርይ ዝንባሌያችን ላይ የሚታዩ ሲሆኑ እነርሱም በመልካም ምግባርቻችን ይገለጣሉ።

12.3 ለአማኝ የየአለት ኑሮ መመሪያ የሚሆን የመንፈስ ፍሬ

12.3.1 እምነት(ታማኝነት)

ታማኝነት የሚለው ቃል በግሪኩ "ፒስቲስ" የሚል ሲሆን በጥንት ግሪካውያን ዘንድ ቃሉ በአብዛኛው ጥቅም ላይ የዋለው የአንድን ሰው ታማኝነት ወይም እምነት የሚጣልበት ወይም ደግሞ ሊደገፉት የሚችል ዓይነት ሰው ሆኖ መገኘትን ለማሳየት ነው። ይህ ደግሞ እንደ ሌሎች ሁሉ የእግዚአብሔር ባሕርይ ዓይነት ነው። እግዚአብሔር በባሕርይው ታማኝ ነው። ማንም ሰው እምነት ሊጥልበት ይችላል። እኛ በመንፈስ ለንኖርና ይህ ፍሬ በሕይወታችን ሲታይ በእግዚአብሔርና ክስዎች ጋር ባለን ግንኙነት ታማኞች እንሆናለን። ለክርስቲያን በየትኛውም አቅጣጫ ቃልን አለመጠበቅ ታማኝነትን ማጉደል ነው። እንዲህ ዓይነቱ ጠባይ ቢገኝብን ከአርጌ ማንነታችን የሚፈልቅ እንጂ ከመንፈስ ቅዱስ አይደለም።

በቸርነት ውስጥ መራርነት የለም። ይህን ይበልጥ እንድንገነዘብ የሚረዳን ሐዋርያው ዳውሎስ በኤፌ 4፥31-32፤ 5፥1-2 ከጻፈው ሐሳብ ላይ ነው። መስዋዕታዊነት ያለበት ኑሮን ለሌሎች አንዴት መኖር እንዳለብን ምሳሌ የሚሆን ክርስቶስ ኢየሱስ ነው። በቀደመው ኪዳን ይቀርብ የነበረው መስዋዕት መልካም መዓዛ አንዳለው አልተገለጸም። ኢየሱስ ክርስቶስ ግን ራሱን ለመስቀል ሞት በቸርነት (በደግነት) ስለ ሰጠን የእርሱን መስዋዕትነት "መልካም መዓዛ" ተብሏል። ኢየሱስ ክርስቶስ አንዳችን ለሌላችን ልናደርገው ስለሚገባ ቸርነት ምሳሌያችን ነው። ይህንንም ቸርነት ጌታ በማዳኑ ገይል እንድንቀምሰው አድርገናል (1ኛው 2፥3)። እኛም ይህን በመንፈስ ቅዱስ በኩል በባሕርያችን አፍርተን ሌሎች እንዲቀምሱት እግዚአብሔር በመስቀል ላይ የሠራው ሥራ ግድ ይላል። እኛ ክርስቲያኖች ቸርና ጠንካራ የሆነ በጉነት ያለፈ ልገናል።

ታማኝነት እንደ መንፈስ ፍሬ ከሥነ-ምግባር ሕግ ጋር የተያያዘ ነው። ይህ ፍሬ በክርስትና ለንኖር በቃልና በተግባር ገላፊነት እንዲለማን ያደርጋል። በዓለም ውስጥ እንዲህ ዓይነቱ ገላፊነት የለም። እኛ በክርስቶስ አምነን የዳንን ክርስቲያኖች ግን የታማኝነት ፍሬ በውስጣችን ስላለ ከዓለም የተለየ ነን። መንፈስ ቅዱስም ሁል ጊዜ ታማኞች ሆነን እንድንኖር ገይልን ይሰጠናል። ነገር ግን ለአንድ ሰው በአንድ ነገር ላይ ቃል ገብተን የገባነውን ቃል ለመፈጸም ካቃተን የመንፈስ ፍሬ ማፍራት አልቻልንም ማለት ነውና በመንፈስ መኖር በመንፈስ መመላለስም ይጠበቅብናል።

12.3.2 ገርነት

ገርነት በግሪኩ "ፕራኦተስ" ማለት ነው። ይህ ቃል ከድርጊት ይልቅ ውስጣዊ ባሕርይን አመልካች በመሆኑ ከሌሎች ባሕርያት ይልቅ ለመግለጥ አስቸጋሪ እንደሆነ ምሁራን ይስማማሉ። እንዲያው በጥቅሉ ግን ቃሉ ለእግዚአብሔር ፈቃድ የመገዛት የመማርንና ለሌሎች ሰዎች የማሰብን ልብ ያመለክታል። እንዲህ ዓይነት ባሕርይ ያለው ሰው ለሌሎች ሞኝ ሊመስል ይችላል። ነገር ግን በመንፈስ ፍሬ የተሞላ ልብና አስተሳሰብ ያለው በመሆኑ መንፈሱ ለእግዚአብሔርና ለሰዎች ምቹ ነው። ሙሴ የዋህ የእግዚአብሔር ባሪያ (አገልጋይ) ነበር (ዘኁ 12፥3)፤ ኢየሱስም "እኔ የዋህ በልቤም ትሁት ነኝ" ሲል ለተከታዮቹ ተናግሯል። ይሁን እንጂ ማንም ሞኝ ሊላቸው አይችልም። የዋህ (ገር) ክርስቲያን ትዕቢተኛና የሚጋፋ ልብ ያለው አይደለም፤ የእግዚአብሔርን ፈቃድ ለመፈጸም ይጥራል። በውበጡ ያለውንም ርኩሰትና ክፋት አስወግዶ ነፍሱን ማዳን የሚችለውን የእግዚአብሔርን ቃል በትህትና ይቀበላል (ያዕ 1፥21)።

ገርነት ተብሎ በአማርኛው ቃል የተተረጎመው የመንፈስ ፍሬ በግሪኩ ቃል በልብና በአእምሮ መንፈሳዊ ባሕርይን መላበስንና ፍቅርንም በተግባር የሚገልጥ መሆኑንም ልብ ማለት ያሻል። በገላ 6፥1 ላይ በገጢአት ስለ ደከመ ወንድም ሲናገር "በገርነት ልትመልሱት ይገባል" ይላል። እንዲህ ዓይነቱን ባሕርይ መላበስ ፍቅርን በተግባር ለመግለጥ የክርስቶስንም ሕግ ለመፈጸም ይረዳል። እንደ ዳውሎስ

ነገረ መለኮት መንፈሳዊ መሆን ማለት የገርነት ባሕርይ ተላብሶ ለሌሎች ፍቅርን በማሳየት የክርስቶስን ሕግ መፈጸም ነው።

12.3.3 ራስን መግዛት

ክርስቲያን በየትኛውም ነገር እራሱን በመግዛት እንዲኖር የእግዚአብሔር ትእዛዝ ነው (ቲቶ 2፡11-12)። የመንፈስ ፍሬ የሆነው ራስን መግዛት ለክፉ ፍላጎት ወይም ደስታ ራስን መካድ (በቁጥጥር ሥር ማስገባት) ነው። ራስን መግዛት በግሪኩ ቃል "ኢንክራትያ" ማለት ሲሆን ዋና ሐሳቡም በጥንካሬና በመንፈስ ቅዱስ ንይል ራስን መቆጣጠር መግራት የሚለውን ትርጓሜ ያሳያል (ሐዋ 24፡25፤ ገላ 5፡22፤ 2ጴጥ 1፡6)። "ኢንክራትያ" የሚለው የግሪክ ቃል ግሥ ደግሞ ሽልማትን ለማግኘት ሲባል የሚደረግ የሰጋርት ሥነ ሥርዓት ጋር ተያይዞ በ1ቆሮ 9፡25-27 ባለው ክፍል ራስን መግዛት ምን ማለት እንደሆነ ተብራርቷል። የፍትወት ፍላጎትን ከመቆጣጠር ጋርም ተያይዞ በ1ቆሮ 7፡9 ላይ ተቀምጧል። ይህን ቃል ሰፋ ባለ ትርጓሜው እንመልከተው ቢባል በፍትወት ፍላጎት ብቻ ሳይሆን በመብልና በመጠጥ እንዲሁም በቁጣም ልክኛ መሆንን ያመለክታል።

በእግዚአብሔር ጸጋ በመንፈስ ቅዱስ መለወጥን ባገኘ አማኝ ሕይወት ውስጥ የመንፈስ ቅዱስ ፍሬ መታየት አለበት። ነገር ግን ይህን ፍሬ አማኝ ማፍራት የሚችለው የሕግን ሥራ በመፈጸም ሳይሆን ለአዳኝው የእግዚአብሔር ጸጋ በእምነት ራስን በመስጠትና በመንፈስ ቅዱስ ላይ በመደገፍ ነው። ሕጉ ፍሬ ለማፍራት አቅምን አይሰጥም፤ የመንፈስ ፍሬ በሕይወታችን ሲገለጥ ግን ሕጉ ይፈጸማል። ይህም የሚሆነው ፈቃዳችንን አንቅተን ከመንፈስ ቅዱስ ጋር በመተባበር እንጂ አሮጌው ማንነት እንዲሰለጥንብን በማድረግ አይደለም።

ሐዋርያው በቁጥር 24 ላይ "የክርስቶስ ኢየሱስ የሆኑት ሥጋን ከክፉ ምኞቱና መሻቱ ጋር ሰቅለውታል" ይላል። ይህ በገላ 2፡20 ላይ ከተገለጸው ሐሳብ ጋር እንደ ዓይነት ነው፤ ወይም ደግሞ እንደ ዓይነትነት ያለው የማይደጋገም እውነታ ነው። የክርስቶስ ኢየሱስ የሆንን ከእርሱ ጋር እንደ ተሰቀልን ተቆጥረናል። ይህን እውነት

በእምነት ተቀብለው በፊቱ ተቀባይነት ሲያገኙ በመንፈስ እማካይነት በሕይወታቸው እውን ያደርገዋል። በክርስቶስ ያመንን ከሞቱና ከትንሣኤው ጋር ተባብረናል (ሮሜ 6፡1-7)። ሆኖም ይህን ታሪካዊ እውነታ በሕይወታችን እየተለማመድን የምንመጣው የኅጢአት ሥጋ ይሻር ዘንድ አሮጌው ማንነታችን ከክርስቶስ ጋር እንደ ተሰቀለን ለኅጢአት ሞተን በክርስቶስ ኢየሱስ ለእግዚ አብሔር ሕያው እንደ ሆንን በእምነት ስንቆጥርና ብልቶቻችንን የጽድቅ የጦር እቃ አድርገን ስናቀርብ ነው (ሮሜ 6፡6-14)።

እንግዲህ ጳውሎስ "በመንፈስ ስለ መመላለስ" ለገላትያ ምእመናን ያነሣውን ሐሳብ በዝርዝር ከተናገረ በኋላ ሐሳቡን ለማጠቃለል "በመንፈስ የምንኖር ከሆንን በመንፈስ እንመላለስ" ይላቸዋል (ገላ 5፡25)። በመንፈስ ቅዱስ ዳግመኛ ልደትን አግኝተን መንፈሳዊ ሕይወት አለን የምንል ከሆነ በመንፈስ ቅዱስ ቁጥጥር ሥር ልንኖር ይገባል ማለቱ ነው።

ይህ ማሳሰቢያ በዚህ ዘመንም ለምንኖር አማኞች ጠቃሚ ነው። በመንፈስ ቅዱስ ዳግመኛ ልደት አግኝተን መንፈሳዊ ሕይወት አለን የምንል ከሆነ ያን ሕይወት በኑሮአችን ማሳየት አለብን። ነገር ግን በመንፈስ ቅዱስ መለወጥን አግኝቻለሁ እያልን ባሕርያችን በመንፈስ ፍሬ ሳይሆን በሥጋ ሥራ የተሞላ ከሆነ በከንቱ ውዳሴ መሞላት ነው (ገላ 5፡26)። ስለዚህ የክርስቶስ ሕይወታችንን በመልካም አኗኗርና ባሕርይ መግለጥ ይጠበቅ ብናል።

የክርስቶስ ሕይወትን የጀመርነው በእግዚአብሔር ጸጋ ነው። መንፈሳዊ ፍሬ እያፈራን በቅድስና የምንኖረውም በእግዚአብሔር ጸጋ ነው። የዚህን መለኮታዊ ጸጋ አሠራር ለሰማመንና በሕይወታችን ያለማስተናገድ ውድቀት ነው። ከውድቀት ለመጠበቅ በዚህ ጸጋ ላይ መደገፉ አማራጭ የሌለው ነገር ነው።

13. መንፈሳዊነትን በኑሮአችን ማሳየት (ገላ 5፡26-6፡10)

በምእራፉ አከፋፈል በቁጥር 26 ላይ የተቀመጠው ሐሳብ በምእራፍ 6፡1 ላይ መቀመጥ እንደ ነበረበት ብዙዎች ይስማማሉ። እኛም

በምእራፍ 5፥26 ላይ የተቀመጠው ሐሳብ በምእራፍ 6፥1-10 ከተቀመጠው ጋር በማያያዝ እንመለከተዋለን። ጳውሎስ በቁጥር 26 ላይ ከመንፈስ ቅዱስ ሰላልሆነ የአማኞች ባሕርይ ይናገራል። እንዲህ ዓይነቱ ባሕርይ በክርስቲያኖች ሕይወት ውስጥ ቢኖር እንዳንዶች ራሳቸውን ከሌሎች በላይ ከፍ ሲያደርጉ (የተሻሉ መስለው ለመታየት ሲሞክሩ)፤ ሌሎች ደግሞ እንዲህ ዓይነት ባሕርይ ላለው ሰው የግድ ምላሽ ለመስጠት ሲሞክሩ በውስጣቸው የቅንዓት ስሜት ይፈጠራል። በትምክህትና በቅንዓት ባህርይ ለጥል መነሣሣት የሥጋ ሥራ እንጂ የመንፈስ ፍሬ ባለ መሆኑ ከሕይወታችን ሊወገድ ይገባል። የትክክለኛ ክርስቲያኖዊ ባሕርይ መገለጫ እርስ በእርስ በትምክህትና በቅንዓት መነሣሣት ሳይሆን እርስ በእርስ መደጋገፍ ነው።

በአዲስ ኪዳን መጻሕፍቶች ውስጥ ከተገለጡት ቁልፍ ቃላት ውስጥ አንዱ "እርስ በእርሳችሁ" የሚለው ነው። ከብዙ በጥቂቱ እርስ በእርሳችን እንድንዋደድ፤ አንዱ ለሌላው እንዲጸልይ፤ እርስ በእርሳችን እንድንመካከር፤ እርስ በእርሳችን እንድንከባበርና እንግድነትን እንድንቀባበል ታዘናል (ሮሜ 12፥10፤ 1ተሰ 5፥11፤ 1ጴጥ 4፥19፤ ያዕ 5፥16)።

በዚህ በያዝነው ክፍል ደግሞ ጳውሎስ "አንዱ የሌላውን ሽኩቻ ይሸከም" ይላል (ገላ 6፥2)። ይህ ክፍል በመንፈስ ቅዱስ የሚኖርና የሚመላለስ አማኝ ሌሎች ክርስቲያኖችን እንዴት ሊያገለግላቸው እንደሚገባ ያሳስባል። ሐዋርያው በዚህ በያዝነው ክፍል (ገላ 6፥1-10) ውስጥ ከሌሎች ጋር ስንኖር ልንፈጽመው ስለሚገባ ሁለት አገልግሎቶች ይናገራል። እነርሱንም ከዚህ በመቀጠል እንመስ ክታለን።

13.1 የሌሎችን ሽኩቻ መሸከም (ገላ 6፥1-5)

ጳውሎስ በቁጥር 1 ላይ "አንድ ሰው በኃጢአት ውስጥ ገብቶ ቢገኝ፤ መንፈሳውያን የሆናችሁ እናንተ በገርነት ልትመልሱት ይገባል" ይላል። በዚህ ቁጥር ላይ "በገጢአት ውስጥ ወድቆ ቢገኝ" የሚለው ሐረግ በግሪኩ ድንገተኛ የሆነ መውደቅ እንጂ አውቆ አለመታዘዝን አያመለክትም። ክርስቲያን በድንገት በገጢአት ይወድቃል እንጂ አቅዶ በገጢአት አይመላለስም። በውስጡ ያለው መንፈስ ቅዱስ

ስለሚወቅሰው ንስሐ በመግባት መመለስ ይፈልጋል። በዚህን ጊዜ እንደማይረባ ዕቃ ከቅዱሳን ገብረት ከማስወገድ ይልቅ "በገርነት መንፈስ ልንመልሰው" ይገባል።

ይህ "በገርነት ልትመልሱት ይገባል" የሚለው ሐረግ በግሪኩ ግሥ የተሰበረን አጥንትና የተበታተነን መረብ መልሶ መገጣጠምን የሚያመለክት ነው። በገጢአት የወደቀ ወንድም አጥንቱ እንደ ተሰበረ ሰው ስለሆነ መጠገን ያስፈልገዋል። ጳውሎስ ይህን ነገር ማድረግ ስለሚገባቸው ሰዎች ሲናገር "መንፈሳውያን የሆናችሁ" ይላል። ሐዋርያው እንዲህ ሲል እንደ ወደቀው ወንድም በገጢአት ያልተጠላለፋችሁ ማለቱ ነው። ይህም በመንፈስ ቅዱስ እየተመሩ ትክክለኛ ሕይወት ያላቸውን አማኞች ሁሉ ያመለክታል። በመንፈስ ቅዱስ እየተመሩና በጸጋ ነፃነት የሚኖሩ አማኞች፤ በገጢአት የወደቀን አማኝ በገርነት መንፈስ የመመለስ ገላፊነት ተጥሎባቸዋል። የተጠራነው አንጻችን ሌላውን በፍቅር ልናገለግል ነው (ገላ 5፥13)። ኢየሱስ ክርስቶስ የገጢአተኞች አገልጋይ ነበር (ማር 2፥13-17)። ይሁን እንጂ ገጢአተኞችን በማገልገሉ ከፈሪሳውያን ነቀፌታ ደርሶበታል። ልክ እንዲሁ በገጢአት የወደቁ ወንድሞችን ለናገለግል፤ በሕግ አክራሪዎች ነቀፌታ ሊደርስብን እንደሚችል አውቀን ራሳችንን ለነቀፌታቸው ማዘጋጀት አለብን። በእግዚአብሔር ቤት በሕግ ሥራ ለመጽደቅ የሚሞክሩ ሰዎች እንዲህ ዓይነትን ወንድም ይኮንኑታል እንጂ አይረዱትም። ሕግ አክራሪዎች ደስታቸው የሰው ውድቀት እንጂ መነሣት አይደለም።

ጳውሎስ ገላ 5፥26 ላይ የተግሣጽን ቃል የተናገረው ለዚህ ነው። በመንፈስ የሚኖር ክርስቲያን ከሌሎች ጋር አይወዳደርም ወይም ሌሎች የእርሱን ያህል እንዲሆኑ አይጎተጉትም። በሕግ ሥራ እንደሚጸድቁ የሚያምኑ ግን፤ የሚኖሩት በውድድርና ራሳቸውን ከሌሎች ጋር በማነጻጸር ስለሆነ፤ የሌሎች ውድቀት የልብ ደስታ ይሰጣቸዋል። የኑሮ ዘይቤያቸውም ሆነ ዓላማቸው ሁል ጊዜ የራስን ጽድቅ በወደቀው ላይ መግለጥ ነው።

ጳውሎስ ግን መንፈሳውያን የሆናችሁ "አቅኑት" (መልሱት) ብሎ ያዘባቸዋል። የወደቀ ክርስቲያን እውነተኛ ረዳት ካገኘ በንስሐ

ይመለሳል (ምሳ 24+16)። በጎጢአት የወደቁ ቅዱሳን የእግዚአብሔር ቃል ምክርና የጸሎት እገዛ (ድጋፍ) ያስፈልጋቸዋል። ስለዚህ መቅረብ ያለባቸውን በፍቅርና በየዋህነት መንፈስ ነው። በጳውሎስ አጻጻፍ በፍቅርና በየዋህነት መንፈስ መቅረብ ማለት ያለ ትዕቢትና ያለ ጭክና መቅረብ ማለት ነው። አንድ ክርስቲያን በጎጢአት ሲወድቅ የሚያስፈልገው በሠራው ጎጢአት መኮነን ሳይሆን ገርነት ነው። በእርግጥ በጎጢአት የወደቀው ሰው በሠራው ጎጢአት ፀፀትና የንስሐ መንፈስ ካልታየበት የቤተክርስቲያን ጉባኤ ሊያውቀውና የተግሣጽ ርምጃ ተወስዶበት ከጎበረት ሊገሰል ይገባል። በንስሐ መመለስ በሚፈልግ ሰው ሕይወት ግን ከተግሣጹ ቀጥሎ በሕይወቱ ሥራ የሚሠራው የእኛ እርሱን በፍቅርና በየዋህነት መንፈስ ማቅናት ነው። በራሳቸው ጽድቅ ለመጻን የሚፈልጉ ሰዎች ግን እንዲህ ዓይነት ሰዎችን ለማቅናት ልቡና ጊዜው የላቸውም።

በጎጢአት የወደቀን ወንድም "በገርነት መንፈስ" ማቅናት የእርስ በእርስ ሽክም መጋራትና የክርስቶስን ሕግ መፈጸም ነው (ገላ 6+2)። በዚህ መልእክት ውስጥ የክርስቶስ ሕግ ፍቅር ነው (ገላ 5+13)። በክርስቶስ አንድ ሆነን ሰንኖር አንጻችን የሌላችንን ሽክም ልንሸክም ታዘናል። ሆኖም ስለ ሽክም ሲነሣ ሐዋርያው በዐውደ ምንባቡ ውስጥ ስለ ሁለት ዓይነት ሽክም ይናገራል። ይህም በቁጥር 2 ላይ "እያንዳንዱ የአንዱን ሽክም ይሸክም" የሚለውና በቁጥር 5 ላይ "እያንዳንዱ የራሱን ሽክም ሊሸክም ይገባዋል" የሚለው ነው። በቁጥር 2 ላይ የተገለጠው የሽክም ዓይነት በአንዲት ቤተ ክርስቲያን ውስጥ በጋራ የምንሸክመው ሲሆን በቁጥር 5 ላይ የገለጠው ግን በግላችን የምንሸክመው ነው። ትኩረት ወደ አደረግንበት ቁጥር 2 ሐሳብ ሰንመጣጥ በአንዱ ላይ የወደቀውን ሽክም እንደ ቤተ ክርስቲያን የእያንዳንዱን ሰው መጋራት ያመለክታል።

አንድ ወንድም በጎጢአት ሲወድቅ ሰብዕናውን የሚነካ ውርድ በእርሱ ላይ ይሆናል። በዚህም ምክንያት በቤተ ክርስቲያንና በእያንዳንዳችን ላይ ከብራችንን የሚነካ ውርድ ይመጣል። በዚህ መንገድ ወንድማችን ቤተክርስቲያንን ይበድላል። እንግዲህ የክርስቶስን ሕግ ለመፈጸም ይህን ወንድም የምንሸክመው በዚህ ጊዜ ነው። እያንዳንዳችን የአንዱን ሽክም ሰንሸክም፤ ስለ ወንድማችን

የሚመጣብንን ችግር ሁሉ እንቀበላለን። ክርስቶስ እኛን ለማጻን ያደረገው ይህንን ነው። ይህን ካደረግን የክርስቶስን ሕግ እንፈጽማለን (ዮሐ 15+12)።

በማንኛውም ዓይነት በደል ውስጥ የተገኘን ሰው ማቅናት ከፍተኛ የሆነ ፍቅርና ብርታት የሚጠይቅ ነው። በወንጌል ሥርጭት የጠፋትን ፈልጎ ወደ ክርስቶስ ማምጣት አስፈላጊ እንደሆነ ሁሉ፤ ድነት አግኝተው በመካከላችን በጎጢአት የወደቁትን መልሶ ማቅናት አስፈላጊ ነው።

በቅዱሳን መካከል በክርስቶስ የመስቀል ሞት እንደ ጸደቁ በመዘንጋት በራሳቸው መልካም ሥራ እንደ ተቀደሱ የሚያምኑ በበደል ውስጥ ከተገኙ ወንድሞች ይልቅ ራሳቸውን የተሻሉ አድርገው ያቀርባሉ። በገላትያ አብያተ ክርስቲያን ውስጥ በገባው ሐሰተኛ ትምህርት አእምሮአቸው የተያዘ እንዳንድ ወገኖች እንዲህ ሳያሰቡ እንደማይቀር ይገመታል። ይህ ትዕቢት በመሆኑ ሐዋርያው በቁጥር 3 እና 4 ላይ ያለውን ማስጠንቀቂያ ይሰጣል።

በጎጢአት የወደቀን ወንድም መልሶ ማቅናት የክርስቲያን ወንድሞችና እህቶች ጎሳፊነት ነው። ሆኖም እንዲህ ዓይነቱ ሥራ መሠራት ያለበት የራሱን ጽድቅ ከሌሎች ውድቀት ጋር በማወዳደር መሆን የለበትም። እንዲህ ዓይነቱ አስተሳሰብ ጎጢአት የሞላበት ነው። አንድ በጎጢአት የወደቀን ወንድም አግኝቶ የግል ጽድቅን እያሰቡ ራሱን ከእርሱ የተሻለ አድርጎ ማሰብ ትዕቢት ሲሆን የዚያን ወንድም ድካም አውቆ እንዲነሣ መርዳት ግን አንዱ የፍቅር መግለጫ ነው። "ነገር ግን ምንም ሳንሆን ትልቅ የሆነን ቢመስለን ራሳችንን እናታልላለን" ከዚህ ይልቅ እያንዳንዳችን በእግዚአብሔር ፊት ተጠያቂዎች እንደምንሆን በማወቅ ሥራችንን እንመርምር፤ በነገረ-ፍፃሜው በእግዚአብሔር ፊት ተመስጋኞች ወይም ተጠያቂዎች ነን (ሮሜ 14+12፤ 2ቆሮ 5+10)።

የወንድማችን ውድቀት ለእኛ ምንም አይጠቅመንም። ምክንያቱም እያንዳንዳችን ስለ ሥራችን በእግዚአብሔር ፍርድ ወንበር ፊት ቀርቦ መልሶ እንሰጣለን። እንደሥራችንም ፍርድ እንቀበላለን።

በለዚህ እያንዳንዱ በራሱ ሥራ ብቻ የሚጠየቅበት ጊዜ ስለሚመጣ በሌላው ወድቀት የሚፈርድ ልብ እንዳይኖረን ራሳችንን መመርመር ይገባል (1ቆሮ 11+28፤ 2 ቆሮ 13+5)። የሌሎች ወድቀት ለእኛ የትምክህት ምክንያት መሆን የለበትም። በራስ ጽድቅ መመካት የትዕቢት ገጢነት ነው (ሉቃ 11+14)።

13.2 መልካም ነገሮችን መከፋፈል (ገላ 6+6-10)

እንደ ገላትያ ምእራፍ 6 ትምህርት የሌላውን ሽክም በመሸከም የክርስቶስን ሕግ መፈጸም በገጢነት ውስጥ የገባን ወንድም በየዋህነት መንፈስ ማቅናት ብቻ ሳይሆን መልካም ነገሮችን መከፋፈል ጭምር ነው።

መንፈሳዊነትን በማሳበራዊ ሕይወት ከመግለጽ አንጻር የቃሉን አገልጋዮች በገንዘብና በሌላ በሚያስፈልጋቸው ነገር መርዳት አንዱ የክርስቲያኖች ተግባር ነው (ሮሜ 15+26-27)። የቃሉ አገልጋዮች (መጋቢዎች፣ አስተማሪዎችና ወንጌላውያን) መንፈሳዊውን ነገር ያካፍላሉ። ከእነርሱ መንፈሳዊውን የሚካፈሉ ምእመናን ደግሞ ቁሳዊውን ሀብት ማካፈል አለባቸው። ይህ ትምህርት በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ የትምህርት ሐሳብ ላይ የተመሠረተ ነው (ሉቃ 10+7)። ሐዋርያው ጳውሎስም ይህን ትምህርት አጽንኦት ሰጥቶ ተናግሮበታል (1ቆሮ 9+11-14)። ይህን ጉዳይ አስመልክቶ በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስም ሆነ በሐዋርያው ትምህርት ላይ በመቆም ነገሩን ተግባራዊ ማድረግ የአንዲት ቤተ ክርስቲያንና የምእመናን ድርሻ ነው።

ጳውሎስ መጋቢዎች፣ አስተማሪዎችና ወንጌላውያን (የቃሉ አስተማሪዎችና ሰባኪዎች) ኑሮአቸውንና ሕይወታቸውን በአግባብ እንዲመሩ በገንዘብ እንዲደገፉ አዟል። ሆኖም ይህን ትእዛዝ በመቀበል ተግባራዊ የሚያደርጉ ደግሞ ከፍተኛ በረከት እንደሚያገኛቸው ተናግሯል (ገላ 6+7-8)። ይህ ክፍል የሚናገረው የመዝራትንና የማጫድን ሕግ ነው። ሆኖም የምናጭደው ያንኑ የዘራውን ነው። ሰው ለንዴ ዘርቶ ገብስ አይጠብቅም። ደግሞም

የምናጭደው በዘራው መጠን ነው (2ቆሮ 9+6)። ይህ ሕግ ባይኖር "የምክንያትንና የውጤት አጠቃላይ መመሪያ" አይኖርም ነበር።

እግዚአብሔር ሠርተው ለሚኖሩ ሁሉ የሠሩበትን ያገኙ ዘንድ ይወዳል። በመልካም መሬት ላይ የሚዘሩትንም የዘር ገንዘብ በሚያገኙት ገንዘብ ውስጥ አስቀምጧል (2ቆሮ 9+10)። ሆኖም ይህን ገንዘብ በሁለት መሬቶች ላይ መዝራት እንደሚቻል ሐዋርያው ከቁጥር 7-8 ባለው ክፍል ይናገራል። እነዚህ ሁለት መሬቶች ሥጋና መንፈስ ናቸው። በገንዘባችን የሥጋን ወይም የመንፈስን ተግባር ልንፈጽም እንችላለን፤ ነገር ግን ሥጋውን ለማስደሰት የሚዘራገ በሰግብግብነትና በሥጋዊ ምኞት እሮጌውን ማንነት የሚያገለግል በመሆኑ የገጢነትና ተፈጥሮውን ዋጋ ያገኛል፤ እርሱም ሞት ነው። በአንጻሩ ደግሞ መንፈስን ለማስደሰት የሚዘራ ግን፤ የዘላለም ሕይወትን ያገኛል። ይህም እስከ ዘላለም ድረስ ይቀጥላል። እዚህ ላይ "የዘላለም ሕይወትን" ይወርሳል የሚለው ዐረፍተ ነገር ሰው ለቃሉ አገልጋዮች ገንዘብን በመለገሡ የዘላለምን ሕይወት እንደሚያገኝ የሚገልጽ ቃል አይደለም።

የዘላለም ሕይወት በክርስቶስ በማመን የሚገኝ ነው። መንፈስን ደስ የሚያሰኝ ሕይወት ለመኖር ግን የአገልጋዮችን ቁሳዊ (ምድራዊ) ፍላጎት ለመሙላት ቅዱሳን ገንዘባቸው ቢያካፍሉ ዋጋ ሰጧው እግዚአብሔር መንፈሳዊ ሕይወታቸውን የተትረፈረፈ ያደርገዋል። ክርስቲያን ሆነን ለንኖር በሥጋ ወይም በመንፈስ ልንዘራ እንችላለን። ዘሩ ከተዘራ በኋላ ግን በምንም ዓይነት መልኩ ውጤቱን መቀየር አንችልም። ለንዴን የዘራ ለንዴን እንጂ በቆሎን አያጭድም። ምን ጊዜም ቢሆን የምናጭደው የዘራውን ነው። ይህም የሚሆነው ለሰው ሁሉ እንደ ሥራው የሚከፍል እግዚአብሔር ተግባራችንን ስለሚቆጣጠር እንደ ተግባራችንም ትክክለኛ ዋጋ ስለሚሰጥ ነው። እግዚአብሔር ለሰው ሁሉ ተግባር ትክክለኛ ዋጋ የሚሰጥ ከሆነ ገንዘባችንን የት፤ ለምንና እንዴት መዝራት እንዳለብን ማወቅ ይኖርብናል።

ጳውሎስ በገላትያ 6+6-8 ላይ ባለው ክፍል ትእዛዝንና በትእዛዙ ሥር ያለን መመሪያ ከሰጠ በኋላ፤ በቁጥር 9 ላይ "በጎ ነገር ከግድረግ

አንታከት ተሰፋ ካልቆረጥን ጊዜው ሲደርስ መሽሩን እናጥጥላለን ይላል። ሁላችንም ክርስቲናን የጀመርነው በትጋትና በብርታት ነው። ነገር ግን በክርስቲና ውስጥ እየኖርን ልንታከት ወይም ልንደክም የምንችለበት ጊዜ ሊመጣ ይችላል። ሐዋርያው ግን "ተሰፋ ካልቆረጥን ጊዜው ሲደርስ መሽሩን እናጥጥላለን" በማለት የተናገረው ተሰፋ በጀመርነው መልካም ሥራ ውስጥ እንድንቀጥል ያደርገናል። አንድን ዘር በጥሩ መሬት ላይ ብንዘራ ወዲያውኑ ፍሬ ሊሰጠን እንደማይችል ሁሉ፤ ልክ እንደዚሁ የእግዚአብሔርን ቃል በማስተማርና በመሰበክ የሚያገለግሉ ወገኖችን በኑሮ ለመደገፍ የምንዘራውን የዘር መሽር ወዲያው ላንሰበሰብ አንችላለን። ዘሩ በቅሎ ፍሬ አስኪለጥ ድረስ ልንታገሠው ይገባል። እንዲህ ዓይነቱን የመዝራት ተግባር ላንታከት በየለቱ ብንፈጽም አንድ ቀን ምርቱን በሰፊው እንሰበሰባለን። በረከትን ማከፋፈል ቃሉን ከማስተማር ገንዘብንም ከመስጠት ሁሉ የላቀ ነው።

መልካምን ነገር እንድናደርግ የታዘዝነው ለቃሉ አስተማሪዎችና ለባኪዎች ብቻ አይደለም። ጳውሎስ ከአገልጋዮች ባለፈ መልኩ የክርስቲያኖች ርኅራኄ አልፎ መሄድ እንዳለበት ሲናገር "ለሰው ሁሉ፤ በተለይም ለእምነት ቤተሰቦች መልካም እናድርግ" ይላል ገላ 6፥10። እግዚአብሔር በገንዘባችን ሰዎችን ከመደገፍ አኳያ አድል የሰጠን፤ ለአገልጋዮች ብቻ ሳይሆን "ለሰዎች ሁሉ" ነው። የክርስቲያኖች የበረከት እጅ በእግዚአብሔር ቤት ያሉትን ዳስሶ በማገበረሰቡ ውስጥ ያሉትን ችግሮች እስኪነካ ድረስ ረዥም መሆን አለበት። እግሮቻችን ወደማያምኑት ይዘው መሄድ ያለባቸው የምሥራቾችን ቃል ብቻ ሳይሆን የዕለት ፍላጎታቸውንም ጭምር ነው። በልግሰናችን ውስጥ የሚገለጠው መልካም ምግባራችን የወንጌል ምስክርነታችንን ቀና ያደርገዋል። ሆኖም ከውጭው ይልቅ ለእምነት ቤተሰቦች አብልጠን ተገቢውን ርዳታ እንድናደርግ ታዘናል (ገላ 6፥10)። ጳውሎስ ለጢሞቴዎስ ስለ ሽማግሌዎች መበለቶችና ባሪያዎች ምን ማድረግ እንዳለበት በሰጠው ምክር "አንድ ሰው ዘመዶችን በተለይም የቅርብ ቤተሰቡን የማይረዳ ከሆነ ሃይማኖቱን የካደገ ከማያምንም ሰው ይልቅ የባሰና የከፋ" አንደሆነ ይነግረዋል። ሌሎችን ያለ መርዳት ሃይማኖትን መካድ ነው። ይህን እውነት

ሰንቆቻችን እናስተውለው ይሆን? ርዳታችን ለሌሎች ያለንን ፍቅርና እርስ በርስ ያለንን መተላለብ የሚገልጥ በመሆኑ የተቸገሩን መርዳት ታላቅ መንፈሳዊ አገልግሎት ነው (ሮሜ 15፥25-28)።

14. አዲስ ፍጥረት መሆን ከመገረዝ ይበልጣል (ገላ 6፥11-18)

ሐዋርያው ጳውሎስ የዐይን ታማሚ እንደ ነበረ ይገመታል (ገላ 4፥13)። ከዚህ የተነሣ ከምዕራፍ አንድ እስከ ምዕራፍ ስድስት ቁጥር ዐሥር ድረስ ያለውን ሐሳብ እርሱ በቃል እየተናገረ ሌላ ሰው ሳይጽፍለት እንዳልቀረ ይገመታል።⁶³ ሆኖም "እንዴት ባለ ታላላቅ ፈደላት በእጅ እንደ ጻፍኩላችሁ ተመልከቱ" ከሚለው ደግሞ የገላትያ ሰዎች የመልእክቱን ሐሳብ እንዲያገኙት ለማድረግ የማጠቃለያ አንቀጽን በሙሉ በገዛ እጁ በታላላቅ ፈደላት የጻፈው ራሱ ጳውሎስ እንደ ሆነ ከክፍሉ እንረዳለን።

ጳውሎስ ይህን ማጠቃለያ ሲጽፍ ሕግን በመጠበቅ እንደሚኖር ሰው አዲስ ፍጥረት በሆኑ ክርስቲያኖች መካከል አንድ የመጨረሻ ንጽጽር ለማድረግ በመፈለግ ይመሰላል። ይኸውም በክርስቶስ አዲስ ፍጥረት ሆኖ በመንፈስ ቅዱስ የሚመራ አማኝ እንደ ሕግ አክራሪዎች የሚኖረው ለሰው ምስጋና ሳይሆን ለእግዚአብሔር ክብር እንደ ሆነ በማሳየት ነው።⁶⁴

ቀደም ብለን በአምስቱም ምዕራፎች ውስጥ በቀጥታም ሆነ በተዘዋዋሪ እንደ ተመለከትነው በገላትያ አብያተ ክርስቲያናት ውስጥ ገብተው የነበሩ ሐሰተኛ መምህራን በዚያ ይገኙ የነበሩ አማኞችን ለአይሁድ የግርዘት ሥርዐት ሕግ እንዲገዙ ለማድረግ ይፈልጉ ነበር። ሐዋርያው ግን ይህን ጉዳይ ወሰደ ክርስቶስ ኢየሱስ በመስቀል ላይ ከሠራው ሥራና ከራሱ አገልግልት ጋር በማያያዝ ከቁጥር 12፥18 ስለ ሕግ

⁶³ Mac Donald William, *Believer's Bible Commentary, Old and New Testaments*, Printed in the United States of America pp 1897.
⁶⁴ James Buchanan, *Not Guilt*, Grace Publications Trust pp 80

አከራሪዎች ለሰ ክርስቶስ መስቀልና ሰለ ራሱ ይናገራል። ይህንን ከዚህ በታች በዝርዝር እንመለከተዋለን።

15. ሕግ አከራሪዎች (ገላ 6፡12-13)

ከኢየሩሳሌም የመጡት ሐሰተኛ መምህራን በገላትያ ይኖሩ የነበሩትን አይሁድ ክርስቲያኖች እንዲገረዙ ያስገድዷቸው ነበር። ይህን ያደርጉ የነበረው ውጫዊ በሆነ ነገር መልካም መለለው ለመታየት ነበር። እንዲህ ዓይነቱ አስተሳሰብና ድርጊት ለራስ ጥቅም እንጂ ለእግዚአብሔር ክብር የሚደረግ አይደለም። በመንፈሳዊ ነገራችንም ሆነ በእገልግሎታችን ተሳክተን ማየት መልካም ነው። ነገር ግን እነዚህን ነገሮች ለራሳችን የክብር ማግኛ መንገድ ካደረግናቸው ለህተት ነው። ወደ ገላትያ ቤተ ክርስቲያን የገቡ ሐሰተኛ መምህራን በገላትያ ይኖሩ የነበሩትን አይሁዳዊ ክርስቲያኖች ይገረዙ ዘንድ ያሰፈንቋቸው የነበረው ለራሳቸው ክብርን ፈልገው እንጂ ለእነርሱ አለበው አልነበረም። ልክ እንዲሁ ሰዎችን በእገልግሎታችን የምንፈልጋቸውም ሆነ የምናገለግላቸው የግል ፍላጎታችንን ለሚሟላትና ክብርን ለማግኘት አለበን መሆን የለበትም። እንዲህ ከሆነ ትልቅ ለህተት ነው። ሰዎችን ማገልገል ያለብን ክብርን ለማግኘት ብለን ሳይሆን ዋጋ ሰላላቸው ነው።

ሐሰተኛ አስተማሪዎቹ በገላትያ ይኖሩ የነበሩትን አይሁድ ክርስቲያኖች ይገረዙ ዘንድ ግድ ይሏቸው የነበረው ውጫዊ በሆነ ነገር ለመታየት (ክብርን) ለማግኘት በመፈለግ ብቻ ሳይሆን ለደትም እንዳይደርሰባቸው በማሰብ ጭምር ነበረ። ቁጥር 12 ላይ "ይህንም የሚያደርጉት ስለ ክርስቶስ መስቀል እንዳይሰደዱ ነው" የሚለው ለዚህ ነው። በዘመኑ ከአይሁድ ወገን የነበሩ አንዳንድ ክርስቲያኖች በክርስቶስ ላይ የግርዘት ሥርዓትን አስፈላጊነት ጨምረው ይሰብኩ ነበር። ይህን ያደርጉ የነበረው ክርስቶስን ከማይደግፉ አከራሪ የአይሁድ እምነት ተከታዮች ተቃውሞ ለመዳን በማሰብ ነበር። ጳውሎስ ግን ለደት የደረሰበት ሰው በሰብአዊ ማንነቱ አመጣጥሁ ብሎ ከሚያስበው የጽድቅ ሥራ ውጪ ያለውን የእግዚአብሔርን ጸጋና ድነት በመሰበኩ ነበር (ገላ 5፡11)። በየትኛውም ዘመን በየትኛውም ቦታ ይህን እውነት መለበክ መከራ አለበት።

"እኛ ክርስቲያኖች ለክርስቶስ መስቀል ልዩ ፍቅር አክብሮት አለን፤ ከዚህም የተነሣ ከተለያዩ ቁሳቁስ የተሠራን የመስቀል ቅርጽ በአንገትና ደረታችን ላይ እናደርጋለን። በጥንት ዘመን ይኖሩ ለነበሩ ክርስቲያኖች ግን "መስቀል" የክብር ጌጥ ሳይሆን የሞትና የውርደት ምልክት ነበር። አንድ የተከበረ ሮማዊ ዜጋ በማገበረሰቡ መካከል ከሰዎች ጋር ሲወያይ ወይም ሲጫወት መስቀል የነፍረትና የመናቅ ምልክት ስለሆነ በጨዋታውና በውይይቱ መካከል ስለ መስቀል ማንሳት ፈጽሞ የማይተታሰብ ነበር።"⁶⁵ ሐዋርያው ጳውሎስ ግን ክርስቶስን ካመነበት ጊዜ ጀምሮ ከክርስቶስ መስቀል ጎን በመሰለፍ ስለዚህ መስቀል ብዙ መከራና ሥቃይ ተቀብሏል (2ቆሮ 1፡8-9፤ 11፡22-29)። እነዚህ የአይሁድ እምነት ተከታይ የሆኑ ክርስቲያኖች ግን በክርስቶስ ላይ የመገረዝን አስፈላጊነት ጨምረው ይሰብኩ ስለ ነበር ከአይሁድ ህይማኖት ተከታዮች ምንም ዓይነት መከራና ችግር አይደርስባቸውም ነበር።

ሌላው ቁጥር 13 ላይ ከተቀመጠው ሐሳብ የምንመለከተው የእነዚህን ሰዎች ግብዝነት ነው። እነርሱ ስለ ራሳቸውና ስለ ሃይማኖታቸው ትምክህት ሲሉ የገላትያን ክርስቲያኖች እንደገረዙ ያስገድዱአቸው እንጂ የተገረዙት ራሳቸው እንኳ ሕግን የሚጠብቁ አልነበሩም። ዋና ዓላማቸው በህግ ሽፋን ሰዎችን ለራሳቸው መማረክ ነበር። በመንፈሳዊ ነገር ሽፋን ሰዎችን ለራስ ዓላማ መጠቀሚያ ማድረግ ከክርስቲያኖቹ ሥነ ምግባር ውጪ የሆነ አስነዋሪ ተግባር ነው።

16. የክርስቶስ ኢየሱስ መስቀልና ሐዋርያው ጳውሎስ (ገላ 6፡14-16)

ከአዲስ ኪዳን ጸሐፍት ስለ ክርስቶስ ኢየሱስ መስቀል በስፋት የተናገረ ሐዋርያው ጳውሎስ ነው። በዚህ በገላትያ መልእክት እንኳ ስለ መስቀሉ በቀጥታና በተዘዋዋሪ ሰድለት ጊዜ ተናግሮአል (ገላ

⁶⁵ እርሱት መውጣት ጽሁፍ በዋረን ደብልዩ ዌክሪቢ ትርጉም ጌቱ ግዛው ለሳታሚ አቡአይሊያ ለዲስ ለበባ ኢትዮጵያ

2+20-21I3+13I4+5I5+11I24I6+12-14)። ክርስቲናን ልዩ እምነት የሚያደርገው የክርስቶስ ኢየሱስ መስቀል ነው። የአይሁድ እምነት ተከታዮች በግዝረት ሲመኩ ሐዋርያው ጳውሎስ ግን በክርስቶስ ኢየሱስ መስቀል ይመካ ነበር።⁶⁶ ሐዋርያው በዚህ መስቀል ይመካ የነበረው የመስቀሉን ንይል ያውቅ ስለ ነበር ነው። ይህ ሰው በክርስቶስ እምነት ሕይወቱ ከመለወጡ በፊት በግማልያ እግር ሥር ቁጭ ብሎ ስለ አይሁድ ሃይማኖት የተማረ ጠንካራ ፈረሳዊ እንደሆነ እናውቃለን። ለዚህ ሰው ንፍረትን ውርደትን ሽንፈትንና ድካምን በመስቀል ላይ በመቀበል ስለ ሰው ልጆች ንጢአት የተደረገውን ምትካዊ የመስቀሉን ሞት መቀበል አስቸጋሪ ነው። ምክንያቱም የአይሁድ እምነት መሲህ እንደሚመጣ ይቀበላል እንጂ መሲሁ በውርደት እንደሚሞት አያምንም ነበርና ነው።⁶⁷

ጳውሎስ በመስቀል ላይ የሞተውን አዳኝ ይቀበላል ማለት ዘበት ነበር፤ ሆኖም በደማቅ በአዳኝ ሲነካ ግን የዚህ መስቀል ወዳጅ ሆኑ የመስቀል ሥነ መለኮት በሐዋርያው ጳውሎስ ሕይወት ውስጥ ትልቅ ቦታ ነበረው። ከዚህ የተነሣ የአይሁድ እምነት ተከታዮች በግዝረት ሥርዓት ሲመኩ እርሱ ግን የመስቀሉን ንይል ያውቅ ስለ ነበር በክርስቶስ ኢየሱስ መስቀል ይመካ ነበር።⁶⁸ መስቀሉ እርሱ "እኔ" እያለ ከሚኖርበት አዳማዊ ማንነትና ከዓለማዊ አሠራር ነጻ የወጣበት ንይል መሆኑን በመልእክቱ መስከሯል (ገላ 2+20I 5+24I6+14)።

እኛም ዛሬ እየኖርን ባለንበት የክርስቲናን ሕይወት ውስጥ ከአሮጌው አዳማዊ ማንነት ባሕርይና ከዚህ ዓለም ክፉ ሥርዓት ነጻ እየወጣን እግዚአብሔር የሚፈልግብንን ዓይነት ሕይወት መኖር የምንችለው ከንጢአትና ከዓለም ዕለት ዕለት ነጻ ለንወጣ የምንችልበትንም ጸጋና ንይል የምናገኘው በዚህ መስቀል ነው። በክርስቲናን ውስጥም ለንኖር ብለለታችን የሚለካው ለዚህ መስቀል በምንሰጠው ቦታ ነው።⁶⁹

⁶⁶ Cola R. Alan, *Tyndal New Testament Commentary Revised Edition, Galatians*, Published in the U.S.A and Canada by WM.B.Erdamans Publishing Co. p 232-233.
⁶⁷ ዝኒ ከማሁ
⁶⁸ ዝኒ ከማሁ
⁶⁹ ዝኒ ከማሁ

ጳውሎስ በክርስቲናን ውስጥ እግዚአብሔር የፈለገበትን ዓይነት ሕይወት መኖር የቻለው ስለ መስቀሉ በነበረው ግንዛቤና መስቀሉ በሕይወቱ ከፍተኛ ለፍራ በማግኘቱ ነበር። ለእኛም እውነታው ይኸው ነው። በዚህ መስቀል ላይ የተከናወነው ነገር ግንዛቤያችንን እየለወጠ ሲመጣና መስቀል የሚጠይቀንን ዋጋ ለመክፈል ፈቃደኞች ለንሆን እግዚአብሔር የሚፈልገውን ዓይነት ሕይወት እንኖራለን። በክርስቶስ ሞትና ትንሣኤ እግዚአብሔር ለእማኞች ሁሉ ነጻነትን አውጇል። ሆኖም ይህ ነጻነት በሕይወታችን ዕለት ተለት እውን ሊሆን የሚችለው ከዚህ መስቀል ጋር ባለን ግንኙነት ነው። እግዚአብሔር በመቀሉ ላይ ያከናወነው እውነት አእምሯችንን እየገዛ በመጣ መጠን ዓለምንና ሥጋን ድል እየነሣን እንመጣለን።

ለንጢአተኛ በንጢአትና በዓለም ላይ ድልን የሚሰጥ መስቀሉ እንጂ ሕግ አይደለም። በሕግ ውስጥ ሞት እንጂ ድልን የሚሰጥ ጸጋና ንይል የለም።⁷⁰ መስቀሉ የጳውሎስ የትምክህት ምንጭ የሆነው ከዚህ የተነሣ ነው።

17. በክርስቶስ አዲስ ፍጥረት መሆን (ገላ 6+15)

ግዝረት የአይሁዳውያን ሃይማኖት ሥርዓት ነው። ከዚያም በላይ የብሉይ ኪዳን ማህበረሰብ (የእግዚአብሔር ኪዳን ውስጥ የመግቢያ) መንገድም ነበር። አይሁዳውያን መምህራን ከዚህ ግዝረት ሥርዓት በመነሣት የትኛውንም መንፈሳዊ ነገር ይለኩ ጽድቅም ይገኛል ብለው ያስተምሩ የነበረው ከግዝረት ሥርዓት ሐሳብ ላይ በመነሣት ነበር። ክርስቶስ ኢየሱስ በመስቀል ላይ ስለ ሞተ ግን እግዚአብሔር አዲስን ንብረተሰብና ሥርዓት መስርቶአል (ሮሜ 2+28-29)። ጳውሎስ ለገላትያ ክርስቲያኖች የሚነግራቸው ይህ አዲስ ንብረተሰብ በክርስቶስ የመስቀል ሞት ከተገኘ በኋላ አይሁዳዊ ነትም ሆነ ሕግን በመጠበቅ የሚገኘውን የጽድቅ ፈላጊነት አቋም (legalism) አስተሳሰብ ምንም የማይጠቅም መሆኑን ነው። በእግዚአብሔር ፊት

⁷⁰ Luter Martine, *A Commentary on St. Paul's Epistiel to the Galatians*, Re printed Grand Rapids Kregel Publications, 1979, pp 520.

ተቀባይነት የሚያስገኝ ግንኙነት በክርስቶስ አዲስ ፍጥረት መሆን እንጂ መገረዝ ወይም የሕግ አክራሪነት ሕይወትና አስተሳሰብ መያዝ አይደለም።

እግዚአብሔር አምላክ በሰው ልጆች መካከል የተሰወጠ ሕይወት ማየት ይፈልጋል። ይህም የተሰወጠ ሕይወት ሊገኝ የሚችለው በክርስቶስ ኢየሱስ አዲስ ፍጥረት በመሆን ነው። ከዚህ ውጪ በመገረዝና ሕግን በመጠበቅ በሚገኘውን ጽድቅ ፈላጊነት አቋም አይገኝም። እውነተኛ የሆነ አዲስ ፍጥረት በገጠአቱ መት የሆነን የሰውን ልጅ ወደ ዘላለም ሕይወትና የእግዚአብሔር የጸጋ ልጅነት የሚያመጣ ነው። በመጽሐፍ ቅዱሳዊ አስተያየት ሁለት ዓይነት ግንኙነት አለ ይህም ፍጥረት ምድራዊና መንፈሳዊ ነው። ምድራዊ ፍጥረቱ ገጠአተኛ ባሕርይ በዘላለም ፍርድ ሥር ያለ በራሱ የምግባር ጥንካሬና ጎይል የሚታመን ነው። አዲሱ ፍጥረት ግን ክርስቶስ ኢየሱስ ገጠአት ባርነትና ከሕግ ርግግን የዋጀው ጽድቅና ቅድስና የተቆጠረበት ነው። ይህ ሰው በክርስቶስ የተሻሻለ አሮጌ ሰው አይደለም። በእምነቱ ለዘላለም ሕይወት የተለየ ነው። ከዚህ የተነሣ በባሕርይው የአሮጌው ሰው ጉድለቶች የማይታዩበት መንፈሳዊ ፍጥረት ነው (2ቆሮ 5:17)።

18. ሐዋርያዊ ቡራኬ (ሰላምና ምሕረት) (ገላ 6:16)

በገላትያ አብያተ ክርስቲያናት ገብተው የነበሩ ሐሰተኛ አስተማሪዎች በአይሁድ ሃይማኖት ሥርዓት ላይ በመቆም በተሰጣቸው ግዝረት ይመኩ ነበር። ጳውሎስ ግን ሊያስመክ የሚችለው የክርስቶስ መስቀል እንደ ሆነ የሚጠቅመውም መገረዝ ወይም አለመገረዝ ሳይሆን "በክርስቶስ አዲስ ፍጥረት መሆን እንደሆነ" የተናገረውን ተመልክተናል። በመቀጠል ግን "በዚህ ሥርዓት በሚመላለሱ ሁሉ ላይ በእግዚአብሔር እስራኤልም ላይ ሰላም ምሕረት ይሁን" በማለት ሐዋርያዊ ቡራኬውን ያስተላልፋል። በዚህ ቁጥር ላይ "በዚህ ሥርዓት በሚመላለሱ ሁሉ" ሲል በክርስቶስ አዲስ ፍጥረት በመሆን በሚመላለሱ ሁሉ ማለቱ ነው። እነዚህ ደግሞ በእምነት በእግዚአብሔር ጸጋ በመንፈስ ዳግመኛ የተወለዱና ልጅነትን ያገኙ ሲሆኑ በሕይወት ልምምዳቸውም በሕግ ሥራ ሳይሆን በክርስቶስ

መስቀል የሚመኩ ናቸው። እንግዲህ ሐዋርያው "ሰላምና ምሕረት ይሁን" የሚለው ለእነዚህ ነው። ይሁን እንጂ ሰላምና ምሕረት ይሁን ብሎ ዝም አሳለም። በገላትያ የነበሩ ቅዱሳን የእግዚአብሔር እስራኤልም እንደሆኑ ጨምሮ ተናግሮአል። በመንፈሳዊው ዓለም እይታ በአዲሱ ኪዳን ውስጥ የአብርሃም ልጅነት የእምነት እንጂ የሥጋ አይደለም። እግዚአብሔር አብርሃምን ሳይገረዙ በእምነት ለመሚጸድቁ ሁሉ አባት ያደረገው የአይሁድ ምልክት የሆነው የግዝረት ሥርዓት ከመመሥረቱ በፊት ነበር (ዘፍ 15-17)። እርሱ ከመገረዙ በፊት በእምነት ጽድቅ ተቆጠረበት ይህም ጽድቅ የተቆጠረበት በእግዚአብሔር ሰላምና እንጂ ገና ወደፊት ለመሚገረዝ አልነበረም። ይህ ታሪክ አንድ እውነታ እንድንገነዘብ ያደርገናል። ይኸውም በሥራ ሳይሆን በእምነት የሚገኝ የጽድቅ መንገድ እንዳለ ነው። ለመጽደቅ እምነት ያስፈልጋል፤ በእምነት ለጸደቁና ገና ለሚጸድቁ ሁሉ ደግሞ አብርሃም አባት ነው። ከዚህ የተነሣ አሕዛብም ሆኑ አይሁዳውያን በክርስቶስ እስካመኑ ድረስ የአብርሃም ልጆች ናቸው።

እነዚህ በእምነት በኩል የአብርሃም ልጆች የሆኑ ደግሞ እውነተኛ የእግዚአብሔር ሕዝቦች በመሆናቸው የእግዚአብሔር እስራኤል ናቸው። በአዲስ ኪዳን በእግዚአብሔር እስራኤልነት ሁለት ዓይነት ሕዝብ የለም፤ ያለው አንድ አይነት ህዝብ ነው። ይህም ሕዝብ እምነቱን በክርስቶስ ላይ ያደረገ ነው።

19. በጳውሎስ ላይ ያረፈው የመከራ ግጥም (ገላ 6:17)

በቁጥር 17 ላይ ካለው የጳውሎስ ንግግር በመነሣት በገላትያ አብያተ ክርስቲያናት ገብተው የነበሩ ሐሰተኛ መምህራንና እነርሱን ይሰሙ የነበሩ ጥቂት ምእመናን ጳውሎስ እውነተኛ ሐዋርያ አይደለም በማለት ወሬ ያናፍሱ እንደ ነበር ይገመታል። ነገር ግን ሐዋርያው "የክርስቶስን ግጥም በሥጋዬ ተሸክሜ አለሁና ከእንግዲህ አንድ ሰው

እንኳ አያድከመኝ ይላል። ምልክት (ማገተም) የሚለውን የግሪክ ቃል የሚተካው በአማርኛ መጥበስ ወይም መተኮስ የሚለውን ነው። በጥንት ዘመን አንድን ባሪያ ወይም እንስሳ ከሌላው ባሪያና እንስሳ ለመለየት ብረት አግለው በመተኮስ ምልክት ይሰጡ ነበር።⁷¹ ሐዋርያው በዚህ ክፍል "የክርስቶስን ማገተም በሥጋዬ ተሸክሜአለሁና" በማለት የሚናገረውን በክፍሉ ላይ ጥሩ ትንታኔ ስጥተዋል የሚባሉ ምሁራን፤ ስለ ክርስቶስ ሲል በተቀበለው ግርፋትና ድብደባ ምክንያት፤ ሰውነቱ ላይ ከወጣው ጠባሳ ጋር አያዘው ይተረጉሙታል (ሐዋ 14፥19፤16፥22፤ 2ቆሮ 11፥18-22)።⁷² ይህንን ጠባሳ (ማገተም) ጳውሎስ ለገላትያ አማኞች የሐዋርያነቱ ተጨማሪ ማረጋገጫ አድርጎ ያቀረብላቸዋል። ስለዚህ የሚመክራቸው ጳውሎስ ሐዋርያ ነው ወይስ አይደለም? ከሚለው አድካሚ ንግግርና ጥያቄ እየወጡ ወንጌልን የሚከተሉ እንዲሆኑ ነው።

ጳውሎስ የክርስቶስ ባሪያ በመሆኑ ስለ ወንጌል እውነት ተደብድቦአል፤ ብዙም መከራ ተቀብሎአል። በዚህም ድብደባ በሰውነቱ ላይ የወጣ ጠባሳ ነበር። ሆኖም ይህ ጠባሳ ከጳውሎስ ላይ ሊጠፋ የሚችል ጊዜያዊ መለያ ሳይሆን፤ እስከ መቃብር ድረስ አብሮት የሄደ ማገተም ነበር። ክርስቶስን ተከትለን ስለ እርሱ መከራ መቀበል የማንችል ሰዎች መሆን አንችልም። ምክንያቱም በክርስቶስ ውስጥ መከራ መቀበል የሕይወታችን አንዱ ዕጣ ፈንታ ነውና (ፊል 1፥28-30)።

ጳውሎስ በሰውነቱ ላይ ያለው ማገተም ስለ ክርስቶስ መከራ በመቀበሉ የመጣ መሆኑን ለገላትያ አማኞች ካስታወቃቸው በኋላ በቀጥታ መልእክቱን የደመደመው "ወንድሞች ሆይ የጌታ የኢየሱስ ክርስቶስ ጸጋ ከመንፈሳችሁ ጋር ይሁን" በሚል ቡራኬ ነው (ገላ 6፥18)። የገላትያ ክርስቲያን በክርስቶስ ጸጋ እነርሱን ከጠራቸው ከእግዚአብሔር ወደ ልዩ ወንጌል ዘወር ያሉ ናቸው (ገላ 1፥6)። ሐዋርያው ከዚህ ድርጊታቸው በመነሣት በመልእክቱ ገሥጸአቸዋል። ይሁን እንጂ የፍቅር ልብ ያለው እረኛም ስለ ነበር እንደ ወንድም

⁷¹ Mac Donald William, *Believer's Bible Commentary, Old and New Testaments*, Printed in the United States of America pp 1898.

⁷² ስኢ ከማሁ

እየተመለከተ የድነታቸው ምክንያት የሆነውን ጸጋ በማንሣት ይባርካቸዋል። ጸጋ የወንጌል ዐምድ ነው። በአንድ ሰው መንፈሳዊ ሕይወት ውስጥ የሚሆነው ሁሉ የሚሆነው በጸጋ ነው። ሰው በጸጋ የገጠአቱን ሥርየት ይቀበላል፤ በጸጋ ይጸድቃል፤ በጸጋ ይቀደሳል። ነገር ግን ይህ ጸጋ ለሰው ድካም ብድራት ያይደለ፤ የእግዚአብሔር የፍቅርና የምሕረት ሰጠታ ነው። በባሕርይውም ወሰን የለውም። ዛሬም በዚህ ዘመን ለምንኖር ክርስቲያኖች ይህ ዓይነት ጸጋ ያስፈልገናልና ሁሉን የሚችል አምላክ ጸጋውንና ሰላሙን ያብዛልን።

አሜን !!!

ዋቢ መጻሕፍት

- *The NIV Study Bible Galatians* Jondervan Bible Publisher Grand Rapids Michigan 49506 USA
- R. Alan Cole *The Letter Of Paul To The Galatians* An Introuduction And Commentary. Inter-Varsity Press 1944.
- Bruce, FF *The Epistle to the Galatians, The New International Greek Testament Commentary* Grand Rapids: WM.B Eerdmans Publishing co. 1982
- Kenneth L. Barker, John R. Kohlenbergeville *The expositor's Bible Commentary* Abridged Edition New Testament Copy rights 1994 by the Zondrvan Corporation.

- John F. walvoord, Ray B Zuck *The Bible Knowelde Commentary*
(vactoor, Books Division of Sp Publications Inc 1984)
- Stoot John Rw. *The Message of Galatians* Downers Grove, III
Intervarsity Press 1960
- Thomas Hale With General Articles Contributed by Stephen Thorson
The Applied New Testament, Commentary. Printed in Great Britian .
1988.
- Berkhof 511-513
- James Buchanan *Not Guilt* Grace Publications Trust
- Luter, Martin A *Commentary on St Poul's Epistie to the Galatians*,
Reprint Grand Rapids Kregel Publications, 1979.
- Spurgeon Charles *Grace God's Unmerited Favor* Printed in the united
in the U.SA. copy right 1996.
- Mac Donald William *Believer's Bible Commentary, Old and New*
Testaments, Printed in the United States of America.
- አርነት መውጣት ጽሁፍ በዋረን ደብልዩ ዌዝርቢ፣ ትርጉም ጌቱ
ገዛው፣ አሳታሚ ኤስ.አይ.ኤም አዲስ አበባ ኢትዮጵያ
- ያልታተመ የገላትያ መጽሐፍ ጥናት ቄስ ኤርሚያስ ገዛኸኝ
- የገላትያ መልእክት ትምህርት በመሠረተ ክርስቶስ ቤተ ክርስቲያን
ዋናው ቢሮ የትምህርት ክፍል የተዘጋጀ ማስተማሪያ።
- ሃይሉ መኮንን (ቄስ) የገላትያ መልእክት ትርጓሜ አዲስ አበባ
መስከረም 1991 ዓ.ም.